

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ Δ

ΜΕΤΑ ΕΞ ΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΗ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1880.

ΑΙ ΕΞ ΗΜΕΡΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Υπό Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ Ιατροῦ.

Ἡ ἔρμηνεία τοῦ πρώτου Κεφαλαίου τῆς Γενέσεως διαφωτιζομένη ὑπὸ τῶν ἀποκαλύψεων καὶ θεωριῶν τῆς ἐπιστήμης εἶνε ἀείποτε γοητευτικὸν πρόβλημα εἰς πάντα σπουδαστὴν τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς. Εὐφρεῖς ὑπομνηματισταὶ πολλάκις ἀπεφάνθησαν ὅτι ἡ διήγησις τοῦ Μωϋσέως δύναται νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὰ πορίσματα τῆς Γεωλογίας· ἄλλ' ἐπιπροσθεῖ ἀείποτε τὸ διττὸν πρόσκομμα, τουτέστι δὲν προσδιωρίσθη ποτὲ ἀκριβῶς τί λέγει ὁ Μωϋσῆς, καὶ εἶνε οὐχ' ἥττον ἀδέβαιον τὸ τί λέγει ἡ Γεωλογία. Ἀμφοτέρωθεν ὑπάρχουσιν

ἀμφίβολοι ἔρμηναι τῶν δύο ἀποκαλύψεων, ὅθεν καὶ οἱ αὐθαίρετοὶ ἡμῶν συμβιβασμοὶ εἰσὶν ἐξ ἀνάγκης προσωρινοί.

Ἐχοντες ταύτην τὴν ἀλήθειαν πρὸ ὀφθαλμῶν, οὐ μόνον δὲν βλάπτει, ἀλλ' εἶνε καὶ λίαν σκόπιμον, τὸ νὰ διαφωτίζωνται αἱ σελίδες τῆς Γραφῆς διὰ τῶν εἰσέτι κυμαινομένων ἀκτίνων τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης. Ἐπιστήμη καὶ ἀποκάλυψις ἐπίσης ἀναγνωρίζουν μίαν ἀρχὴν « ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν » ὅ ἐστὶ τὸ Σύμπαν. Ἡ ἀφήγησις τοῦ Μωϋσέως ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ, ὑψηλοῦ, καὶ ἀναγκαίου τούτου προσημίου μεταβαίνει πάραυτα εἰς τὴν προϊούσαν δημιουργίαν τοῦ πλανητικοῦ ἡμῶν συστήματος καὶ τῆς γῆς, ὥστε ἡ ἀποκάλυψις δὲν ἔκτενεται δριστικῶς πέραν ταύτης τῆς ἐποχῆς.

Ἄλλὰ καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὑπολογισμοῦ ὁ ἀπώτατος σταθμὸς (ἡ Φυσικομαθηματικὴ Νεφελώδης Θεωρία τοῦ Λαπλάς) ἄρχεται ἀκριβῶς αὐτόθεν, ὡς ὁ Μωϋσῆς, ἀπὸ τῆς ἀοράτου καὶ ἀκατασκευάστου, τουτέστι νεφελοειδοῦς, διακεχυμένης καὶ ἀδρανοῦς καταστάσεως τῆς ὕλης, ἐξ ἧς ἐμελλε νὰ σχηματισθῇ τὸ Ἡλιακὸν Σύστημα.

Ἡ λέξις ἡμέρα, περὶ ἧς οἱ ὑπομνηματισταὶ τῆς Γραφῆς εἰκοτωλόγησαν τσαῦτα, καθορίζεται πληρέστατα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεοπνεύστου συγγραφέως. « Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα » — « Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία ». Τουτέστιν ὑπῆρχε σκότος τὸ πρῶτον, εἶτα ἐγένετο τὸ φῶς. Τὸ φῶς μόνον εἶνε ὀριστικῶς ἡ ἡμέρα, ἀλλὰ κατ' εὐρυτέραν ἔννοιαν, ἥτις ὑπάρχει παρ' ἡμῶν ἐν τῇ κοινῇ χρήσει εἰσέτι τὴν σήμερον, ἡ λέξις ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς συνοδευούσης αὐτῇ περιόδου τοῦ σκότους. Αἱ Μωσαϊκαὶ ἡμέραι λοιπὸν δὲν περιωρίζοντο ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν. Ὁ μόνος περιορισμὸς τῶν ὡς φαίνεται, εἶνε ἡ ἐναλλαγὴ σκότους καὶ φωτός.

Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐξιστόρησις τῆς δημιουργίας καταδεικνύει ἐξ περιόδους σκότους, καὶ ἰσαριθμοὺς περιόδους φωτός. Εἰς τὰς πρώτας τέσσαρας ἢ πέντε ἐξ αὐτῶν ἡ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης σημειωμένη ἐργασία, συμφωνεῖ καθ' ὅλα μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως περιγραφομένης ἐργασίας, καὶ ὡς πρὸς τὴν πέμπτην καὶ ἕκτην ἡ πιθανότης τῆς τοιαύτης συμφωνίας εἶνε λίαν ἰσχυρά.

Ἡ ἀφήγησις ὅτι ὑπῆρχε αὐτὸς σκότος ἐπάνω τῆς ἀθύσσου » ἀποδεικνύει ἐντελῆ ἀπουσίαν ἐνεργοῦ φυσικῆς δυνάμεως, οἷαν ἡμεῖς γινώσκομεν. Τὸ συμπέρασμα δὲ τοῦτο λογικῶς ἔπεται, ἕνεκα τῆς παραδεδεγμένης φιλοσοφικῆς ἀρχῆς περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας σχέσεως τῶν δυνάμεων, καὶ συμφωνεῖ μὲ τὴν ἔννοιαν ὕλης διακεχυμένης ἐν τῷ κενῷ χώρῳ εἰς ἄτομα μὴ ἐπενεργοῦντα ἐπ' ἀλλήλων. Τὸ πρόσταγμα λοιπὸν « Γεννηθήτω φῶς » δύναται νὰ παραφρασθῇ εἰς ἐπιστημονικὴν γλῶσσαν οὕτω πως, « αἱ φυσικαὶ δυνάμεις ἐνεργήτωσαν ἐπὶ τῆς ὕλης » ἢ « ἀρξάσθω ἡ κίνησις ». Ἡ βαρῦτης τῶν ἀτόμων πρὸς ἀλλήλα καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς χημικῆς συναφείας πάραυτα θὰ ἐπλήρουν τὰ

σύμπαντα μὲ αἴγλην παγκοσμίου φωταφίας. Τοῦτο εἶναι τὸ φῶς τῆς πρώτης ἡμέρας. Ὁ δὲ Γκλιδδὸν καὶ τινες ἄλλοι διατεινόμενοι ὅτι ἡ ὕπαρξις φωτός ἦτο φυσικῶς ἀδύνατος ἐπὶ τρεῖς ὀλοκλήρους ἡμέρας πρὸ τῆς δημιουργίας τῶν δύο μεγάλων φωστήρων, Ἡλίου δηλονότι καὶ Σελήνης, ἐξέθησαν τὴν πλάνην, οὐχὶ τοῦ Μωϋσέως βεβαίως, ἀλλὰ τῆς ἑαυτῶν δοκητισοφίας. Ἄλλὰ τὸ διὰ τῆς χημικῆς συναφείας τῶν ἀτόμων, παραχθέν φῶς θὰ ἐξωδευέτο μετατρέπόμενον εἰς ἑτέρας μορφὰς δυνάμεως. Εἶτα ἐπέρχεται ἀπροσδιόριστον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἡ δραστηριότης τῆς ὕλης ἀναπτύσσεται κυρίως διὰ τῆς βαθμιαίας συσσωματώσεως τῶν μορίων κύκλω ἑνός, ἢ πλειοτέρων κοινῶν κέντρων. Καθ' ὅσον ὁ κεντρικὸς ἥλιος προσεκτᾶτο σχετικὴν πυκνότητα καὶ κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς κύκλωθεν προσεγγιζούσης παγκοσμίου ὕλης, ἐγένετο πηγὴ φωτός καὶ θερμότητος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ φῶς, ἐν ἀρχῇ ἡ πρώτη ἐκδήλωσις τῶν φυσικῶν δυνάμεων μετεβλήθη εἰς τὴν κίνησιν τῆς βαρύτητος, αὕτη δὲ πάλιν μετεμορφώθη εἰς φῶς καὶ θερμότητα, ὅταν ἡ κίνησις συνῆψε τὰ μόρια τῆς διακεχυμένης ὕλης. Οὕτως ἡ ἑσπέρα τῆς δευτέρας ἡμέρας ἦτον ἡ περίοδος τῆς συσσωματώσεως, καὶ πρωΐα, ἡ γένεσις τοῦ κεντρικοῦ ἡλίου· τὸ ἐπιτελεσθέν δὲ ἔργον ἦτον ἡ δημιουργία τοῦ στερεώματος, ἦτοι ἡ παραγωγὴ τῶν ἀστρώων Συστημάτων ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἡλίου, καὶ ἡ διακόσμησις τοῦ μεταξὺ τῶν ἀστέρων χώρου. Τὰ ὕδατα ἦσαν ἡ ρευστὴ ὕλη τοῦ κεντρικοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἡμετέρου φωστήρος, καθότι δὲν ὑπάρχουν λέξεις εἰς τὴν ἐβραϊκὴν γλῶσσαν διὰ τὰς ἀφροημένας ιδέας ρευστοῦ καὶ ὕλης. Ἡ διάρκεια τῆς ἡμέρας ταύτης περιορίζεται ὑπὸ τῆς ἐπομένης περιόδου σχετικοῦ σκότους. Ἡ ἀποχώρισις τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου ἡλίου εἰς κατάστασιν διαπύρου μάζης ἀτμοῦ, ἡ βαθμιαία αὐτῆς φύξις καὶ περικάλυψις, πρῶτον ὑπὸ παχείας ἀτμοσφαιρας, εἶτα ὑπὸ ὕδατώδους περικαλύμματος ἐπὶ τοῦ στερεωθέντος φλοιοῦ αὐτῆς εἰσὶ πασίγνωστα συμπεράσματα τῆς ἐπιστήμης.

Τὸ βάθος ἀτμοσφαιρας τοιαύτης, ὥστε νὰ διατηρῇ μετέωρα καὶ εἰς κατάστασιν ἀτιμώδη τὸ Νι-

τρογόνον, ὀξυγόνον, ὕδρογόνον, τὸν ἄνθρακα καὶ λοιπὰ σώματα, ὑπάρχοντα τῶρα ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὸ μορφὴν ὕδατος καὶ ἀέρος πρέπει νὰ ἦτον ἀκαταλόγιστον. Ἡ ἀπορρόφησις τοῦ φωτός ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀτμοσφαιρας θὰ ἀπέκλειε τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, κατὰ τὰς πρώτας ἐποχὰς τῆς γῆϊνου ἱστορίας. Τὰ συμπεράσματα ταῦτα σαφηνίζονται ὑπὸ τῆς παρούσης φυσικῆς καταστάσεως τοῦ ἡμετέρου ἡλίου, ὅστις διαφωτίζεται ὑπὸ λαμπρῶς διαυγαζούσης χρωματοσφαιρας καὶ ὑπὸ ἀτμοσφαιρας ἐχούσης ἑκατοστύας χιλιάδας μιλίων βάθος, ἐνῶ τὸ σῶμα, ἥτοι ὁ πυρὴν αὐτοῦ ἀποδεικνύεται ὑπὸ τῶν φυσιοδιφῶν ὅτι εἶνε σκιερὸν. Περιπλέον καθ' ὅσον ἡ γῆ διεψύχεται πυκνὰ νέφη ἐσχηματίζοντο περὶ αὐτὴν, ὧν τὴν ζοφερότητα δυνάμεθα ἀμυδρῶς νὰ φαντασθῶμεν, ἐκ τῆς μικρᾶς ἀναλογίας τῶν γνοφωδεστέρων ἡμῶν θυελῶν. Αὕτη εἶναι ἡ νύξ ἡ προάγγελος τῆς τρίτης ἡμέρας. Αὕτη δὲ ἡ τρίτη ἡμέρα ὑπέφωσκεν ὅταν τὰ ὕδατα συνήχθησαν εἰς ὠκεάνειον συναγωγὴν μίαν, καὶ ἡ καθαρισθεῖσα ἀτμοσφαῖρα ἐπέτρεψεν ἐλευθέραν διόδον εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας. Ἄλλ' ὁ ἥλιος εἶχεν εἰσέτι ὄγκον ὑπερμεγέθη, καὶ φῶς σχετικῶς ἀσθενές, καίτοι εἰς ὑπερβάλλουσαν ποσότητα. Ὑπάρχει μὲν ἤδη, ἀλλ' οὐπω ὡς φωστῆρ ἄρχων τῆς ἡμέρας. Ὁ πελώριος ὄγκος τοῦ ἡλίου καὶ τὸ μέγα βάθος τῆς ἀτμοσφαιρας τῆς γῆς, καίτοι περιστρεφομένης περὶ τὸν ἄξονα αὐτῆς, διατηροῦσι τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας διὰ τοῦ πασιγνώστου φυσικοῦ νόμου τῆς θλάσεως τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, καθὼς εἰς λίαν μέτριον βαθμὸν ὁ ἥλιος ἐξακολουθεῖ νὰ φαίνεται μετὰ τὴν δύσιν του εἰσέτι τὰ νῦν. Διότι ὅταν τὸ κάτω χεῖλος τοῦ ἡλίου κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐγγίξῃ τὸν ὀρίζοντα, ὀλόκληρος αὐτοῦ ὁ δίσκος πραγματικῶς ἐκρύβῃ κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας, ἡμεῖς δὲ τὸν βλέπομεν διὰ τεθλασμένης γραμμῆς. Τὸ φῶς τῆς Τρίτης ἡμέρας κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἦτον ἀσαφές διὰ τὸν προεκτεθέντα λόγον τῆς ἀπορροφῆσεως τοῦ φωτός, ἀλλὰ διαρκές, ἕνεκα τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θλάσεως τῶν ἀκτίνων. Ἡ ἔξαρσις μερῶν τινῶν τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν βλάστησις τῆς φυσικῆς ζωῆς καταδείκνυνται ὑπὸ τῆς

ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης ἐπίσης, καὶ ὑπὸ τῆς ἀποκαλύψεως ὡς ἔργα τῆς ἡμέρας ταύτης.

Τὸ σκότος τὸ προηγηθὲν τῆς Τετάρτης ἡμέρας ἦτον ἀποτέλεσμα βιαίας ἐξατμίσεως ὕδατος εἰσδύσαντος ἐν τοῖς πυριφλεγέσιν ἐγκάτοις τῆς γῆς, ἕνεκα σεισμῶν συχνῶν καὶ παρατεταμένων, αἱ δὲ οὕτω πως σχηματισθεῖσαι νεφέλαι ὑπὸ τῆς γῆϊνης θερμότητος περιεκάλυψαν πᾶσαν τὴν ὑδρογείον σφαῖραν μὲ σκότος, καίτοι σχετικῶς ὀλιγώτερον διαρκές. Ἐπειτα ἀνεφάνη λαμπρότερος ὁ ἥλιος, καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα διαυγεστέρα. Ἡ ἡμέρα αὕτη ἦτο συνεχῆς, ὡς ἡ Τρίτη, Πέμπτη καὶ Ἑκτη, ἕνεκα τῆς θλάσεως τῶν ἀκτίνων. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἀπὸ τοῦδε καθίστανται οἱ ἄρχοντες φωστῆρες τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, καὶ οἱ ἀστέρες γίνονται ὄρατοὶ διὰ τοῦ διαφανοῦς αἰθέρος.

Αἱ περίοδοι τοῦ σκότους ἄχρι τοῦδε προήρχοντο ἀπὸ αἰτίας πηγαζούσας ἐκτὸς τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ τῆς Πέμπτης καὶ τῆς Ἑκτης ἡμέρας αἱ ἐσπέραι ὑποτίθενται ὅτι ἦσαν ἀμαυρώσεις αὐτοῦ τοῦ ἡλίου, συμβᾶσαι, κατὰ τὸ διάστημα τῆς συστολῆς αὐτοῦ, ἕνεκα τῆς ἀποχωρίσεως τῶν δακτυλίων, (κατὰ τὴν περὶ νεφελοτήτων θεωρίαν τοῦ Λαπλὰς) ἅτινα ἐπομένως ἐγένοντο οἱ πλανῆται Ἀφροδίτη καὶ Ἑρμῆς. Τὰ φαινόμενα ταῦτα συνέβαινον συγχρόνως μὲ τὴν βαθμιαίαν διάψυξιν καὶ ἄλλας γεωλογικὰς καὶ ἀτμοσφαιρικὰς ἀλλοιώσεις τῆς γῆς, ἐπιτρεπούσας τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἰχθύων, τῶν ἑρπετῶν καὶ τῶν πτηνῶν τὴν Πέμπτην, τῶν δὲ μαστοφόρων, καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὴν Ἑκτην ἡμέραν. Μετὰ τὰς ἀορίστους χρονικὰς ταύτας περιόδους ἐπέρχεται ἡ συνήθης διαδοχὴ τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν, ἕνεκα τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τῆς γῆς περὶ τὸν ἄξονά της. Ὁρεῖλομεν δὲ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐγένετο βαθμηδόν. Δύσκολον μὲν φαίνεται νὰ προσδιορίσωμεν πότε ἐτελείωσεν ἡ μακροχρόνιος ἡμέρα, καὶ πότε ἤρξατο ἡ τανῦν βραχυτέρα, ἀλλ' οὐχ ἦττον δύσκολόν ἐστι νὰ ὠρίσῃ τις ἀκριβῶς πότε λήγουσιν αἱ παρούσαι ἡμέραι, καὶ πότε ἄρχονται αἱ νύκτες ἡμῶν.

Εἶναι ἀδύνατον ἂν ἡ ἐνταῦθα ἐκτεθεῖσα ἀρμα-

νία τῆς Μωσαϊκῆς κοσμογονίας, μετὰ τῶν πορισμάτων τῆς νεωτέρας ἐπιστημονικῆς παρατηρήσεως θὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ἀναγνώστας πάντας. Ἡμεῖς ὅμως ἀρκούμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἐν τῇ παρουσίᾳ προόδῳ τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, ἢ σύμπτωσις μετὰ τῆς Μωσαϊκῆς κοσμογονίας καὶ τῶν διδασκαλιῶν τῆς ἐπιστήμης κατ' εἶδος καὶ βαθμὸν, εἶναι πλησιέστερον παντὸς ἐτέρου ἀρχαίου φιλοσοφικοῦ συστήματος κοσμογονίας, περὶ τῆς διαδοχικῆς καὶ κανονικῆς ἐξελιξεως τῆς ὕλης, τῆς ὀργανικῆς ζωῆς, καὶ τῶν γενῶν τῶν ἐπὶ γῆς ἐμφύχων ὄντων. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Μωϋσῆς δὲν ἐσχόπει νὰ πραγματευθῆ περὶ ἀστρονομίας, χημείας, ἢ γεωλογίας, πρόδηλον εἶνε ὅτι ὀφείλομεν νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν ἐπιστήμην, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν γραφήν, θέλομεν νὰ μάθωμεν τὰ παρατηρηθέντα φυσικὰ φαινόμενα, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀπορρέοντας νόμους, εὐχαριστούμενοι νὰ ἀρῶμεθα ἐκ τῶν θεοπνεύστων βιβλίων τὴν ὑψηλὴν καὶ πολύτιμον διδασκαλίαν, ἣν ταῦτα κυρίως ἐπαγγέλλονται, τὸ δόγμα δηλονότι, Θεοῦ μέδοντος ἄνωθεν, καὶ πανταχοῦ τῆς δημιουργίας. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι φιλαλήθης συγγραφεὺς, ἀλλ' ἀγνοῶν τὰ θαυμάσια τῆς μηχανικῆς, καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ, βλέπει πρώτην φοράν ἀτμᾶμαξαν διαβαίνουσαν ἀπ' ἔμπροσθέν τοῦ καὶ ἐπιχειρεῖ τὴν περιγραφὴν αὐτῆς. Βλέπει οὗτος τροχοὺς, μοχλοὺς, ἔμβολα, πῦρ, καπνὸν καὶ ἀτμὸν, ἀλλὰ μὴ ἐννοῶν τὴν πρὸς ἀλλήλα αὐτῶν σχέσιν, διηγεῖται περὶ ἀτμᾶμαξῆς ὀδηγούμενος ἀπλῶς ἀφ' ὅ,τι βλέπει. Δεδόσθω ἐξ ἄλλου ὅτι ὁ κατασκευάσας αὐτήν, μηχανικός ἐξ ἐπαγγέλματος, περιγράφει ἐπίσης τὴν αὐτὴν μηχανήν, ἐκτιθέμενος ἐν τάξει τὰ καθέκαστα, καὶ δίδων πλήρη, ἀκριβῆ, καὶ ἐπιστημονικὴν ἐξήγησιν πάντων τῶν μερῶν τοῦ σκευάσματος. Αἱ δύο αὐταὶ περιγραφαὶ θὰ εἶνε σύμφωνοι; εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ συμβιβάζωνται καθ' ὅλα; ἐνῶ προφανῶς ἀμφοτέραι περιγράφουν τὸν αὐτὸν μηχανισμόν, δὲν θὰ διαφέρουσι αἱ περιγραφαὶ εἰς τινα, ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ φαίνωνται ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας; Αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει ὡσάκις ζητοῦμεν νὰ συμβιβάσωμεν τὴν Μωσαϊκὴν κοσμογονίαν μετὰ τῶν ἀποκαλύ-

ψεων τῆς ἐπιστήμης. Μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, ὅτε δὲν ὑπῆρχεν εἰσέτι ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἐπέληθεν εἰς τὸν Μωϋσῆν ἡ δι' ὀπτασίας ἀποκάλυψις τῆς ἀρχεγόνου κτίσεως καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖνος οὖν ἔγραψε τὴν ὀπτασίαν, καὶ ἡ περιγραφὴ του εἶνε τοιαύτη, ὅταν ἤθελε μεταχειρισθῆ τις περιγράφων τὰς διαφόρους φάσεις κινουμένου πανοράματος. Πάντα εἰς αὐτὸν εἶσι μυστηριώδη. Βλέπει ἐν μετὰ τὸ ἄλλο ἐπισυμβαίνοντα ἀποτελέσματα τινά, ἀλλὰ δὲν ἐξετάζει περὶ τῶν μεθόδων, καὶ τῶν παραγουσῶν αὐτὰ αἰτιῶν, ὡσπερ ὁ προμνησθεὶς συγγραφεὺς τῆς ἀτμᾶμαξῆς, περιγράφει ἀπλῶς ὅ,τι βλέπει, καὶ ἐντοσούτῳ ἡ διήγησίς του εἶνε ἐξ αὐτοφίας πιστὴ ἀποκάλυψις. Ἐρχεται μετ' αὐτοῦ ὁ γεωλόγος, ἐρευνᾷ τὰ μύχια τῆς γῆνης σφαιρας, καὶ φρονεῖ ὅτι ἀνακαλύπτει θεμελιώδεις τινὰς ἀληθείας περὶ τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου. Εἶναι δι' ὅλου λογικὸν νὰ περιμένωμεν πλήρη συμφωνίαν μετὰ τῶν συμπερασμάτων τούτου καὶ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Μωϋσεως; Ἄς ἐξετάσωμεν λοιπὸν τί θέλει νὰ διδάξῃ ἰδίως ἢ ἐν τῇ Γενέσει ἐξιστόρησις τῆς ἀρχεγόνου ἐκείνης ἐποχῆς; τίς ὁ καθ' αὐτὸ σκοπὸς τοῦ συγγραφέως; Αὐτὸς διηγεῖται πᾶν ὅ,τι τῷ ἀπεκαλύφθη, τούτῃστιν ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον, καὶ τὸν ἡντρεπίσε μὲ κατοίκους ἀνθρωπίλους, καὶ παντοειδεῖς ἑτέρους. Οὐσιώδες θέμα του εἶνε, ὁ Θεὸς ἐποίησε τοῦτο, ὁ Θεὸς εἶπεν ἐκεῖνο, ὁ Θεὸς κατέταξε καὶ ἐστερέωσε τὰ πάντα. Σκοπὸς τοῦ συγγραμματος δὲν εἶνε νὰ δώσῃ λεπτομερῆ ἱστορίαν τῆς κτίσεως, ἐντελῆ κοσμογονίαν, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ἀποκαλύψῃ δι' ἠθικῶς σκοποῦς, νοερὸν δημιουργοῦντα Θεὸν, εἰς ὃν ὁ ἀνθρώπος ἀνέκαθεν εἶνε ὑπεύθυνος. Ἦτο μικροῦ λόγου ἀξίον τὸ νὰ διδάξῃ τὴν γεωλογίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους; ἀλλὰ τὸ νὰ ἀποκαλύψῃ προσωπικὴν θεότητα ἦτο σπουδαιότατον αὐτοῦ μέλημα. Ἦτο δυνατόν νὰ ἀρεθῆ, ὁ ἀνθρώπος, ὅπως ἐξ οικείας παρατηρήσεως καὶ μελέτης ἀνακαλύψῃ καὶ μάθῃ τὴν γεωλογίαν, ἀλλ' οὔτε θὰ ἐκωλύετο ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ ἀνάπτυξις, ἂν ἐξηκολούθει νὰ δοξάζῃ ἐπὶ τινὰς ἑκατονταετηρίδας ἀκόμη, ὅτι ἡ γῆ ἦτον ἐπίπεδος, θε-

μέλιωμένη ἐπὶ λιθίνης βάσεως ἀρίστου βάρους, ἢ ὅτι ἐρείδετο ἐπὶ τῶν νώτων ὀκλάζοντος γίγαντος, ἢ πελωρίου χελώνης. Ὁ ἄνθρωπος ἄνευ τῆς γεωλογίας, καὶ ἄνευ ἐπιστήμης, ἠδύνατο νὰ ἀπολαμβάνῃ πλήρη ἠθικὴν εὐδαιμονίαν. Ἄλλ' ἄνευ τῆς θεόθεν ἀποκαλύψεως δὲν ἴσχυε νὰ εὕρῃ τὸν ἀληθῆ Θεόν. Διότι ἡ ἀλήθεια αὕτη ὤφειλε νὰ ἀποκαλυφθῇ, οὐχὶ ἐξ ἀνθρωπίνης εἰκασίας, ἀλλ' οὐρανόθεν.

Ἰδοὺ ὁ ἔσχατος καὶ μόνος συμβιβασμὸς μεταξὺ ἐπιστήμης καὶ Ἱερᾶς Γραφῆς. Τὸ νὰ ὁμολογήσῃ τις εἰλικρινῶς ὅτι τοιοῦτος συμβιβασμὸς δὲν εἶνε ἀναγκαῖος, οὔτε δυνατός. Ὁ σκοπὸς τῆς Γραφῆς δὲν συμπίπτει μὲ τὸν τῆς ἐπιστήμης. Ἡ πρώτη ἐν τῷ νομίμῳ αὐτῆς σταδίῳ καταδείκνυται οὕσα ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἀποκαλύψεις τῆς δὲν εἶνε ἐπιστημονικαί, ἀλλὰ προέρχονται ἀπ' αὐτὴν τὴν πηγὴν τῆς ἐπιστήμης. Ὅθεν ὀφείλομεν νὰ τὴν παραδεχθῶμεν, οὐχὶ ὡς ἀριάδνειον μίτον ἐν τῷ λαβυρίνθῳ τῶν γεωλογικῶν περιόδων, ἀλλ' ὡς ὁδηγὸν πρὸς τὸν Θεόν.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως ἐν Παρισίοις σύγγραμμά τι τοῦ Γάστορος Τισσανδιᾶ λίαν ἐνδιαφέρον ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τὰς παρατιθεμένας δύο εἰκόνας συνοδεύοντες συγχρόνως αὐτὰς μετὰ συντόμου βιογραφίας τῶν παρισταμένων προσώπων. Πεποιθότες δ' ὅτι τὸ τοιοῦτον εὐχάριστον θέλει εἶσθαι τοῖς ἀναγνώσταις, ἐθεωρήσαμεν ἀπὸ σκοποῦ, ὡς ἀφετηρίαν λαμβάνοντες τὴν μικρὰν ταύτην ἀφήγησιν, νὰ ἐπισυνάψωμεν ἐν βραχυλογίᾳ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐθυσίασαν πατρίδα, οἰκογένειαν, περιουσίαν καὶ τέλος αὐτὴν τὴν ζωὴν τῶν διὰ τὴν πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 εἰκὼν παριστᾷ ἐπεισιδίον τι τοῦ Βίκτορος Ζακεμόντου.

Ὁ μέγας οὗτος πλὴν ἀτυχῆς περιηγητὴς ἐγεννήθη εἰς Παρισίους κατὰ τὸ 1804. Ἐπιφορτισθεὶς κατὰ τὸ 1828 ὑπὸ τοῦ Μουσείου τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας νὰ περιτρέξῃ τὴν Ἰνδίαν, ἀπεβιβάσθη εἰς Καλκούτην τὴν 5 Μαΐου 1829.

Ἐπρόκειτο νὰ περσεργαθῇ χώραν προβληματώδη, εἰσέτι διὰ τὴν Ἐπιστήμην. Ἐπὶ τρία καὶ ἐπέκεινα ἔτη περιέτρεξε τὰς πεδιάδας καὶ τὰ ὄρεινὰ μέρη τῆς Ἰνδικῆς χερσονήσου, ἐπεσκέφθη τὴν Καχεμίρην, τὴν Πεντζάβην καὶ τὴν Θηβέτην, εἰσεχώρησε μέχρι τῆς Λαχώρης ἐνθα ἐφιλοξενήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ρουνζετ-Σίνγ. Εἶτα διευθύνθη πρὸς τὰ Ἰμαλάια ὄρη χωρὶς ποτὲ νὰ λησμονήσῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν περιπετειῶν καὶ περισπασμῶν τοῦ τὰ συμφέροντα τῆς ἐπιστήμης ἢν ἐξυπηρέτει. Αἱ παντοειδεῖς στερήσεις καὶ οἱ μόχθοι οὐδόλως ἴσχυσαν νὰ ἀποθαρρύνωσι τὴν γενναίαν ἐκείνην φύσιν.

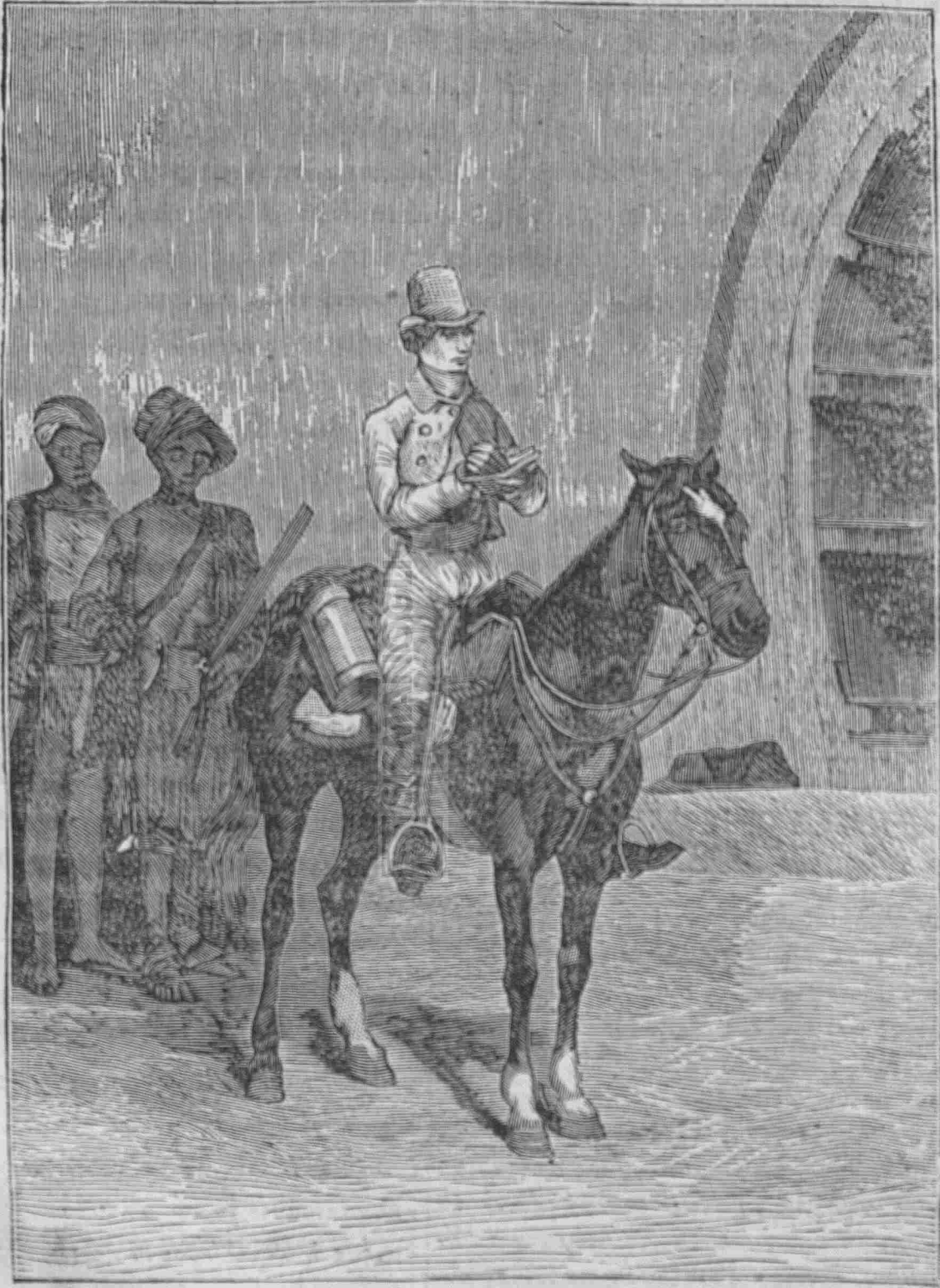
Ἡ προκειμένη εἰκὼν παριστᾷ τὸν Βίκτορα ἐν καιρῷ τοῦ ταξειδίου του. Ἀναβάς ἐφ' ἵππου καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ δύο αὐτοχθόνων ὁδηγῶν, οἵτινες προηγούντο τῆς ἀκολουθίας του ἴστατο τῆδε καχεῖσε ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ του συλλέγων σημειώσεις καὶ συγγράφων τὸ μέχρι τῆς σήμερον σωζόμενον καὶ θαυμαζόμενον ἡμερολόγιόν του. Ἄλλ' ἡ εἰμαρμένη δὲν ἐσυγχώρησεν εἰς τὸν δυστυχῆ ἐκείνον νὰ ὀρέψῃ τοὺς καρπούς τῶν κόπων του. Φθάσας εἰς Βιμβάνην κατελήφθη ὑπὸ δριμείας νόσου ἣτις διαρκέσατα δύο ὀλόκληρα ἔτη ὠδήγησε τέλος αὐτὸν εἰς πρόωρον τάφον. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 εἰκὼν παριστᾷ τὸν κεραυνοβόλον θάνατον τοῦ Ριχμάνου.

Ὁ Φυσικὸς οὗτος γεννηθεὶς εἰς τὴν Λιβωνίαν κατὰ τὸ 1714 προσεκλήθη εἰς Πετρούπολιν ἐνθα ἐγένετο γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Τὴν ἑκτὴν Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1753 θέλων νὰ σπουδάσῃ τὸν ἠλεκτρισμὸν τῶν νεφῶν ἐπλησίασε πρὸς μεταλλικὴν τινὰ ράβδον ἣν εἶχε κατασκευάσει ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἄκρα ὑψοῦτο ἄνω τῆς στέγης. Πλησίον του ἴστατο εἰς καλλιτέχνης, Σολοκόβ ὀνομαζόμενος, ὅστις μετεῖχε τοῦ πειράματος ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολύνῃ διὰ τῆς ἰχνογραφίας τὴν περιγραφὴν.

Ὁ καιρὸς ἦτο θυελλώδης καὶ μέλαινα νέφη ἐπλήρουν τὴν ἀτμόσφαιραν. Ὁ Ριχμάνος μόλις πλησιάζει εἰδὸς τι ἠλεκτροπέου εἰς τὸ ἄκρον τῆς μεταλλικῆς ράβδου καὶ ἐν τῷ ἀκροσφαίρα πυρός, ἴση πρὸς πυγμὴν κατὰ τὸ μέγε-

θος, έξορμα τῆς ράβδου καὶ κεραυνοβολεῖ τὸν δυστυχῆ καθηγητὴν. Ὁ Σολοκόβ πίπτει καὶ αὐτὸς ἀλλ' ἐπανερχεται μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ζωὴν καθότι δὲν εἶχε προσβληθῆ καίριως. Ὁ Ριχμάνος ἦτο καθ' ὀλοκληρίαν νεκρὸς. Ὁ κεραυνὸς εἰσ-

δύσας διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ διατρέξας ὅλον τὸ σῶμα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ ποδός. Σταγόνες τινὲς αἵματος ἐφαίνοντο περὶ τῆς πληγῆς ἣτις ἐσχηματίσθη ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Ριχμάνου. Ἐν σημεῖον κυανοῦν ἐφαίνετο ὑποκάτω τοῦ ποδός,

(Σχ. 1). Ὁ ΒΙΚΤΩΡ ΖΑΚΕΜΩΝΤ. (σελ. 101).

καέντος ὀλοκληρῶς τοῦ περικαλύπτοντος αὐτὸν ὑποδήματος. Τὸ ἱμάτιον τοῦ Σολοκόβ ἦτο ἐγκυκαυμένον εἰς πλεῖστα μέρη ὡς νὰ ἐπέθεσαν ἐπ' αὐτοῦ τεμάχια πεπυρακτωμένου σιδήρου.

Τοιοῦτος ἐν βραχεῖ ὁ βίος τῶν δύο τούτων ζηλιωτῶν τῆς ἐπιστήμης. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ δὲν

ὑπάρχει συγκινητικωτέρα καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα ἱστορία τῆς βιογραφίας τῶν ἐνδόξων ἐκείνων ἐπιστημόνων, τῶν σκαπανέων τούτων τῶν ἐφευρέσεων καὶ ἀνακαλύψεων πάσης χώρας καὶ πάσης ἐθνότητος. Εἰς τοὺς κλεινοὺς ἐκείνους ἀνδρας ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ πρόοδος τοῦ συγκ-

χρόνου πολιτισμοῦ καὶ ἡ βελτίωσις τῆς κοινω-
νικῆς καταστάσεως παντὸς ἔθνους. Ἐπιθυμοῦμεν
νὰ μάθωμεν πῶς ἐκτελοῦνται αἱ μεγάλαι πρά-
ξεις; Ἰδῶμεν εἰς τὸ ἔργον τοὺς ἥρωας τῆς ἐπι-
στήμης· θαυμάσωμεν τὴν ἐνεργητικότητα, τὴν
ἐπιμονὴν, ἣν δεικνύουσι, τοὺς ἀτρύτους κόπους
καὶ ἀγῶνας οὓς καταβάλλουσι, τοὺς πολυπλη-
θεῖς κινδύνους οἱς ὑπόκεινται καὶ ἐν μέσῳ τῶν
ὁποίων πολλάκις ἀπώλοντο ἀνεπιστρεπτεῖ. Πό-
σοι μεγάλοι νόες, πνεύματα δραστήρια, φλεγό-
μενα ὑπὸ τῆς προόδου τῶν ἐπιστημῶν ἐγένοντο
θύματα τῆς πείνης, τῶν στερήσεων, τῶν νόσων,
τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ φανατισμοῦ.

Ὁ μέγας Σουηδὸς φυσιολόγος Χασσελκίστος
ἀποθνήσκει καταβληθεὶς ὑπὸ νόσου εἰς Σμύρνην
ἐν τῷ μέσῳ περιουσίας ἧς ἤρξατο πρὸς ὄφελος
τῆς ἐπιστήμης. Ὁ Γάλλος ἀστρονόμος Chappe
d'Omteroche ἐκπνέει ἐν Καλλιφορνίᾳ ἔνθα με-
τέβη πρὸς ἀκριβεστέραν ἐξέτασιν τῆς παρόδου
τοῦ ἀστέρος τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου.

Ὁ Γαρνιὲ δολοφονεῖται ἐν Ἰνδοκίνα. Ὁ περίφη-
μος φιλόσοφος Ράμος, ὅστις ἐξῆσε καταδιωκόμε-
νος, φονεύεται τὴν νύκτα τοῦ Ἁγίου Βαρθολο-
μαίου. Ὁ Σίβελ καὶ ὁ Κροσσὲ-Σπινέλλης περίφη-
μοι ἀεροναῦται, ἀποθνήσκουσιν ἐξ ἀσφυγξίας ἐν
τῇ σκαφίδι τοῦ ἀεροστάτου των Ζενίθ. Ὁ σο-
φὸς Στέφανος Δολέτος κατηγορηθεὶς ὡς αἰρε-
σιάρχης καίεται ζῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Μω-
βέρτου εἰς Παρισίους. Ὁ Ἰταλὸς φιλόσοφος Ἰορ-
δάνης Βροῦνος καταδικάζεται καὶ αὐτὸς νὰ ὑπο-
στῇ τὸ μαρτύριον τοῦ πυρός. Ὁ Βερνάρδος Πα-
λισσὺ ὅστις τόσους κόπους καὶ ἀγῶνας κατέβα-
λεν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης περαίνει τὸν βίον του
ἐν τῇ φυλακῇ τῆς Βασιλλῆς. Ὁ Ἀντώνιος
Λαβοαζιέ, διάσημος χημικὸς καὶ γεωλόγος ὅς-
τις ἀπὸ 25 ἐτῶν ἀπετέλει μέρος τῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν, κατατομεῖται κατὰ τὸ 1793
ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου μάτην ζη-
τῶν ἡμερῶν τινων ἀναβολὴν ὅπως ἀποπερατώσῃ
τὰ ἡμιτελῆ αὐτοῦ ἔργα. Ὁ νέος περιηγητὴς Ros-
cher de Amboing φθάσας μέχρη τῶν πηγῶν
τοῦ Νείλου δολοφονεῖται ἐν καιρῷ τοῦ ὕπνου του.
Ἡ κυρία Βλανκάρτ συντρίβεται ἐπὶ τοῦ λιθο-
στρώτου πεσοῦσα ἐκ τοῦ ἀεροστάτου τῆς. Ὁ

Γάλλος Μεζὰν συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν ἀγρίων ἐκ-
πνέει ἐν τῷ μέσῳ φρικωδῶν βασάνων εἰς Δεζε-
λαμχόραν.

«Ὁ Δίβιγκστων ἔς τῆς Ἀφρικῆς τὰ βάρη ἀποθνήσκει!
ἡ νόσος τὸν κατέβαλεν, ἡ κόπωση καὶ ὁ πόνος.

Ὁ Μαγγελάνος θάνατον σκληρότατον εὕρσκει
ἐς τὰς Φιλιππίνας ἃς αὐτὸς ἀνακαλύπτει μόνος!

Ὁ Γαλλιλαῖος βάρη λαμβάνει ὡς βραβεῖον
διότι ἀνεκάλυψεν ὅτι ἡ γῆ κινεῖται.

Καὶ ὁ Σωκράτης θύεται ὑπὸ ἐχθρῶν δολίων
διότι εἶπεν εἰς Θεὸς τοῦ σύμπαντος ἡγεῖται.

Ὁ Ρογιέρος τολμηρὸς ἀεροναῦτης θνήσκει
πεσὼν μὲ ἀερόπτατον ἐκ τῶν νερῶν τὰ ὕψη.

Καὶ τὸν Κολόμβον ἐνδοια σκληρῶς καταναλίσκει
διότι νέαν ἡπειρον τολμᾷ ν' ἀνακαλύψῃ!

Καὶ τότε οἱ ἄλλοι ζηλωταὶ τῆς ἐπιστήμης νέοι
ἰρήμους διασχίζοντες καὶ δάση καὶ πελάγη
προβαίνουσιν ἀκάματι, γοργοὶ καὶ θαρραλέοι
ἐκεῖ ἔνθα ἐπιστημῶν ἡ πρόοδος τοὺς ἄγει!

Προβαίνουσι... πλὴν ἡ ὁδὸς φραγμῶν καὶ βόθρων βρῖθει
καὶ πίπτουσι θυόμενοι πρὸ τοῦ βωμοῦ τῶν φώτων.

Ἡ ἐπιστήμη μάρτυρας φεῖ! ν' ἀριθμῇ ἐκλήθη
καὶ βίον διανύουσι τὰ τέκνα τῆς Εἰλώτων! . . .

Πλὴν μὲ στεφάνην θάλλουσαν ἡ νέα Ἱστορία
κοσμεῖ ἤδη τὰ μέτωπα κλεινῶν ἐπιστημόνων
καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν χαράττ' ἡ κοινωνία
ἀνεξιτήλοις γράμματι ἔς τὴν βίβλον τῶν Αἰώνων!

Μετάφρασις Ν. Κ. ΜΑΚΡΙΔΟΥ.

Ο ΡΟΥΒΕΝΣ ΠΑΡΑ ΤΩ ΒΕΛΛΑΣΚΕΖ.

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Δ. Γ. Μ.

Παρά τινι γωνίᾳ τοῦ ἀρχαίου καὶ ὡς πόλις ἀ-
περάντου ἀνακτόρου τῶν Ἰσπανῶν βασιλέων κεῖ-
ται τὸ Ἐσκυριάλ, ἕτερον καὶ τοῦτο βασιλικὸν μέ-
γαρον. Ἐν κομφῇ καὶ τερπνῇ σκιάδι τοῦ μεγάρου
τούτου μεγάλη ὑπῆρχε κίνησις φθινοπωρινῆς τι-
νος πρώιας τοῦ 1629. Ἡ μικρὰ αὐτῆ ἐπιμελῶς

καθημιζέτο, ἐστρώννυντο δὲ τάπητες, διατάσσοντο εἰκόνες, ἐν προσοχῇ ἐρρυθμίζοντο τὰ τοῦ εὐρυχώρου ἐργαστηρίου τοῦ νεαροῦ καὶ περιωνύμου ζωγράφου Ἰακώβου Βελασκέζ καὶ πᾶσα ἐγίνετο παρασκευή, προφανῶς ἀγγέλλουσα ἐπίσκεψιν ἀνδρός τινος ἐπιστήμου.

Ἐν Ἰσπανίᾳ ἄσημέραι ἐφημιζέτο τὸ ὄνομα τοῦ Βελασκέζ, καίπερ ἄγοντος τὸ τέταρτον πρὸς τὰ τριάκοντα τῆς ἡλικίας του ἔτος. Πολυπληθεῖς μαθηταὶ ἀπλήστως ἐσπούδαζον περὶ τὰ μαθηματά του, ὁ δὲ φιλόμουσος καὶ φιλοτέχνος βασιλεὺς Φίλιππος ὁ Δ' ἐν τοῖς πρώτοις καὶ αὐτὸς ἀνωμολόγει τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ ἀνδρός. Προσλαβὼν αὐτὸν ἰδίον τοῦ ζωγράφου, ἀνέδειξεν αὐτὸν θαλαμηπόλον καὶ προσεκάλεσε νὰ κατοικῇ παρ' αὐτῷ, ἐν τῷ Ἐσκυριάλ. Ἐκεῖσε δ' ἐνίοτε πορευόμενος, ἡσχολεῖτο ἰχνογραφῶν τῇ βασιλικῇ αὐτοῦ χειρὶ, πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ ἀριστοτέχνου.

Ὁ Ἰακώβος Βελασκέζ εἶχε περιηγηθῆ ἀνά τὴν Ἰταλίαν, Γερμανίαν καὶ Φλάνδραν, εἶχεν ἰδεῖ τὸν Ροῦβενς καὶ ἐκ τῶν περιοδειῶν ἐκείνων λυσιτελῶς ἀπεταμίευσεν ἐκείνας τὰς γνώσεις, αἵτινες τόσον συμβάλλονται πρὸς τὴν καλλιέργειαν τῶν τεχνῶν, ὅσον ἡ γνώσις τῶν τῆς συμπεριφορᾶς πρὸς τὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἀναστροφῆν.

Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βελασκέζ πάντοτε παρίστατο καὶ μοναδικόν τι πλάσμα, νοθογενής τις, πένης, δειλὸς καὶ ἀεὶ ἀμηχανῶν δούλος, προστατευόμενος καὶ ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ ζωγράφου, καίτοι, ἀπόντος αὐτοῦ, ἀκαταπαύστως ἐπαίζετο καὶ περιεφρονεῖτο ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἡ κακεντρεχὴς αὕτη τῶν μαθητῶν γενεά, τότε μόνον γίνεται πῶς οἰκτῆρων, ὅποτε ἄρχεται λαμβάνουσα πείραν τῆς ζωῆς.

Ἄλλ' ἵνα κατανοηθῶσι τὰ ἐφεξῆς, δεόν νὰ γράψω ἐν ὀλίγοις τὰ κατὰ τὸν δούλον ἐκεῖνον.

Ὁ Βελασκέζ, παρακληθεὶς ποτε ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Δ', ἐζωγράφησε τὴν εἰκόνα τοῦ κλεινοῦ ναυάρχου Παρέχα.

Ὅτε τὸ τέκνον τοῦ Ποσειδῶνος εἶδε τὴν ἑαυτοῦ εἰκόνα οὕτω θαυμασίως γραφείσαν ὑπὸ τοῦ ζωγράφου τῆς ἐποχῆς, τόσον ἐγοητεύθη, ὥστε, ἐλθὼν γὰ εὐχαριστήσῃ τῷ Βελασκέζ, ὠδήγησε πρὸς αὐτὸν καὶ τινα νεαρὸν νοθογενῆ δούλον, ὡ-

νηθέντα μὲν ποτε ἐν Ἰνδίαῖς, νῦν δὲ πρὸς τὸν ζωγράφον κομίζοντα πολυτελῆ χρυσῆν ἄλυσον.

Ἐξερχομένου τοῦ ναυάρχου, ὁ δούλος, Ἰωάννης καλούμενος, ἔσπευσε ν' ἀκολουθήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ τραχὺς καὶ ἀπότομος ναύτης, τῷ ποδὶ ἀπωθήσας αὐτόν,

— Καὶ νομίζεις, εἶπεν, ὅτι ἡ θήκη δὲν δίδεται μὲ τὸ δῶρον, ἀφοῦ προσφέρω χρυσῆν ἄλυσον; Ἀπὸ σήμερον εἶσαι τοῦ κυρίου Βελασκέζ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθεν.

Ὁ πένης δούλος, ἔχων ὡς δούλος τὸ μὲν ἦθος συνεσταλμένον, τὴν δὲ μορφήν παράδοξον καὶ ἐμφοβον, ἐφάνη τοῖς μαθηταῖς ἡλίθιον καὶ μόνον πρὸς διάχυσιν πρόσφορον ὄν. Ἡ διὰ λακτίσματος εἰσοδος αὐτοῦ εἰς τὸ ἐργαστήριον ἤνοιξεν αὐτοῖς ἀστείρευτον πηγὴν ἀστεϊσμῶν καὶ γέλωτος, πάντοτε δ' ἡσμένισον καλοῦντες αὐτόν τῷ ὀνόματι τοῦ πρώτου κυρίου του, Ἰωάννην Παρέχαν. Τὸ ὄνομα τοῦτο μέχρι τέλους ἐτήρησεν ὁ δούλος ἐκεῖνος.

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Βελασκέζ, συμπαθήσας, ἀνέθηκεν αὐτῷ τὸ ἔργον τοῦ μεριμνᾶν περὶ τῶν τοῦ ἐργοστασίου· ἀλλ' εἰ καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ὀλίγον κόπον παρεῖχε τῷ δούλῳ, οὐχ ἦττον ὁμως ἐμελλε νὰ δοκιμάσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὴν ὑπομονὴν αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἦτο εὐτυχὴς μόνον ὡς ὅτις ὁ καλλιτέχνης ἦτο παρῶν, διότι, αὐτοῦ ἀπόντος, τὰ πάντα ὑπέμενε ὑπὸ τῆς κακεντρεχειᾶς τῶν μαθητῶν.

Παρῆλθε μακρὸς χρόνος καὶ ὁ μακρόθυμος δούλος, ἀποκαμὼν ἐκ τῶν πειρασμῶν, ἀπεφάσισε νὰ καταφεύγῃ, ἀπόντος τοῦ Βελασκέζ, εἰς ἀγνωστον δῶμα, ἐνθά συνεσπειροῦτο πρὸς ἀσφυγτὴν τοσοῦτων ἐνοχλήσεων.

Λέγεται μὲν ὅτι ὁ ἀνθρώπος εἶνε ζῶον μιμητικόν, ὅτι ἡ φιλοτεχνία γεννᾷ φιλοτεχνίαν, ὅτι αἱ τέχναι διαδίδονται διὰ τῆς ἐπαφῆς· ἀλλ' ὁμως ἕτερόν τι γεννᾷ τὸν καλλιτέχνην, οὐχὶ δὲ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν λογίων τούτων, καίτοι ἐξ ἔσου ὁμολογητέον ὅτι αἱ περιστάσεις πολλάκις διεγείρουσι τὸ πρὸς τὰς τέχνας αἰσθημα ἐν ἐκείναις ταῖς ψυχαῖς, ἐν αἷς ἤκιστα ὑποννοῦμεν τὴν ὑπαρξίν τοῦ αἰσθημάτος τούτου.

Οὕτω καὶ ἐν τῷ Ἰωάννῃ ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ὁ ἀρίστος πόνος πρὸς τὸ χειρίζεσθαι τὰ χρώματα, ἐπειδὴ κατὰ δύο ὅλα ἔτη καὶ ζωγραφίας ἔβλεπε καὶ ἐνόσων ἤκουεν ἀνδρῶν, μέγχις ἀστρῶν ἀνυψούντων τὴν ζωγραφικὴν τέχνην. Ὅθεν, θέλων νὰ ἡδύνη τὰς μακρὰς τῆς μονώσεως ὥρας, καθ' ἃς ἀνέμενε τοῦ κυρίου του τὴν ἐπάνοδον, ἐπειρᾶτο νὰ ζωγραφῇ. Εἶχε δὲ μόνα ζωγραφικὰ ὄργανα ὅσους ἐνθεν κἀκεῖθεν συνέλεγε τετριμμένους χρωστῆρας καὶ χρωμάτων ἀχρηστὰ λείψανα, διὸ καὶ

(Σχ. 2) Ὁ κεραυνοβόλος θάνατος τοῦ Ριχμάνου. (σελ 404).

αὐτὸς συνησθάνετο ὅτι βύπους μόνον ἔχρει. Καὶ ὁμοίως ἔχαιρεν ἐπὶ τῷ ἔργῳ καὶ τόσον ἐπιμελῶς ἀπέκρυπτε τὴν κρυφίαν ἐκείνην ἐνασχόλησιν, ὥστε οὐδεὶς οὐδὲν ὑπόπτεισε.

Καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο ἡ προσημνησθεῖσα

κίνησις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βελασκίτζ, ὁ δυστυχὴς δοῦλος εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐφαίνετο ἐμμέριμος· οἱ πάντες προσέταττον αὐτῷ παντοῖα προστάγματα, διότι ἀνεμένετο ἡ ἐπίσκεψις δύο διαπρεπῶν καὶ ἐξόχων ἀνδρῶν. Τούτων ὁ μὲν ἦτο Φίλιππος ὁ

Δ', καίτοι οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀνάγκη τοσούτων ἐπιμελῶν προπαρασκευῶν, συχνὰ αὐτοῦ πορευομένου εἰς τὸ ἐργαστήριον· ὁ δ' ἐκαλεῖτο Πέτρος — Παῦλος — 'Ρουβενς καὶ τοῦτον τὸν ἀστὸν τῆς 'Ανθέρσης ὁ Βελασκέζ καὶ οἱ μαθηταὶ του ἐτίμων καὶ ἐσέβοντο ὑπὲρ πάντα πασῶν τῶν 'Ισπανιῶν ἀνακτα.

'Ο 'Ρουβενς ἦτο ὁ κατ' αὐτοὺς ὑπέρτατος ἄρχων, ὁ βασιλεὺς τῆς ζωγραφικῆς, ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς καλλιτεχνίας. Ἡ Εὐρώπη εὐλαβῶς ἐνθουσιῶσα ἀνέφερε τὸ μέγα ὄνομα τοῦ 'Ρουβενς, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἦτο ἄξιον πάσης πανταχοῦ ἀπονεμομένης αὐτῷ λατρείας, ἐν τε τῇ κλεινῇ τοῦ ἀνδρός πατρίδι, τῇ εὐτυχεῖ 'Ολλανδίᾳ, καὶ ἐν τῇ γερμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν 'Ιταλίᾳ καὶ ἐν 'Αγγλίᾳ καὶ ἐν 'Ισπανίᾳ.

'Ο 'Ρουβενς ἦτο φίλος πάντων τῶν βασιλέων. Μαρία ἡ ἐκ Μεδίκων ὑπερηγάπα αὐτόν, Φίλιππος ὁ Δ' ἀνύψωσεν αὐτόν εἰς μέγιστα ἀξιώματα, ὁ τῆς 'Αγγλίας βασιλεὺς Κάρολος ὁ Α' ἐν μέσῳ τῷ κοινοβουλίῳ εἶχε κηρύξει αὐτόν ἱππότην καὶ παρὰ τὸν ὀκρίθαντά του ἠτιμάνιζε καθημένῃ ἡ 'Ἰνφάντη 'Ισαβέλλα. Τοῦ 'Ρουβενς αἱ εἰκόνες ἀνέκειντο ἐν πάσῃ τῆς Εὐρώπης στοᾶ, αἱ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθεῖσαι ζωγραφικῆς τε καὶ ξυλογραφικῆς σχολαὶ ἐξέπλησσαν τὸν κόσμον. Ὡς ἀρχιτέκτων ὠκοδομήσαστο ἑαυτῷ μὲν μέγαρον, ἐν δ' 'Ανθέρση τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησίαν τῶν 'Ἰησοῦιτῶν· ὡς διπλωμάτης, εἶχε συνάψει συνθήκας, ζωγραφῶν τὰς εἰκόνας τῶν βασιλέων καὶ ὡς συγγραφεὺς εἶχεν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν πρώτων τῆς Εὐρώπης σοφῶν. Ἀλλὰ καὶ ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ ἦτο ὁμοιος πρὸς τὸν δαιμόνιον νοῦν του. Ἐν 'Ρώμῃ ἐσπούδαζον νεαροὶ καλλιτέχναι, ἀναλώμασιν αὐτοῦ καὶ οἱ ἐχθροὶ του ἐφιμούντο, ἐρῶντες τὰς εὐεργεσίας του.

'Ο Κορνήλιος Σχούτ εἶχε κηρυχθῆ ἀντίπαλος τοῦ 'Ρουβενς, αὐτὸς δέ, μαθὼν ποτὲ ὅτι ὁ Κορνήλιος ἐστερεῖτο ἔργου, πάραυτα προσεπόρισεν αὐτῷ πόρον ἐργασίας.

Τὴν ἐξεικόνισιν τῶν ζώων καὶ βωπογραφιῶν τῶν εἰκόνων αὐτοῦ ἀνετίθει τῷ Βάν Οὐδεν καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· τότε δὲ ἐμέμφοντο τῷ 'Ρουβενς ὅτι ἠγνόει τὴν εὐστοχὸν πα-

ράστασιν τοιούτων πραγμάτων. Μετὰ χρόνον τινὰ ὁ 'Ρουβενς, πρὸς ἀπάντησιν, ἐξέθηκεν εἰς κοινὴν θέαν ἐντελέστατα καὶ ἀπαράμιλλα κυνήγια καὶ μεγαλοπρεπεῖς βωπογραφίας, πάντα ὑπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὀλοκλήρως ἐζωγραφημένα. Ἐμέμφοντο προσέτι καὶ ἔφεγον ὅσας κεφαλὰς ἐζωγράφει καὶ πρὸς ἀπάντησιν ἐζωγράφητε τὴν Ἄποκαθήλωσιν.

'Ο 'Ρουβενς ἀπεκρίνετο ἀφοπλίζων τοὺς ἐπικρίνοντας, ἦτοι ζωγραφῶν ὅσα κατηγόρουσαν αὐτοῦ ὡς μὴ εἰδότος γράφειν καὶ πολλάκις ἔλεγε τὴν ἰσπανικὴν παροιμίαν α Καλῶς μὲν ποιῶν, ἔχεις φθονερούς, κάλλιον δὲ ποιῶν συγγείεις αὐτούς κ.

"Ὅθεν ὁ Βελασκέζ ζωηρῶς συνεταράσσετο, ἀναλογιζόμενος ὅτι ἐμελλε νὰ κριθῆ ὑπὸ τοῦ κλεινοτάτου τῶν συγχρόνων ἀριστοτεχνῶν. α Εἰς οὐδὲν θὰ λογίζωμαι τὴν ἐμὴν φήμη, πρὶν ἢ ὁ 'Ρουβενς ἐπιδοκιμάσῃ τὰ ἔργα μου», ἔλεγε τοῖς περὶ αὐτόν ὁ 'Ισπανὸς ζωγράφος. Διὰ τοῦτο δέ, θέλων νὰ ὑποδεχθῆ τὸν 'Ρουβενς, ὑπ' ἀριστουργημάτων περιστοιχούμενος, ἐζωγράφησε, χάριν τῆς προσδοκωμένης λαμπρᾶς συνεντεύξεως, τὴν περίφημον ἐκείνην εἰκόνα, τὸν Χιτῶνα τοῦ 'Ἰωσήφ, ἣν οἱ μὲν Γάλλοι ἀπεκόμισαν εἰς Λουβρον τῷ 1809, τὰ δὲ τὸν Ναπολέοντα καταβαλόντα συμβάντα ἀπέδωκαν πάλιν τῇ 'Ισπανίᾳ.

'Ο Βελασκέζ πλήρη προσεδόκα ἐπιτυχίαν ἐκ τῆς ἐντυπώσεως τῆς εἰκόνης ἐκείνης, διότι πρὸ διετίας ὁ 'Ισπανὸς καλλιτέχνης εἶχεν ἐμπνευσθῆ, ἰδὼν ἐξοχά τινα προῖόντα τοῦ χρωστῆρος τοῦ 'Ρουβενς, διελθόντος τότε διὰ τῆς πόλεως Μαδρίτης.

Κατὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, δύο λαμπρόταται ἀκολουθίαι ἀφίκνυντο πρὸ τῆς αὐλείου θύρας τῆς ὑπὸ τοῦ Πακώβου Βελασκέζ οἰκουμένης σκιάδος. Ἡ μὲν τῶν ἀκολουθιῶν ἐκείνων ἔστη μετὰ σεβασμοῦ καὶ πρὸ αὐτῆς διῆλθε Φίλιππος ὁ Δ', περιστοιχούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνθους τῶν 'Ισπανῶν μεγιστάνων· ἡ δ' ἑτέρα εἰσῆλθε μετ' ἐκείνην. Ἐν αὐτῇ ἠγεῖτο μὲν ὁ 'Ρουβενς, εἶποντο δὲ ὁ Βάν Δύκ, ὁ Σνέουδερς, ὁ Βάν Οὐδεν, ὁ Γάσπαρ Κραϊγερ, ὁ Βίδενς καὶ ἄλλοι τινὲς καλλιτέχναι, μαθηταὶ τοῦ 'Ρουβενς, παραλαμβάνοντες αὐτοὺς

μεθ' ἑαυτοῦ ὡς ἀπέστειλετο πρεσβευτὴς εἰς τὴν ἀλλοδαπήν· διότι καὶ νῦν τὸ δεύτερον ἤδη ἤρχετο ὡς πρεσβευτὴς εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Ἄμα ἐμφανισθεὶς πρὸς τὸν βασιλέα, σπύσας ἀφρίππευσεν ὁ Φλαμανδὸς καλλιτέχνης καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ· ἀλλὰ Φίλιππος ὁ Δ' δὲν ἐδέχθη τὴν προσκύνησιν.

— Εἴμεθα, εἶπεν, ἐν οἴκῳ ζωγράφου, σὺ δὲ ἐνταῦθα εἶσαι βασιλεὺς.

Τότε δ' ἔλαβε τὸν ζωγράφον ἀπὸ τοῦ βραχίονος, μεθ' ὅλην τὴν μικρολόγον βασιλικὴν του ἐπιμοτυπίαν καὶ ἀμφότεροι οἱ βασιλεῖς εἰσῆλθον εἰς τὸ ἐργαστήριον, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν αὐλικῶν των.

Ἄλλ' ὁ μὲν Βελασκὲξ καὶ οἱ μαθηταὶ του τὰς μὲν τιμὰς ἀπένεμον τῷ Ροῦβενς, τὰς δὲ φιλοφρονήσεις τῷ βασιλεῖ Φιλίππῳ. Ὁ δ' Ἰωάννης Παρέγας, ὁ νοθογενὴς δοῦλος, εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐφαίνετο γεγοητευόμενος· οἱ φλογεροὶ ὀφθαλμοὶ του κατέτρωγον τὸν μέγαν ἄνδρα, ὁ σεβασμὸς του ἦτο εἰλικρινὴς καὶ διάπυρος. Προφανῶς ἔβλεπες ὅτι, ἐὰν ἐτόλμα, ἤθελε προσπέσει πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ροῦβενς.

Ὁ Ροῦβενς ἤγε τὸ δεύτερον ἔτος πρὸς τὰ πενήκοντα· εἶχε κεφαλὴν ὠραίαν, σοβαρὰν μορφὴν, εὐγενὲς δὲ τὸ ἦθος καὶ διαπρεπές. Συνηθίσας ἐν τῷ αὐλικῷ βίῳ, εἶχε σὺν τῇ μεγαλονοίᾳ καὶ τοὺς κομψοὺς καὶ φιλόφρονας τῶν εὐγενῶν τρόπους.

Πᾶσα παντὸς παρισταμένου καρδία ἔπαλλε σφοδρῶς, καθ' ὃν χρόνον ἐν σιγῇ ἐξήταξε τὰ ἔργα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἰσπανικῆς σχολῆς, ὁ ἀρχηγὸς τῆς φλαμανδικῆς.

Ὅτε εἶδε τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσήφ βαθέως ἐθαύμασε καὶ περιπαθῶς ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Βελασκὲξ. Τότε αὐτὸς ἐνηγκαλίσθη τὸν ἄνδρα, ἐπιφωνῶν μετ' ἄκρας χαρᾶς,

— Αὕτη εἶνε ἡ μεγίστη τοῦ βίου μου ἡμέρα! ὦ κύριε, θὰ συμπληρώσῃς καὶ τὸ κλέος καὶ τὴν εὐτυχίαν μου, ἐὰν εὐδοκήσῃς νὰ τιμήσῃς τὸ ἐργαστήριόν μου, γράφων ἐπὶ τινος τῶν εἰκόνων μου γραμμὴν τοῦ σοῦ χρωστῆρος, ὡς μνημεῖον τῆς ἐντεῦθεν διαβάσεώς σου.

Ταῦτα δὲ λέγων ὁ Βελασκὲξ, ἐδείκνυε τῷ δα-

κτύλῳ τὰ ἄριστα τῶν ἑαυτοῦ ἔργων, προσφέρον ἅμα τῷ Ροῦβενς χρωστῆρα καὶ πυξίον, διότι ἤλπιζεν ὅτι ὁ μέγας καλλιτέχνης πάντως ἤθελε βίβει ἀκτῖνά τινα τῆς φλογὸς αὐτοῦ ἐπὶ τι τῶν ἔργων του.

— Ὅτι βλέπω εἶνε τετελειωμένον, εἶπεν ὁ Ροῦβενς· ἀλλὰ προθύμως θὰ σοὶ γράψω ἱγνογράφημά τι.

Καὶ τότε κύφας ἔλαβε πίνακα ἐστραμμένον πρὸς τὸν τοῖχον, νομίσας αὐτὸν λευκόν. Ἄλλ' ἔβαλε φωνὴν ἐκπλήξεως, διότι ὁ πίναξ ἐκεῖνος παρίστα τὴν ἔπειτα φημισθεῖσαν εἰκόνα τοῦ Ἐνταφιασμοῦ.

Ὁ νοθογενὴς δοῦλος ὠχρίασεν ἐκ τρόμου, ἰδὼν ἐν ἐκείναις ταῖς χερσὶ τὴν εἰκόνα, ἣν δὲν ἐγνώριζεν αὐτοῦ κειμένην καὶ ἣν εἶχε ζωγραφῆσαι ἐν τῇ μυστηριώδει κρύπτῃ του. Ὁ δαίλαιος ὡς ἔνοχος ἔτρεμε, ταπεινῶν τὴν κεφαλὴν καὶ δύο τινα ἀναμένων, τὴν τ' ἐπιτίμησιν τοῦ κυρίου καὶ τῶν μαθητῶν τὸν περίγελων.

Καὶ ὅμως ὁ Ροῦβενς παρετήρει ἐπιμελῶς τὴν εἰκόνα.

— Ἐνόμισα, εἶπε, κατ' ἀρχὰς ὅτι εἶνε σὸν ἔργον ἢ εἰκὼν αὕτη, Βελασκὲξ.

Ὁ δοῦλος ἤρε τὴν κεφαλὴν, μὴ τολμῶν νὰ πιστεύσῃ τὰ ὠτά του καὶ αἰσθανόμενος ὅτι χρυσοῦν τι ὄναρ ἀνύψου αὐτὸν ὑπὲρ πᾶσαν προσδοκίαν. Οὐδεὶς δ' ἔβλεπεν αὐτόν.

— Ἀλλὰ βλέπων πλησιέστερον, προσέθετο ὁ Ροῦβενς, ἀναγνωρίζω ὅτι τὸ ζωγράφημα τοῦτο εἶνε ἔργον τινὸς τῶν μαθητῶν. Ὅς τις καὶ ἂν εἶνε, ἀπὸ τοῦδε δύναται νὰ λογισθῇ καλλιτέχνης, διότι ἔχει καὶ κλίσιν καὶ νοῦν.

Ἐκαστος τῶν λόγων τούτων ἠύξανε τοὺς παλμούς τῆς καρδίας τοῦ δυστυχοῦς Ἰωάννου.

— Ἄγνοῶ τῇ ἀληθείᾳ, ἀντεῖπεν ὁ Βελασκὲξ, θεώμενος καὶ αὐτὸς τὴν εἰκόνα, ἀγνοῶ τὸν γράψαντα τὴν εἰκόνα ταύτην, ὡς ἠγνόουν ὅτι ἔκειτο ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ μου.

Τὰς ἔρριψεν ἀνήσυχον καὶ ἀνυπόμονον βλέμμα ἐπὶ πάντων τῶν μαθητῶν του.

— Τίς ἐξ ὑμῶν, κύριοι, ἔγραψε τὴν εἰκόνα ταύτην, ἠρώτησεν ὁ Βελασκὲξ.

Οὐδεὶς ἀπεκρίνετο, τὰ δ' ὄμματα τοῦ Βελα-

σκέζ ἐστράφησαν πρὸς τὸν δοῦλον. Ὁ Ἰωάννης Παρέχας, ἑξάλλος καὶ τεταραγμένος, ἐγονυπέτησε καὶ εἶπεν, « ἐγώ! »

Ὁ Βὰν Δὺκ ἠναγκάσθη νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτόν, μὴ τυχὸν πέσῃ. Ὁ δοῦλος ἔκλαιεν ἤδη ὄλως ἄφωνος, ὁ δὲ Ῥοῦβενς καὶ Βελασκέζ ἀνωρθώσαντες ἤσπασαντο αὐτόν, καὶ ὁ βασιλεὺς Φ.λιππος ὁ Δ', εὐτυχῆς μάρτυς τῆς μεγάλης καὶ ἐξόχου σκηνῆς, ἀμέσως προβάς, ἔθηκε τὴν βασιλικὴν του χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ μιγάδος καὶ εἶπεν αὐτῷ·

— Ὁ μεγαλοφυῆς ἀνὴρ δὲν δύναται νὰ εἶνε δοῦλος· ὕψου τὸ μέτωπον καὶ ἔσο ἐλεύθερος. Ὁ κύριός σου ἀμέσως θὰ λάβῃ διακοσίαις οὐγκίας χρυσοῦ πρὸς ἐξαγοράν σου.

— Καὶ αἱ διακοσίαι αὗται οὐγκίαι, σοὶ ἀνήκουσιν, Ἰωάννη, προσέθετο ὁ Βελασκέζ. Ἦδη ἐγὼ πολλὰ ἐκέρδισα, τυχῶν ἐν σοί, ἀντὶ δούλου, φίλου ἅμα καὶ ἀριστοτέχνου.

— ὦ! Πάντοτε θὰ εἶμαι δοῦλος σου, ἐφώνησεν ὁ Ἰωάννης Παρέχας, θερμῶς δακρυρροῶν. Ναί, πάντοτε θέλω νὰ εἶμαι δοῦλός σου.

Καὶ ἐνεστερνίζετο τὰ γόνατα τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Ῥοῦβενς, κατανευγμένος, ἀπέθηκε τὸν τε χρωστῆρα καὶ τὸ πυξίον, ἀναβαλὼν εἰς τὴν ἐπιούσαν τὴν ὑπὸ τοῦ Βελασκέζ αἰτηθεῖσαν χάριν.

Αἱ δύο συνοδεῖαι ἀπῆλθον μετ' ὀλίγον.

Τῇ ἐπαύριον ἦλθεν ὁ Ῥοῦβενς, κατὰ τὰ ὑπεσχημένα, ἐζωγράφησεν ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ ἀφῆκε ἱχνογράφημά τι. Ὁ Παρέχας, φορῶν ἤδη ἐλευθέρου φορέματα, ὑπηρετήσεν αὐτῷ, ὁ δὲ Ῥοῦβενς δὲν ἀνεχώρησε πρὶν ἢ αὐθις ἀσπασθῆ τὸν νέον ἐκεῖνον συνάδελφον, ὅστις ἐφαίνετο λατρεύων καὶ σεβόμενος αὐτόν.

Καὶ νῦν ἴσως, ὦ ἀναγνώστα, θέλεις ἀκούσει εὐχαρίστως καὶ λέξεις τινὰς περὶ τοῦ βίου τοῦ καλλιτέχνου Ἰωάννου Παρέχα. Ὁ Παρέχας οὐδέποτε ἐπελήσθη τῶν πρὸς αὐτόν τοῦ Βελασκέζ εὐεργετημάτων, οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ χωρισθῆ ἀπ' αὐτοῦ. Τὸν κύριόν του πανταχόσε συνώδευεν, ἐν δὲ Ῥώμῃ τὸν τε Βελασκέζ καὶ τὸν Ἰωάννην αὐθημερὸν ὑπεδέξατο ἡ ἀκαδημία τοῦ Ἁγίου Λουκά, ἧς μέλη ὑπῆρχον τότε ὁ τε Δομινικῖνος καὶ ὁ Γουίδος καὶ ὁ Πέτρος Κορτόνης καὶ ὁ Πουσσῖνος καὶ ὁ Σανδραέρτης καὶ ὁ Γουερκῖνος καὶ πολλοὶ ἕτεροι μεγαλῶνυμοι ἄνδρες.

Ὅτε ὁ Βελασκέζ ἀπεβίωσεν ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1660, νοσήσας λοιμώδη τινὰ νόσον, ὁ Ἰωάννης Παρέχας, χωρισθεὶς ἀπὸ τοῦ φερέτρου τοῦ φίλου του, προσεκολλήθη τῇ χήρᾳ αὐτοῦ, ἐπιμελούμενος καὶ διακονῶν αὐτῇ. Ἀλλ' εἶδε θνήσκουσαν καὶ αὐτήν, ἐκ τῆς αὐτῆς νόσου καὶ τότε ἐπορεύθη πρὸς τοῦ κυρίου του τὴν θυγατέρα, συζευθεῖσαν μικρὸν πρότερον τῷ ῥωπογράφῳ Μαρτινέζ Δελμάτσῳ.

— Σινιόρα, εἶπεν ὁ Παρέχας τῇ θυγατρὶ τοῦ Βελασκέζ, σὲ μόνην ἔχω πλέον. Δέξαι με ὑπηρετήν σου, ἐὰν θέλῃς νὰ μὴ ἀποθάνω.

— Εἴσελθε, εἶσαι οἰκεῖος, εἶπεν ὁ Μαρτινέζ.

Καὶ ὁ Ἰωάννης προσεκολλήθη αὐτῷ ἐκ ψυχῆς, σώσας καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Διότι, τῷ 1670, εὐπατρίδης τις τῶν ἐν Μαδρίτῃ, θυμωθεὶς διὰ τινὰ σατυρικὴν εἰκόνα τοῦ Μαρτινέζ, ἔτι καὶ νῦν ἀνακειμένην ἐν τῷ μεγάρῳ Ἀραγχοῦέζ, ἔταξέ που δολοφόνον, ἵνα φονεύσῃ τὸν ζωγράφον. Κατὰ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακούργου, ὁ Ἰωάννης Παρέχας, πάντοτε συνοδεύων ἐκεῖνον, ὃ εἶχε παραδοθῆ, ἀντετάχθη πρὸς τὸ ἐγχειρίδιον, διετρήθη καὶ ἀπέθανε. Ἐν τῷ ἐν Μαδρίτῃ μουσεῖῳ ἀνάκεινται πλεῖσται θαυμάσιαι εἰκόνες τοῦ μιγάδος καλλιτέχνου, ἐκεῖνο δὲ τὸ τμήμα τοῦ ἐν Παρισίοις ἀπεράντου μουσεῖου, τὸ καλούμενον ἰσπανικὸν μουσεῖον, ἐπλουτίσθη διὰ δύο εἰκόνων τοῦ Ἰωάννου Παρέχα. Ἡ μὲν παρίστησι τὰς Ἀγίας γυναῖκας παρὰ τὸν τάφον τοῦ Σωτήρος, ἡ δὲ τὸν περίρτημον ἐκεῖνον Ἐνταφιασμόν, τὸ φῶς ἰδόντα ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Ῥοῦβενς.

Ἐν τῷ μεγάρῳ Ἀραγχοῦέζ ἀνάκειται ἡ Κλησῖς τοῦ ἁγίου Μαθθαίου, κοινῇ χαρακτηριζομένη ὡς τὸ ἄριστον τῶν ἔργων τοῦ Ἰωάννου Παρέχα.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΓΚΩΜΑ.

ΛΕΩΝ ΓΑΜΒΕΤΛΣ.

Ἐπάρχουσι σελίδες ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ ἀφιερωμέναι εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐνδόξων πράξεων τῶν μεγάλων τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργ-

γετών. Ἡ νέα Ἑλλάς μετ' ἐγκωμίων θ' ἀναγράψη ἐν ταῖς σελίσιν ταύταις τὸ ὄνομα τοῦ Λέοντος Γαμβέττα. Ὁ Γαμβέττας ἠγάπησε τὴν Ἑλλάδα ὡς τὴν ἰδίαν πατρίδα.

Ἐγεννήθη ἐν Καχώρῃ τὴν 30 ὀκτωβρίου 1838, καὶ εἰσήχθη εἰς τὸ λύκειον αὐτῆς· μετὰ τὸ πέρας τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν του μετέβη εἰς Παρισίους ὅπως σπουδάσῃ τὰ νομικά. Τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας ζωηρῶς ἀνεπτυγμένον ἐν τῇ φλογερᾷ αὐτοῦ καρδίᾳ ἀνεπτύχθη ἔτι μᾶλλον ἐν τῷ μικρῷ καφενεῖῳ τοῦ Προκοπίου, τῷ ἱστορικῷ τούτῳ καφενεῖῳ τοῦ ὁποίου ἦσαν πελάται οἱ Βολταῖρος, ὁ δ' Ἀλαμπέρ, ὁ Διδερὼ, οἱ δύο Κρεμπιγιὼν καὶ ὁ Ρουσσώ, τὰ ἔνδοξα ἐκεῖνα τέκνα τοῦ 1789. Ἐνθυμοῦνται τὸν ζωηρὸν, ἀλλ' ἰσχνὸν καὶ πενιχρὰ ἐνδεδυμένον Γαμβέτταν ἀναγινώσκοντα καθ' ἑκάστην ἑσπέραν διὰ τῆς ἡχηροτάτης φωνῆς του τὸν λόγον ἀπαγγελθέντα ὑφ' ἑνὸς τῶν τριῶν καὶ εἴκοσι βουλευτῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὡς τοῦ Ἰουλίου Φάβρου, ἢ τοῦ Ἐρνέστου Πικάρδου, σχολιάζοντα αὐτὸν καὶ ζωηρῶς συζητοῦντα. Σιωπηλοὶ ἤκροῶντο αὐτοῦ οἱ φίλοι του καὶ μολονότι ἦτο ὀρμητικώτατον τὸ ρεῦμα τοῦ λόγου τοῦ Γαμβέττα, ὁσάκις παρατήρησις τις ἔμφρων διέφευγεν ἐκ τῶν χειλέων τῶν ἀντιπάλων του, μετὰ προσοχῆς ἤκροᾶτο καὶ ἀπεδέχετο αὐτὴν καὶ ἐνετύπου ἐν τῇ διανοίᾳ του. Πολλῶς τεταραγμένος ὁ διευθυντῆς τοῦ καφενεῖου ἐπλησίαζεν αὐτὸν καὶ τῷ ἔλεγε τι εἰς τὸ οὖς, ἀναμνησκῶν αὐτῷ τὸ τρομερὸν τοῦ Πιέτρη ὄνομα· ἀλλ' ὁ Γαμβέττας ἀνύψου τοὺς ὤμους του καὶ ἐχαμήλωνεν ὀλίγον τὴν φωνὴν του, ἀλλ' ἀκολούθως καὶ πάλιν ὑψοῦτο ἡ βροντώδης φωνὴ ὁσάκις ὁ εἰς ἀστράπτων ὀφθαλμὸς του συνήντα ζωηρὰν τινα φράσιν.

Εἶναι μονόφθαλμος ὁ Γαμβέττας· τὸ περὶ τῆς ἐξορύξεως τοῦ ὀφθαλμοῦ του ἀνέκδοτον στερεῖται ὑποστάσεως. Ὁ Γαμβέττας ὀκταετῆς ἀπώλεσε τὸν ὀφθαλμὸν του καθ' ἣν στιγμὴν ὑπὸ παιδικῆς ὀρμώμενος περιεργείας περιεργάζετο τὴν ἐργασίαν γείτονος μαχαιροποιῦ. Ἡμέραν τινα κατόπιν ὥραθη ἔχων δύο ὀφθαλμούς· ἀλλ' ὁ ἕτερος ἦτο νεκρὸς. Ὁ περίφημος ὀφθαλμολόγος Φιενζάλ ἀντικατέστησε τὸν τυφλὸν ὀφθαλμὸν δι' ὑελίνου.

Περὶ τῆς εὐγλωττίας τοῦ Γαμβέττα, ἣν ἀνεπτυσσεν κατὰ τὴν νεανικὴν ἄσημον ἔτι τοῦ βίου του περίοδον, ὁμιλῶν ἰταλὸς τις αὐτοῦ βιογράφος ἀποφαίνεται οὕτω παραβάλλον αὐτὸν πρὸς τοὺς συγχρόνους του ρήτορας.

« Ὁ μὲν Ἰούλιος Φάβρος ὀρμητικὸς καὶ πλήρης θερμότητος δὲν προέβαιεν ἀρκούντως, ὁ δὲ Πελλετάν ὠμίλει μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ὁ Ἰούλιος Σίμων ὡς καθηγητῆς, ὁ Πικάρ ὡς εὐφυῆς, ὁ Θιέρσος ὡς κοινοβουλευτικὸς, ὁ δὲ Γαμβέττας ἦτο ἀθλητῆς· περιεφρόνει ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς ρητορικῆς διδασκόμενα σχήματα, ἐχειρονόμει δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, ἐγρονθοκόπει ὅ,τι εἶχεν ἐνώπιόν του εἴτε βιβλίον, εἴτε πῖλον, εἴτε βῆμα· ἐξηκόντιζε τὴν φωνὴν διὰ παραδοξωτάτων ἀντηχήσεων, μετέπιπτεν ἀμοιβαίως ἀπὸ τοῦ βροντώδους εἰς τὸ χαμηλόν· κωφὸς τις θὰ τὸν ἐξελάμβανεν ὡς παράφρονα, ἀλλ' ὁ ἀκούσας αὐτὸν δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν λησμονήσῃ· ἡ εὐγλωττία του περιεῖχεν ἅπασαν τὴν ἐνέργειαν, τὸ πῦρ, τὸ θάρρος τῆς νεότητος· οὐδέποτε ἐζήτει ἀποριῶν λέξεων· τοιαύτας εἴλκυεν ὡς ἐτύγγανε· πᾶσα φράσις του, πλουσία ἐκ χρωματισμῶν καὶ καλλιτεχνικῶν εἰκόνων· παρίστα τὴν μεσημβρίαν ὅπου ἔγεννήθη· τὸ ὀρμερὸν, ζωηρὸν, ἔμφυχον αὐτοῦ ὕψος· πολλάκις μετῴρειτο εἰς θαυμάσιον ὕψος αἰσθήματος καὶ κάλλους.»

Λαβὼν τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα ἐνεγράφη ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν δικηγόρων τῶν Παρισίων καὶ προσελήφθη ἀκολούθως γραμματεὺς παρὰ τῷ Κρεμιέ, παρ' ᾧ ἐξησχέθη σπουδαίως εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Ταχέως ἐκτίσατο τὸ ὄνομα καλοῦ δικηγόρου· τὸ βῆμα τοῦ δικαστηρίου ἀντήχει διὰ τῆς ἰσχυρᾶς φωνῆς ὅταν ὠμίλει, διότι δὲν ὠμίλει συχνά. Ὁ λόγος, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησε τὸ 1862 κατὰ τὴν δίκην τῶν 54 ὑπῆρξεν ἐν τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ ἀληθὴς αὐτοῦ θρίαμβος ἤρξατο μετὰ ὀλίγα ἔτη· εἰς σημεῖον δὲ τούτου ἐφθασε διὰ τοῦ εὐγλωττοτάτου λόγου, ὃν ἐξεφώνησε κατὰ τὸν νοέμβριον τοῦ 1868. Ἡ ὑπόθεσις δὲν ἦτο σπουδαία· προὔκειτο περὶ ἀπλῆς κατηγορίας ἀνομιᾶς κατὰλογον εἰσφορῶν πρὸς ἀνέγερσιν μνημείου ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν θυμάτων τῆς 2 δεκεμβρίου.

ὁ Γαμβέττας περιέβαλεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν πολι-
τικὴν σπουδαιότητα καὶ ἐξήνεγκε τὸ σφοδρὸν κα-
τηγορητήριον κατὰ τῆς δευτέρας αὐτοκρατορίας.

Μετὰ δύο μῆνας ἐξελέγετο βουλευτὴς Παρι-

σίων καὶ Μασσαλίας. Ἐκτοτε ἤρξατο τῆς σφο-
δρᾶς κατὰ τῆς αὐτοκρατορίας πάλης προελαύ-
νων τὴν πρὸς τὴν δημοκρατίαν ἄγουσαν· ἀνε-
χόμεθα ὑμᾶς καὶ τὸ συνταγματικὸν ὑμῶν πολι-

ΛΕΩΝ ΓΑΜΒΕΤΤΑΣ.

τευμα—ἔλεγεν ἡμέραν τινα κατερχόμενος ἐκ τοῦ
βουλευτικοῦ ἀσθμαίνων καὶ μὲ ἀτημέλητον κό-
μην ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Ὀλιβιέρον—ἀνεχόμε-
θα ὑμᾶς καὶ τὸ συνταγματικὸν ὑμῶν πολιτευμα,
ὡς γέφυραν, ἧτις θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ πρὸς τὴν δη-
μοκρατίαν καὶ οὐδὲν πλέον.» Εἰς ἀμερόληπτος
τοῦ Γαμβέττα βιογράφος τὴν περίοδον ταύτην

τοῦ βίου του ἐπικρίνων ἐκφέρει τὰς ἐπομένας
κρίσεις. «Βεβαίως αἱ παρ' αὐτοῦ διατυπωθεῖσαι
γνώμαι δὲν εἶναι πάντοτε συμπεράσματα γαλη-
νιαίας κρίσεως καὶ αἵματος ψυχροῦ· ἄνθρωπος
περιερχόμενος ἀπὸ ἐνὸς ὀμίλου εἰς ἕτερον ἐλκύνων
τὰς ψήφους τῶν συμπολιτῶν του, προσλαμβάνει
τὰς ιδιότητας καὶ τοὺς τρόπους τῶν τῆς ἀγορᾶς

ρητόρων. Ὁ Γαμβέττας δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπαλλαγῇ τῆς ὀλεθρίας ταύτης ἐπηρείας· ἅμα ἔφθανεν εἰς τὴν ἐκλογικὴν του περιφέρειαν ὑπισχνεῖτο πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς μείζονας ὠφελείας καὶ προνομία, πλείονα ἐλευθερίαν καὶ μείζονας μισθοὺς· ἀλλὰ τοῦτο ρητέον ὑπὲρ τοῦ Γαμβέττα ὅτι, εἰ καὶ ὑπέσχετό ποτε νὰ προσφέρῃ πρωτίας καὶ ἐσπέρας πρὸς ἕκαστον γάλλον ἠρτυμένον καπόνιον καὶ φιάλην οἴνου τοῦ Πομέρδ, ἀφ' ἧς ἡ δημοκρατία ἱδρυταί, δὲν ὑπέσχεθη τοιαῦτα, ὅσάκις δὲν ἠδύνατο εὐσυνειδότης καὶ νὰ τὰ πρῆγματώσῃ.

Πραγματικῶς ὁ Γαμβέττας ὅπως ὑποστηρίζη τὰς ἰδέας του καὶ ἀποκτήσῃ θιασώτας ὀλίγον ἐφείδετο τῆς ἀξιοπρεπείας του καὶ ὠμοίαζε πρὸς τοὺς δημαγωγούς ἐκείνους οἵτινες τὰ πάντα πράττουσιν ὑπὲρ τῆς ὑπεριχύσεως τῶν σκόπων των· καὶ ἐν τῇ Βουλῇ ἦτο τοιοῦτος φωνάζων, γελῶν, τρέχων καὶ πηδῶν, χειρονομῶν ἀτάκτως καὶ πολλάκις οἱ φίλοι του τὸν εἴλκυον ἐκ τῶν κρασπέδων ἵνα κατέλθῃ τοῦ βήματος, οἱ δὲ ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις πολῖται ἐπανελάμβανον κεῖναι ἐντελῶς ἐστερημένος σπουδαιότητος, δὲν εἶναι σοβαρὸς ἄνθρωπος.»

Ἄλλ' ὁ Γαμβέττας τοῦ 1870 εἶναι ὄλως διάφορος· ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ μετεβλήθη, σοβαρότης ἀντικατέστησε τὴν πρότερον ἀστασίαν καὶ τὸ ἀτημέλητον τῆς ἐνδυμασίας διεδέχθη κομψὴ καὶ ἐπιμεμελημένη. Προσεκλήθη νὰ ἀναλάβῃ ὑψηλότερα καθήκοντα· τὴν 5 Ἀπριλίου ἐξεφώνησε τὸν θαυμάσιον ἐκεῖνον λόγον ἀπὸ τοῦ βουλευτικῆς βήματος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ διάστημα δημοσιογράφος Αἰμίλιος Γιραρδῖνος εἶπέ περὶ τοῦ Γαμβέττα ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μιραβὼ τὸ γαλλικὸν βῆμα δὲν εἶχεν ἀντηγήσει ἐκ τοιαύτης εὐγλωττίας.» Ὁ Γαμβέττας ἤκμασεν ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ φέρεται εἰς ἐκάστην σελίδα τῆς ἱστορίας αὐτῆς· ὡς πολιτικὸς ὁ Γαμβέττας διεκρίθη κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην ἐποχὴν παρασχὼν ἄριστον παράδειγμα ἐνθουσιῶντος καὶ ἀφωσιωμένου πατριώτου. Ἡ φωνὴ αὐτοῦ δὲν ἐθαυμάζετο πλέον ὡς ἡχηρὰ ἀλλ' ἀντήχει μέχρι τῶν μυχιαιτάτων τῆς καρδίας ἐκάστου πολίτου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν

ἐξελέγη ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ὅταν ἡ κυβέρνησις τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης ἀνεχώρησεν εἰς Τουλώνα ἔδωκεν αὐτῷ ἐκτεταμένην ἐξουσίαν. Ὁ Γαμβέττας εἰργάσθη μετ' ἀπαραμίλλου ἀφοσιώσεως· οὐδενὸς ἐφείδετο κόπου, ἀλλὰ πεισματωδῶς ἀντεῖχεν εἰς ὁτιδήποτε θυσίαν, φρονῶν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀντιστῇ μέχρι τῆς ἐξαντλήσεως τῆς τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός της. Τὴν πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην ἐτεκμηρίωσαν ἐκλέξαντες αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τὴν 8 Φεβρουαρίου 1871 ἐξ διαμερίσματα, ἀλλ' αὐτὸς χάριν ἀβροφροσύνης ἀπεδέξατο τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἀλσατίας, μετὰ τὴν ὑπογραφὴν ὅμως τῆς εἰρήνης ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ.

Τότε ἱδρυσε τὴν ἀξιόλογον ἐφημερίδα «ἡ Γαλλικὴ Δημοκρατία» ἣτις συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν παγίωσιν τῆς Δημοκρατίας· διευθυντὴς αὐτῆς ἦτο ὁ Γαμβέττας, ἀρχισυντάκτης δὲ ὁ Σπούλλερ· ὁ Ράγκ καὶ ὁ Ἀλλαιν Ταρζὲ συνέτασσον τὰ κύρια ἄρθρα, ὁ Σαλλαμὲλ Λακούρ καὶ ὁ Προύστ τὰ ἐξωτερικὰ καὶ ὁ Φλοκὲ τὰ διάφορα. Ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ 1871 παρεκάθησεν εἰς τὸ ἀριστερὸν κέντρον, καὶ ὑπερήσπισε θερμῶς τὸν Θιέρσον. Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 20 Φεβρουαρίου 1877 ἐξελέγη βουλευτὴς τοῦ Σηκουάνα διὰ 11,589 ψήφων. Τὸ ὑπουργεῖον τῆς 16 Μαΐου εὔρεν ἐν αὐτῷ τὸν φοβερώτερον ἐχθρὸν, καταδιώξαν καὶ καταδικάσαν αὐτὸν διὰ τὸν λόγον, ὅν ἐξεφώνησεν ἐν Αἰλλῃ. Ἄλλ' αἱ καταδιώξεις αὗται ἀντὶ νὰ καταστρέψωσιν, ἀνέδειξαν τὸναντίον αὐτὸν ἐνδοξον ἀρχηγὸν τῆς δημοκρατικῆς γνώμης. Ὡς τοιοῦτος κατώρθωσε νὰ παγιωθῇ ἡ δημοκρατία, ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ ὑπουργικῇ κρίσει μικροῦ δεῖν προσεκαλεῖτο νὰ σχηματίσῃ ὑπουργεῖον. Ἦδη διαπρέπει ὡς πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς.

Ὡς πολιτικὸς κρινόμενος ὁ Γαμβέττας δὲν ὑπῆρξεν ἐλεύθερος σφαλμάτων· ἀλλ' ἀνεδείχθη πάντοτε ἀνώτερος τῶν συνήθων πολιτικῶν ἀνδρῶν. Ἄν ἡ ἐξουσία ἦν διεχειρίσατο ὁ Γαμβέττας ἀντεῖθετο εἰς σκληρὸν ἀφιλοκερδῆ τινά, πολλὰ κεφαλαὶ ἤθελον ἀδίκως ἀποκοπῆ καὶ πολλὰ χρήματα μάτην σπαταληθῶσι. Ἄλλ' ὁ Γαμβέττας ἀνώτερος πάντοτε τῶν περιστάσεων τιμῶς

διεχειρίσατο ἑκατομμύρια χρημάτων καὶ πολλὰ συνεχώρησε σφάλματα τῶν ἑχθρῶν του.

Ὡς φιλέλλην ὁ Γαμβέττας ἐπεσπάσατο τὴν εὐγνωμοσύνην ὀλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅπερ ἠγάπησε τὸν εὐγενῆ καὶ φιλελεύθερον ἄνδρα, ὅπως ἠγάπησε τοὺς μεγάλους σωτῆράς του.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ.

Βεβαίως οἱ ἐπισταμένως ἀναγνώσαντες τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» καταχωρηθεῖσαν ἐκ μεταφράσεως πραγματείαν περὶ τῶν δορυφόρων τοῦ Ἄρειος καὶ οἱ ἔχοντές πως ἀνεπτυγμένον τὸν νοῦν αὐτῶν δικαιοῦνται νὰ ἐρωτήσωσιν ἑαυτούς, καὶ τί ἐστὶν ὁ Ἄρης αὗτος; ἀρὰ γε ἀπλοῦν ἀπλούστατον σημεῖον, ἐλάχιστος κόκκος τοῦ οὐρανοῦ χρυσοῦ κοκοροῦ, τυχαίως ἐρριμμένος ἐντὸς τοῦ ὑπεράνω ἡμῶν ἐκτεινομένου ἀνευ ἀκτῶν ἄχανοῦς ὠκεανοῦ, ἢ σῶμα ὑπεῖκον τοῖς τῆς φύσεως νόμοις, σῶμα ἀναλόγον πως πρὸς τὴν ἡμετέραν Γῆν, ἐπὶ τῆς ὁποίας κατοικοῦμεν; καὶ ἂν τοιοῦτόν ἐστιν, ὁποῖος λοιπὸν ὁ Ἄρης ὡς πρὸς τὴν φυσικὴν καὶ μετεωρολογικὴν αὐτοῦ σύστασιν; ὁποῖαν ὄψιν παρέχει τῷ παρατηρητῇ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου παρατηρούμενος; ἔχει ἀρὰ γέ τι τὸ ὁμοιάζον τῇ ἡμετέρᾳ σφαίρᾳ; ἔχει ἀρὰ γε καὶ αὐτὸς τὰ ὄρη, τὰς κοιλάδας, τὰς θαλάσσας, τοὺς ποταμούς, τὴν ἀτμόσφαιραν αὐτοῦ;

Ἡ οὐρανία ἐπιστήμη διὰ τῶν ἀτρώτων αὐτῆς κόπων καὶ διὰ τῶν πελωρίων αὐτῆς ὀργάνων κατώρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ καὶ νὰ παρατηρήσῃ ἐπὶ τοῦ Ἄρειος τοιαύτην φυσικὴν καὶ μετεωρολογικὴν σύστασιν, ὁποία ἐστὶν ἡ τῆς ἡμετέρας γῆνης κατοικίας νὰ προσδιορίσῃ καὶ νὰ ὀνοματολογήσῃ τὰς τε ξηρὰς καὶ τὰς θαλάσσας αὐτοῦ καὶ νὰ παρατηρῇ καὶ νὰ σπουδάξῃ ἐπὶ χαρτῶν τὴν ἀρειογραφίαν τοῦ Ἄρειος σχεδὸν ἐπίσης ὅπως καὶ τὴν γεωγραφίαν τῆς ἡμετέρας Γῆς. Ὁ-

ποῖα τὰ κατορθώματα τῆς οὐρανόσπουδης, ὅποια αἱ ἀνακαλύψεις αὐτῆς!

Ἐπειδὴ ὅμως ἡμεῖς δὲν ἐσμὲν δυστυχῶς οὔτε ἀστρονομῖσκοι, ἔνεκα τούτου καταρευόμεν καὶ πάλιν πρὸς τὴν Δημόδη Ἀστρονομίαν τοῦ Καμίλ Φλαμμαριῶν ἐκ τῆς ὁποίας ἀποσπῶμεν ἔνθεν κάκει' ἐν

ὡς φιλόνης μέλισσά τις
τῇ ὁποία μόνον μέλει
νὰ συνάξ' ἀπὸ τ' ἄνθη
ὅπ' εὕρισκει γλυκὸ μέλι.

τὰ ἐξῆς, ἀφορῶντα τὴν τε φυσικὴν καὶ μετεωρολογικὴν σύστασιν τοῦ Ἄρειος.

α Τὸ πρῶτον ζήτημα, τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται εἰς τὴν ἡμετέραν διάνοιαν, ὅταν παρατηρούμεν τὸν ἀρειογραφικὸν χάρτην τοῦ Ἄρειος, ἐστὶ τὸ γινῶναι, ἂν αἱ μέλαινα κηλίδες, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν θάλασσας, εἰσὶ καὶ πράγματι τοιαῦται. Δὲν ἐστὶ δυνατόν νὰ ὤμεν εἰσέτι σχετικῶς ὡς πρὸς τὸν Ἄρην ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἀπάτης, ἀναλόγου πρὸς ἐκείνην, ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐρισκόμεθα μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρόντος αἰῶνος σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν Σελήνην;

Ὅτι μὲν αἱ κηλίδες ἐκεῖναι δύνανται νὰ ὦσι θάλασσαι, τοῦτο δὲν ἐστὶν ἀμφίβολον, διότι τὸ ὕδωρ ἀντὶ ν' ἀντανακλᾷ τὸ φῶς, ὅπως ἡ στερεὰ γῆ, ἀπορροφᾷ αὐτό.

Πλὴν ὅμως καὶ σκοτεινοὶ χρωματισμοί, καθαρῶς μεταλλικοί, ἢ πεδιάδες, κεκαλυμμένοι ὑποφωτιστικοῦ τάπητος τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα δύνανται νὰ παράγωσι, ὅπως συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς Σελήνης, ἐνθα διὰ τῆς ἀκριβοῦς παρατηρήσεως ἀπεκαλύφθη ἔδαφος ξηρὸν καὶ ἀνώμαλον ἐπὶ τῶν εὐρυσταδίων λευκοφαίων ἐκτάσεων, τὰς ὁποίας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐξελάμβανον ὡς ἀληθεῖς θαλάσσας. Ἡ ὀνομασία θάλασσαι ἢ δοθεῖσα τοῖς σκοτεινοῖς μέρεσι τῆς σφαίρας τοῦ Ἄρειος δύναται νὰ ὑφιστῆται ὡς ἐκ τῆς ὁμοιοαληθείας αὐτῶν καὶ ἂν δὲν ὦσιν ἀληθεῖς τοιαῦται. Ἐὰν ὅμως ἐν τούτοις ἀπεδεικνύετο, ὅτι ὑπάρχει πραγματικὴ ὀπτικὴ ἀπάτη, ἠθέλομεν ἔχειν μέγα ἄδικον παραδεχόμενοι τὴν ἀρειογραφίαν τοῦ Ἄρειος προτιμώτερον δ' ἠθέλεν εἰσθαι νὰ ἐκλέξωμεν ἐκφρασίαν, μὴ προδικάζουσαν οὐδόλως τὸ ζήτημα. Πα-

ρακατιῶν ὅμως θέλομεν μαθεῖν, ὅτι καίτοι δὲν ἔστιν εἰσέτι ἀπολύτως βέβαιον, ὅτι αἱ κηλίδες ἐκεῖναί εἰσιν θάλασσαι, ἀνάλογοι πρὸς τὰς τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ἢ ὑπόθεσις ὅμως αὕτη ἐστὶ πιθανωτάτη.

Ὅντως ἡ ὑπαρξὶς ἀτμοσφαιρας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως ἐστὶν ἤδη καθαρῶς ἀποδειγμένη· τοῦτο δ' ἀπεδείχθη ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἐκ τῆς ἐξῆς παρατηρήσεως, ὅτι δηλαδὴ ὁ δίσκος τοῦ πλανήτου Ἄρεως ἐστὶ φαεινότερος πρὸς τὴν περιφέρειαν παρὰ κατὰ τὸ κέντρον, καὶ ὅτι τὸ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἀντανακλώμενον φῶς αὐξάνει προβάδην ἐκ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν. Ἡ φυσικωτέρα ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου ἐστὶν ἡ ἀποδίδουσα αὐτὸ τῇ ἀτμοσφαιρικῇ ἀπορροφῆσει, αὐξανούσῃ κατ' εὐθὺν λόγον τῆς ὑφισταμένης πυκνότητος, οὕσης, ἐπομένως, κατ' ἐλάχιστον μὲν ὅρον ἐν τῷ κέντρῳ, κατὰ μέγιστον δὲ πρὸς τὴν περιφέρειαν. Ἡ ἐξήγησις αὕτη ἐπιβεβαιούται καὶ ἔκ τῆς ἐπομένης παρατηρήσεως, ὅτι δηλαδὴ αἱ κηλίδες ἀποπλαύουσι τὴν καθαρότητα αὐτῶν καθόσον ἢ περὶ ἑαυτὸν περιστροφὴ τοῦ πλανήτου φέρει αὐτὰς πέραν τοῦ κέντρου, πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ δίσκου καὶ ἐξαφανίζονται, ὅταν φθάσωσιν ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ μεσημβρινοῦ εἰς ἀπόστασιν 50—60 μοιρῶν, αὐξομειουμένων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἀναλόγως τῆς διαφανείας τοῦ Ἄρεως· ἐνῷ τὸ φαινόμενον τοῦτο οὐδόλως παρουσιάζεται ἐπὶ τῆς Σελήνης. Ἐτέρα ἀπόδειξις περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀτμοσφαιρας ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἐστὶν ἡ ὑπαρξὶς λευκῶν κηλίδων, παρατηρουμένων περὶ τοὺς πόλους αὐτοῦ, ἐκτεινομένων κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ σμικρυνομένων καυνοικῶς κατὰ τὸ θέρος. Αἱ μεταβληταὶ αὗται κηλίδες βεβαίως εἰσὶν ἀποτέλεσμα ἀτμοσφαιρικῆς συμπυκνώσεως, προερχομένης εἴτε ἐκ χιόνος, εἴτε ἐκ νεφῶν.

Προβαίνοντες ἐτι περαιτέρω δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ὁ ἀερώδης οὗτος πέπλος πιθανὸν νὰ μὴ ᾖ συντεθειμένος ἐξ ἀέρος, ὁμοίου τῷ ὑφ' ἡμῶν ἀναπνεομένῳ· τὰ ἀπορροφητικὰ ἐκεῖνα ὑγρά, ἐκ τῶν ὁποίων πληροῦνται αἱ λεκάναι τῶν ἀρείων θαλασσῶν πιθανὸν νὰ μὴ ᾖσι ἀκριβῶς ὕδωρ ἢ χιῶν ἐκεῖνη πιθανὸν νὰ ᾖ καθίζημα χη-

μικόν, ἐπομένως ὅλως διαφόρου φύσεως τῆς ἡμετέρας χιόνος. Ἡ ἐν τῷ ἀρείῳ ὅμως φάσματι δεικνυομένη ἀνάλυσις τοῦ ἀρείου φωτός, ἐξετασθέντος ὑπὸ τοῦ Χούγγενς, τοῦ Βοζέλ καὶ τοῦ Σεκχῆ, αἶρει σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου τὰς τελευταίας ταύτας ὁμφοβόλιας, διότι ἐκ τῶν διαφόρων ἐκεῖνων παρατηρήσεων ἀπεδείχθη, ὅτι καὶ ὁ Ἄρης ἐστὶ πεπρωκισμένος δι' ἀτμοσφαιρας, μὴ διαφερούσης, φαίνεται, χημικῶς τῆς ἡμετέρας, οὕσης δ' ἰδίᾳ πεπληρωμένης ὑδρατμῶν. Καὶ ἐστὶ μὲν ἀληθές, ὅτι δὲν γινώσκομεν τὴν πυκνότητα τῆς ἀτμοσφαιρας ταύτης, ὅπως τὴν τῆς Ἀφροδίτης, ἐσμὲν ὅμως καλῶς πεπεισμένοι, ὅτι ὑπάρχει καὶ ὅτι ὁμοιάζει ἐκεῖνη, τὴν ὁποίαν ἀναπνέομεν.

Οὕτω κατὰ τὰς ὁμοφώνους μαρτυρίας, αἱ θάλασσαι, τὰ νέφη, καὶ οἱ πολικοὶ πάγοι ἐπὶ τοῦ Ἄρεως εἰσὶν ἀνάλογοι πρὸς τοὺς ἡμετέρους, ἢ δεσποδῆ τῆς ἀρειογραφίας δύναται νὰ γίνῃ ὅπως καὶ ἡ τῆς ἡμετέρας Γῆς. Οὐχ ἥττον ὅμως δὲν πρέπει ἐσπευσμένως νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἀπόλυτος ὁμοιότης ὑφίσταται μεταξὺ τῆς φυσιογραφίας καὶ τῆς μετεωρολογίας τῶν δύο πλανητῶν, καθότι ὁ Ἄρης παρουσιάζει ἰκανὰς χαρακτηριστικὰς ἀνομοιότητας· οὕτως ἐνῷ ἡ ἡμετέρα σφαῖρά ἐστὶ κεκαλυμμένη ἐξ ὑδάτων, τὰ τρία τέταρτα τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς κατεχόντων, αἱ δ' εὐρύχωροι αὐτῆς ἡπειροὶ εἰσὶν, οὕτως εἰπεῖν, νῆσοι, ἀπεναντίας ἡ διανομὴ τῆς τε ξηρᾶς καὶ τῶν θαλασσῶν ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἐστὶν ὁμοιοτέρα, ἢ μᾶλλον αἱ γαῖαι αὐτοῦ μεγαλητέραν ἔκτασιν κατέχουσι τῶν θαλασσῶν, αἰτίνες εἰσὶν ἀληθῶς μεσόγειοι, λίμναι ἐσωτερικαί, ἢ στενοὶ πορθμοὶ, οἵτινες ἀναμιμνήσκουσιν ἡμῖν τὸν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας Γῆς πορθμὸν τῆς Μάγγης καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ὅθεν ἐκ τῆς συγκρίσεως τούτων εὐρίσκομεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ὑπάρχει φυσιογραφικὸν σύμπλεγμα ὅλως διάφορον τοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς.

Ἐτερον φαινόμενον ἐπίσης ἄξιον προσοχῆς ἐστὶ καὶ τὸ ἐξῆς: ὅτι δηλαδὴ αἱ τοῦ Ἄρεως θάλασσαι παρέχουσιν ἀξιοσημειώτους διαφορὰς ὡς πρὸς τὴν φωτεινὴν αὐτῶν ἔντασιν, διότι παρατηρεῖται, ὅτι ἀφ' ἐνός μὲν αὐταὶ εἰσι μᾶλλον βαθυχρωμάτιστοι κατὰ τὸν ἰσημερινὸν παρὰ

κατὰ τὰ μεγαλύτερα πλάτη· ἀφ' ἑτέρου δέ τινες ἐξ αὐτῶν εἰσιν ἰδίᾳ σκοτειναί, ὡς παραδείγματος χάριν, ἡ θάλασσα τοῦ Μαράλδη, ὁ κόλπος τοῦ Καϊζερ, ἡ θάλασσα τοῦ Λόκκερ, ἡ θάλασσα τοῦ Σαμπλιέ(*). Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀρχαίων σχεδιογραφημάτων τοῦ Ἄρεως δείκνυται, ὅτι ἡ φωτεινὴ αὐτῶν ἔντασις ἐστὶν ὁμοίᾳ τῇ πρὸ 50 ἢ 100 ἐτῶν ἔντασις, ἐπεταί, ὅτι ἡ κατὰ βαθμοὺς ὑπάρχουσα φωτεινὴ αὐτῶν ἔντασις ἐστὶ πραγματικὴ. Τίνι λοιπὸν αἰτία ν' ἀποδώσωμεν τὸ φαινόμενον τοῦτο; Ἡ ἀπλουστέρα τῶν ἐξηγήσεων ἐστὶ νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ διαφορὰ τῶν χρωματισμῶν τούτων προέρχεται ἐκ τῆς ἀξομειώσεως τοῦ βάθους τῶν θαλασσῶν. Οὕτως αἱ μὲν διευγεῖς θάλασσαι τοῦ Ἄρεως εἰσιν ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι μέτρων τινῶν βάθος, αἱ δὲ λευκόφαιαι εἰσιν αἱ βαθύτεραι, καὶ αἱ μέλαιναί εἰσιν αἱ ἔτι μᾶλλον βαθύτεραι. Ἐν τούτοις ὁμοῦ καὶ ἄλλην ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου τούτου δυνάμεθα νὰ δώσωμεν, ὑποθέτοντες, ὅτι αἱ παραγρῶσεις αὗται τῶν ὑδάτων δύνανται νὰ παράγονται καὶ ἀναλόγως τῶν διαφόρων μερῶν ἐνθα εὐρίσκονται, καθότι ὅσον τὸ ὕδωρ ἐστὶ μᾶλλον ἀλατοῦχον, τόσον βαθύτερον χρωματισμὸν ἔχει. Ἐπειδὴ ὁμοῦ τὸ ὕδωρ καθίσταται μᾶλλον ἀλατοῦχον, καθόσον ἡ ἐξάτμισις ἐστὶ ἀφθονωτέρα, τούτου ἕνεκα οὐδὲν ἐστὶ παράδοξον, ἂν παραδεχθῶμεν, ὅτι αἱ κατὰ τὸν ἰσημερινὸν θάλασσαι τοῦ Ἄρεως εἰσὶ μᾶλλον ἀλατοῦχοι, ἐπομένως καὶ μᾶλλον βαθύχρωματιστοι τῶν ἐσωαερικῶν, λεγομένων, θαλασσῶν· τὰ δὲ διαυγῆ μέρη πιθανόν νὰ ᾧσιν ἔλη, ἡ γαῖαι καταποντισθεῖσαι· οὐδὲν δ' ἐστὶν ἀδύνατον νὰ διακρίνωμεν ἐκ τῆς ἡμετέρας κατοικίας πλημμύ-

(*) Σ. Μ. Ἐπὶ τῶν ὠραίων ἐπιπεδοσφαιρίων τοῦ Ἄρεως, τὰ ὁποῖα ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔχομεν καὶ τὰ ὁποῖα μεθ' ἀπάσας ἡμῶν τὰς προσπάθειάς διὰ πολλοὺς λόγους ἐν τῷ «Γραφικῷ Κόσμῳ» δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ καταχωρήσωμεν προδιωρίσαμεν, χάριν περιεργείας τὰ πλάτη καὶ μῆκη, καίτοι χονδροειδῶς πως αἱ καταμετρήσεις ἐγένοντο, τῶν ἀνωτέρω ἀρείων θαλασσῶν.

Θαλ. Μαράλδη Π. Ν. 7ο—43ο. Μ. 165ο—242ο.

Κολπ. Καϊζερ Π. Β. 2ο—Π. Ν. 13ο. Μ. 7ο—335ο.

Θαλ. Λόκκερ Π. Ν. 17ο—32ο. Μ. 82ο—93ο.

Θαλ. Σαμπλιέ, Π. Β. 28ο—Π. Ν. 7ο. Μ. 282ο—302ο.

ρας ἐκτεταμένας ἐκτάσεις κατακλυζούσας. Τὸ δ' ἐπικρατοῦν χρῶμα τῶν ἀρείων θαλασσῶν ἐστὶ τὸ πράσινον, ὅπως καὶ τὸ τῆς ἡμετέρας γῆς ὕδωρ.

Αἱ ἡπειροὶ τοῦ Ἄρεως εἰσὶ κίτριναὶ ὡς δ' ἐκ τούτου προέρχεται τὸ ζωηρὸν ἐκεῖνο χρῶμα τοῦ πλανήτου, παρατηρουμένου διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ· καὶ ἡ ὑφισταμένη οὐσιώδης μεταξὺ τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Γῆς διαφορὰ· διότι ὁ ἡμέτερος πλανήτης, ὀρώμενος μακρόθεν, παρουσιάζει χρωματισμὸν ὑποπράσινον, ἡ δ' ὑπὲρ τῆς ἀτμοσφαιρας τροποποιεῖ πως τὸν χρωματισμὸν τούτον πρὸς τὸ κυανοῦν.

Ἄλλὰ τίς ἡ αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου; Δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ὑπαρξιν ἀτμοσφαιρας, ἐχούσης χρῶμα ἐρυθρὸν, ἀντὶ κυανοῦ, ὅπως πολλάκις τοῦτο ὑπέθεσαν· διότι ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ χρωματισμὸς ἔπρεπε νὰ ἐπεκτείνηται καθ' ἅπαντα τὸν πλανήτην καὶ ν' αὐξάνη κατὰ τὴν ἔντασιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν κατ' εὐθὺν λόγον τῆς αὐξήσεως τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πυκνότητος, διὰ τῆς ὁποίας διερχόμεναι αἱ φωτειναὶ ἀκτίνες ἀντανάκλῳνται ἐπὶ τοῦ Ἄρεως. Ὅθεν ἐνταῦθα δύο ὑποθέσεις δυνάμεθα νὰ θέσωμεν πρὸς ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου τούτου: ἢ αἱ ἡπειροὶ τοῦ Ἄρεως εἰσὶν ἐρημοὶ, ἢ ἐπιφάνεια τῶν ὁποίων ἐστὶ κεκαλυμμένη ἐξ ἄμμου, ἢ ἐξ ὠχρῶδους μεταλλικῆς ὕλης, ἢ τὸ φυτικὸν βασίλειον τοῦ πλανήτου ἐκεῖνου ἔχει χρωματισμὸν κίτρινον.

Καὶ ἡ μὲν πρώτη τῶν δύο τούτων ὑποθέσεων ἐστὶ πραγματικὴ ἀντίφασις πρὸς τὰς μαρτυρίας, τὰς ὁποίας περὶ τῆς φύσεως τοῦ Ἄρεως ἔχομεν. Ἄπορον δ' ἐστὶ πῶς πολλοὶ τῶν ἀστρονόμων, οἱ ὁποῖοι παραδέχονται τὴν ὑπόθεσιν ταύτην δὲν διεῖδον τὴν ἀντίφασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπίπτουσι. Διότι νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ χρωματισμὸς οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς μεταλλικῆς ἐπιφανείας τοῦ κόσμου ἐκεῖνου, τοῦτ' αὐτὸ ἐστὶ νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι οὐδὲν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ὑπάρχει, ἢτοι οὔτε οὐδὲν εἶδος φυτῶν, οὔτε ὁ ἐλάχιστος ἐκ βρύων τάπης, οὔτε δάση, οὔτε λιβάδια, οὔτε πεδιάδες ὑπάρχουσι, διότι ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦ ἡ φυτικὴ ὑπαρξίς, ἡ ὁποία περικαλύ-

ππει τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ἄρειος ταύτην βεβαίως ἠθέλομεν ὄραν καὶ οὐχὶ τὸ ἔδαφος. Ἡ ὑπόθεσις λοιπὸν αὕτη καταδικάζει τὸν κόσμον τοῦτον νὰ ὑπάρχη ἐν διηνεκεῖ στεριώσει.

Ὅθεν ἡ μετεωρολογικὴ κυκλοφορία, ἡ ὁποία ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἐκεῖνου τελεῖται, ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου κόσμου, αἱ ὥραι τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἡ ὀμίχλη, ἡ χιών, ἡ βροχὴ, ἡ θερμότης καὶ ἡ ὑγρασία· τὸ ὕδωρ, ὁ ἀήρ, τὸ πῦρ, ἡ γῆ, τὰ τέσσαρα ταῦτα θεοποιθέντα στοιχεῖα παρὰ τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ, δύναται νὰ ἐνεργῶσι ἀπὸ πολλῶν ἤδη αἰώνων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κόσμου τοῦ Ἄρειος χωρὶς νὰ παραγάγῃσιν οὔτε τὸν ἀτελέστερον κλαδίσκον χόρτου; Πῶς; Ἐὰν αἱ δυνάμεις τῆς φύσεως διὰ τοῦ θαύματος τῆς διηνεκοῦς μεταβολῆς παράγουσιν ἐνταῦθα, ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν ζωὴν, πολλαπλασιαζομένην ἐπὶ βλάβῃ ἑαυτῆς, ἐὰν αὗται κατασπείρωσι διὰ δαφιλεστάτης χειρὸς χιλιάδας ὑπάρξεων ἀνὰ ἐκάστην ἡμέραν, ἀνὰ ἐκάστην ὥραν, ἀνὰ ἕκαστον λεπτόν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου κόσμου, εἴτε ἐν τῷ βάλει τῶν ὑδάτων, εἴτε ἐπὶ τῶν ὀρέων, πῶς; αὗται αὗται αἱ δυνάμεις θέλουσι μένειν ἄγονοι ἐπὶ κόσμῳ, εὐρισκομένου ἀκριβῶς ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ φωτὸς τοῦ αὐτοῦ ἡλίου, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν αὐτῶν δονήσεων; Τοιαύτη ὅμως ὑπόθεσις δὲν δύναται νὰ στηριχθῆ οὔτε κἂν μίαν μόνην στιγμὴν. Ἡ ἀποφίς ὅμως τῶν ἡπείρων τοῦ Ἄρειος, ἀναγκάζει ἡμᾶς, ὅπως ἐπεκτείνωμεν τὸν κύκλον τῆς βοτανικῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ φυτικὸν βασίλειον δὲν ἔχει ἀναγκαιῶς πράσινον χρωματισμὸν ἀνὰ πάντας τοὺς κόσμους, καὶ ὅτι ὁ τῶν ἀνθέων, τῶν φύλλων καὶ τῶν φυτῶν ποικιλογρωματισμὸς, τὸν ὁποῖον ἐνταῦθα παρατηροῦμεν δύναται ἀλλαγῆναι νὰ ὑποστῆ καθ' ἑκατοντάδας, ἢ καὶ κατὰ χιλιάδας μεταβολὰς καὶ τροποποιήσεις. Ἔστι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐντεῦθεν δὲν δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν τοὺς τύπους τῶν ἀρείων φυτῶν, δυνάμεθα ὅμως νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἐν τῷ συνόλῳ τῆς φυτικῆς ὑπάρξεως ἀπὸ τῶν γιγαντιαίων δένδρων μέχρι τοῦ μικροσκοπικοῦ βρύου ἐπικρατεῖ τὸ κίτρινον καὶ τὸ χρυσοειδὲς χρῶμα, εἴτε ὑπάρχει καὶ μέγας ἀριθμὸς ἀνθέων, ἢ καρπῶν ἐρυθρῶν, εἴτε ἡ φυτικὴ ὑπόρξις αὕτη

καθ' ἑαυτὴν ἔχει χρῶμα οὐχὶ πράσινον, ἀλλὰ κίτρινον.

Δένδρον χρυσοειδές, φέρον ἄνθη πράσινα βεβαίως φωνήσεται ἡμῖν τερατώδες, διότι οὐδέποτε ἀντελήφθημεν τοιοῦτου φυτοῦ· καὶ ὅμως ἀρκεῖ ἡ χημικὴ σύνθεσις, ἢ ὅπερ ταῦτ' ἡ ἀπλὴ διευθέτησις τῶν μορίων ἄλλως πῶς ἐκεῖ νὰ ἐκπληρωθῆται, παρ' ὅπως ἐνταῦθα καὶ ἀμέσως διαφορὰ χρωμάτων θέλει ἐπελθεῖν.

Ἐτερον ἐπίσης ἀξιοσημείωτον φαινόμενον ἐπὶ τοῦ Ἄρειος ἐστὶ τὸ ἐξῆς: ὅτι δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ γείτονος τούτου πλανήτου φαίνεται, ὅτι σχηματίζονται ἱκανῶς ὀλιγώτερα νέφη, παρὰ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γῆς. Οὕτως ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1877 μέχρι τοῦ Μαρτίου τοῦ 1878 σχεδὸν οὔτε ἐν νέφος ἐφάνη ἐπ' αὐτοῦ.

Ἡ δ' ἀκριβὴς ἔρευνα τῆς ἀρείου Μετεωρολογίας, ὁ τρόπος τῆς μηνιαίας μεταβολῆς τῆς τῶν πολικῶν πάγων ἐκτάσεως, ἢ ὁ τρόπος τῆς ἐνιαυσίας μεταβολῆς αὐτῶν δύναται ἴσως σπουδαίας ὑπηρεσίας νὰ προσενέγκῃ τῇ καταθέσει τῶν βάσεων τῆς Μετεωρολογίας τῆς ἡμετέρας Γῆς.

Ὅθεν ἡ τοῦ Ἄρειος μετεωρολογία παρέχει τὰς παραδοξοτέρας ἀναλογίας πρὸς τὴν τοῦ πλανήτου, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου κατοικοῦμεν· διότι ἐπὶ τοῦ Ἄρειος, ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς Γῆς, ὁ ἡλιὸς ἐστὶν ἡ πρωτίστη δύναμις τῆς κινήσεως καὶ τῆς ζωῆς, ἢ δ' ἐνέργεια αὐτῆς παρουσιάζει ἀνάλογα ἀποτελέσματα πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς γῆς παραγόμενα. Οὕτως ἡ θερμότης ἐξατμίζει τὸ ὕδωρ τῶν θαλασσῶν καὶ ἀνυψοῖ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς ἀτμοσφαιρας, οἱ δ' ὑδρατμοὶ ἐκεῖνοι ὄρατοὶ καθίστανται διὰ τρόπου ὁμοίου τῷ τῆς ἡμετέρας γῆς νέφη παράγοντι, ἀναλόγως, δηλὸν ὅτι, τῆς ὑφισταμένης θερμοκρασίας καὶ τοῦ κορεσμοῦ, ὅπως καὶ οἱ ἄνεμοι ἐπίσης ἀναλόγως τῆς ὑφισταμένης θερμοκρασίας παράγονται· τὰ δ' ὑπὸ τῶν ἀερορρευματῶν παρασυρόμενα νέφη δυνάμεθα ν' ἀκολουθῶμεν ἐπὶ τε τῶν ἡπείρων καὶ τῶν θαλασσῶν. Ἐὰν ὅμως δὲν κατωρθώθῃ εἰσέτι νὰ βλέπωμεν τὴν βροχὴν, πίπτουσαν ἐπὶ τῶν πεδιάδων τοῦ Ἄρειος δυνάμεθα ὅμως, ἀνευ παραλογισμοῦ, νὰ εἰκάσωμεν τοῦτο, καθότι τὰ νέφη διαλυόμενα ἀνασχηματίζονται. Ἐὰν δὲν κατωρθώθῃ εἰσέτι

νά βλέπωμεν τὴν χιόνα πίπτουσαν δυνάμεθα ὁμως, ἄνευ παραλογισμοῦ, νά εἰκάσωμεν καὶ τοῦτο, διότι, ὅπως καὶ ἐνταῦθα, κατὰ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον, ὁ Ἄρης καλύπτεται ἐκ πάγων. Οὕτως ἐκεῖ, ὅπως καὶ ἐνταῦθα, παράγεται ἀτμοσφαιρική κυκλοφορία μεθ' ἀπάντων τῶν δι' αὐτῆς παραγομένων μετεωρολογικῶν φαινομένων.

Πρὸς τούτοις ἡ ὕπαρξις τῶν ἠπειρῶν καὶ τῶν θαλασσῶν δεικνύουσι ἡμῖν, ὅτι ὁ πλανήτης ἐκεῖνος, ὅπως καὶ ὁ ἡμέτερος, ἐγένετό ποτε τὸ θέατρον ἐσωτερικῶν γεωλογικῶν κινήσεων, αἵτινες παρήγαγον ποῦ μὲν τὰς ἐξάρσεις, ποῦ δὲ τὰς καθιζήσεις τῶν γαιῶν· ἐπίσης καὶ ἐκεῖ ἐγένοντο ἐκρήξεις καὶ σεισμοί, τροποποιήσαντες τὸ ἀρχικὸν συμπαγὲς κέλυφος τῆς ἀρείου σφαίρας· ἐπομένως ὑπάρχουσι καὶ ἐκεῖ ὄρη καὶ κοιλάδες, ὄροπέδια καὶ λεκάναι, χαράδραι ἀπότομοι καὶ ἀκταὶ ἀπορρῶγες. Πῶς δὲ τὰ τῆς βροχῆς ὕδατα ἐπιστρέφουσι εἰς τὴν θάλασσαν; Διὰ τῶν διαφόρων πηγῶν, τῶν ρυακίων, τῶν ποταμίων, καὶ τῶν ποταμῶν. Ἡ ἐκ τῶν νεφῶν καταπίπτουσα ὑδρορραγὴς διέρχεται, ὅπως καὶ ἐνταῦθα, διὰ τῶν διαχωρητῶν γαιῶν καὶ διολισθαίνει ἐπὶ τῶν ἀδιαχωρήτων, ἀναφαίνεται ἐντὸς τῶν διαυγῶν πηγῶν, κελαρύζει ἐντὸς τῶν ρυακίων, τρέχει διὰ τῶν ποταμίων καὶ κατέρχεται μεγαλοπρεπῶς διὰ τῶν ποταμῶν μέχρι τῶν ἐκβολῶν αὐτῶν. Βεβαίως καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρειος συμβαίνουσι σκηναὶ ἀνάλογοι πρὸς ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι τὴν φαντασίαν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας Γῆς διεγείρουσι ρυάκια, ὁπλον ὅτι, διατρέχουσι καὶ ἐκεῖ διὰ τῶν ἐκ χαλίκων κατεστρωμένων ρείθρων αὐτῶν, χρυσιζόμενα ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, ποτάμια διασχίζουσι τὰς πεδιάδας, ἢ καταπίπτουσι ἐν εἴδει καταρρακτῶν εἰς τὸ βῆθος τῶν κοιλάδων, καὶ ποταμοὶ κατέρχονται βραδέως εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τῶν εὐρυχώρων πεδιάδων· αἱ θάλασσαι ἀκταὶ λαμβάνουσι ἐκεῖ, ὅπως καὶ ἐνταῦθα τὸν φόρον τῶν ὑδατοκλύστων πορθμῶν, ἢ θάλασσα καὶ ἐκεῖ ὅτε μὲν νηνεμεῖ, ὄψιν κατόπτρου παρέχουσα, ὅτε δ' ἀγρίως καταταράσσεται ὑπὸ τῆς διεγειρομένης τρικυμίας· καὶ ἐκεῖ ἐπίσης, ὅπως καὶ ἐνταῦθα, κινεῖται ἐκ τῆς συγχρόνου ἐπιδράσεως τῶν παλιρροῶν, συμβανου-

σῶν ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν περιφορᾶς δύω Σεληνῶν, ταχέως κινουμένων ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ.

Πρὸς τούτοις ὁ κόσμος τοῦ Ἄρειος παρουσιάζει, ὅπως καὶ ὁ ἡμέτερος, τρεῖς διακεκριμένας ζώνας, ἤτοι τὴν διακεκαυμένην, τὴν εὐκρατον, καὶ τὴν κατεφυγμένην. Καὶ ἡ μὲν διακεκαυμένη ἐκτείνεται ἐκατέρωθεν τοῦ ἰσημερινοῦ μέχρι τῶν 280,42', ἡ δ' εὐκρατος, ἐν ἐκατέρῳ τῶν δύω ἡμισφαιρίων εὐρισκομένη, ἀπὸ τῶν 280,42' μέχρι τῶν 610,18' καὶ ἡ κατεφυγμένη, ἐν ἐκατέρῳ τῶν δύω ἡμισφαιρίων εὐρισκομένη, ἀπὸ τῶν 610,18' μέχρι τῶν 900, ἤτοι μέχρι τῶν πόλων.

Οὕτως ἡ διάρκεια τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν, ἡ διαφορὰ αὐτῶν κατὰ τὰ διάφορα πλάτη, ἡ μεταβολὴ αὐτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, τὰ μεγέθη τῶν νυκτῶν καὶ τῶν ἡμερῶν κατὰ τὰ πολικὰ μέρη καὶ ἐν γένει ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ τοῦ Ἄρειος διανομὴν τῆς θερμότητός εἰσι τοσαῦτα φαινόμενα, ἰκανὴν ὁμοιότητα ἔχοντα τοῖς ἐπὶ τῆς Γῆς παραγομένοις. Μεταξὺ τῶν δύω πλανητῶν ἐν τούτοις, ἀξιοσημείωτος διαφορὰ ὑφίσταται σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρῶν, διότι ἐπὶ τοῦ Ἄρειος αἱ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥραι διαρκέστεραί εἰσι· τῷ ὄντι δι, ἐπειδὴ τὸ ἀρειον ἔτος συνίσταται ἐξ 668 περίπου ἡμερῶν, ἔπεται ὅτι ἐκάστη ὥρα τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἄρειος ἐστὶ διπλασίως σχεδὸν διαρκέστερα τῶν ἡμετέρων ἀντιστοίχων ὥρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ· πρὸς δὲ, ἐπειδὴ ἡ τοῦ Ἄρειος τροχιά ἐστὶν ἐπιμηκεστέρα, ἔπεται, ὅτι ἡ ἀνισότης τῆς διαρκείας τῶν ὥρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἄρειος μεγαλητέραν παρέχει διαφορὰν σχετικῶς ὡς πρὸς τὰς ἡμέτερας ἀντιστοίχους.

Οὕτω λοιπὸν ἐντὸς τοῦ διαστήματος ἐν ἀποστάσει ἑκατομμυρίων τινῶν λευγῶν ἀπὸ τῆς ἡμετέρας μικροσκοπικῆς κατοικίας, ὑπάρχει ἕτερα γῆ, σχεδὸν ὅμοια τῇ ἡμετέρᾳ, ἐνθα ἅπαντα τὰ ζωικὰ στοιχεῖά εἰσι συνηνωμένα, ὡσπερ καὶ πῆριξ ἡμῶν· ἤτοι τὸ ὕδωρ, ὁ ἀήρ, ἡ θερμότης, τὸ φῶς, οἱ ἀνεμοὶ, τὰ νέφη, αἱ βροχαί, τὰ ρυάκια, αἱ πηγαί, αἱ κοιλάδες, τὰ ὄρη· αἱ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥραι καὶ ἐκεῖ σχεδὸν ὅμοιαι ταῖς ἡμετέραις εἰσίν· ἡ δὲ διάρκεια τῶν ἡμερῶν ἥμισυ διαφέρει τῆς τῶν ἡμετέρων ἡμερῶν διαρκείας. Ὅποια ἀναλο-

για καὶ ὁμοιότης μεταξύ τῶν δύο κόσμων.»

Συνεπεία τούτων δικαιούμεθα, νομίζομεν, νὰ ἐρωτήσωμεν ἡμᾶς αὐτούς, καίτοι, ὅπως ἐν τῇ ἀρχῇ ἐλέγομεν, δὲν ἐσμεν οὔτε ἀστρονομίσκοι, ἀρὰ γε ὑπάρχουσι καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρειως ὀργανικά ζῶντα ὄντα, νοοῦντα, συναισθανόμενα, ἐλευθέρως ἐνεργοῦντα, τείνοντα διὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης πρὸς τὴν πρόοδον, καὶ ἀνυμνοῦντα διὰ λογικῆς λατρείας τὸν Πλάστην αὐτῶν, τὸν ΘΕΟΝ;

(Μετὰφρασις Ν. Κ. ΜΑΚΑΡΟΥ.)

ΖΩΟΛΟΓΙΚΑ

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ENTOMΩΝ.

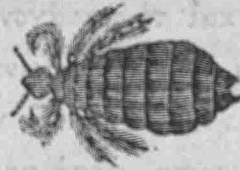
(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 82 Τεύχους Γ'.

Τὸ ζώφιον τοῦτο εἶναι μικρότερον τοῦ κοινῶ φύλλου. Πεπιεσμένον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, μὲ λευκὴν κηλίδα ἐπὶ τῶν νώτων, φέρει ρυγχοειδῆ προβοσκίδα ὀξυτάτην καὶ ἰσχυροτάτην, δι' ἧς ἡ θήλεια προσβάλλει τὸν ἄνθρωπον ὅπως εἰσδύσῃ εἰς τὸ δέρμα πρὸς διατροφήν τῶν νεογνῶν της.

Ἡ θήλεια τοῦ δερματοδύτου προσβάλλει κυρίως τοὺς πόδας. Παρεισδύει μεταξύ τοῦ δέρματος καὶ τῶν ὀνύχων, ἢ ἐμφωλεύει ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα τῶν πτερνῶν. Μολονότι τὸ ρυγχος αὐτῆς εἶναι ἀρκετὰ ἐπίμηκες, ἡ εἰσβολὴ αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα εἶναι σχεδὸν ἀνεπαίσθητος. Μετὰ παρέλευσιν ὁμῶς ἡμερῶν τινῶν ἡ παρουσία τοῦ ἐντόμου τούτου δηλοῦται διὰ τινος κνισμοῦ, ἐλαφροῦ μὲν κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ὅστις ἀξάνων ὀσημέρι καθίσταται ἀφόρητος. Τὸ μέρος ἐνθα ἐμφωλεύει γίνεται ἐξωτερικῶς καταφανὲς ἐξ οἰδήματος ὅπερ περιέχει ὕλην καὶ τὰ ὠὰ αὐτῆς.

Οἱ μαῦροι τῆς Βραζιλίας φοβοῦνται ὑπερμέτρως τοὺς δερματοδύτας φύλλους. Οἱ τρομεροὶ οὔτοι παράσιτοι κυριεύουσι κάποτε ὀλόκληρον τὸν πόδα ὃν κατατρώγουσι πληροῦντες αὐτὸν πληγῶν γαγγραινωδῶν. Πολλοὶ ἐκ τῶν προσβαλλομένων χάνουσι ἐνίοτε δύο ἢ καὶ πλείονας δακτύλους συνεπεία τῶν προσβολῶν τῶν καταστρεπτικῶν ἐκείνων ὄντων.

Τὸ σύνθηδες μέσον ὅπερ μεταχειρίζονται πρὸς προφύλαξιν τῶν ποδῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ εἶναι τὸ ἀκόλουθον. Ὅσάκις μαῦρός τις αἰσθανθῆ κνισμὸν ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα, προστρέχει ἀμέσως εἰς ἐν μικρὸν παιδίον τοῦ ὁποῦ οἱ ὀξυδερκεῖς καὶ πεπειραμένοι ὀφθαλμοὶ διακρίνουσιν εὐκόλως τὸ ἐρυθροῦν σημεῖον ὅπερ ὑποκρύπτει τὴν φωλεὰν τοῦ ζωφίου. Τὰ παιδιά ταῦτά εἰσιν εἰθισμένα νὰ ἐξάγωσι διὰ βελόνης καὶ λίαν ἐπιδεξίως τὸν δερματοδύτην, (ἴδε εἰκόνα ἐν σελίδι 84). Ἄλλ' ἡ ἐξαγωγή αὕτη παρουσιάζει κάποτε δυσκολίας τινὰς διότι ἂν μέρος τι τοῦ σώματος τοῦ ἐντόμου μείνῃ ἐν τῇ πληγῇ, προξενεῖ φλόγωσιν ἣτις καθίσταται ἐπικίνδυνος.

Φθειρ τῆς κεφαλῆς (μεγεθυνθεῖς).

Ὁ φθειρ τῆς κεφαλῆς ἔχει τὸ σῶμα πεπλατυμένον, κατὰ τι διαφανές, στακτόχρουν καὶ πεπαικιμένον διὰ μελανῶν κηλίδων. Ἡ κεφαλὴ του εἶναι ὠσειδῆς φέρουσα δύο λεπτὰ καὶ βραχεὰ κερὰτια ἅτινα κινεῖ ἀδιακόπως ὅταν περιπατῇ. Ἐχει στρογγύλους καὶ μέλανας ὀφθαλμούς. Πλησίον τοῦ στόματος εὐρίσκεται εἶδος τι σαρκώδους ἀποφύματος ἔχοντος σχῆμα κώνου ἐντὸς τοῦ ὁποῦο κρύπτεται ὁ ροφητῆρ τοῦ ἐντόμου. Διὰ τοῦ ἐκμυζητικῶ τούτου ἐργαλείου φέροντος τέσσαρα ὀξεᾶ ἄγκιστρα εἰς τὸ ἄκρον, ὁ φθειρ διατρύπῃ καὶ ροφᾷ τὸ αἷμα τοῦ κεφαλικῶ δέρματος. Οἱ πόδες του περατοῦνται δι' ὀνυχος ἰσχυροῦ, ὀξυτάτου, ὀδοντωτοῦ καὶ ἄγκιστροειδοῦς ὅστις τῷ χρησιμεύει νὰ προσκολλᾶται εἰς τὰς τρίχας.

Τὰ ὠὰ τῶν φθειρῶν, ἐπονομαζόμενα κοινῶς κόνιδα, εἰσιν ἐπιμήκη καὶ λευκά. Αἱ θήλειαι αὐτῶν τὰ προσκολλῶσιν ἐπὶ τοῦ τριχώματος τῆς κεφαλῆς. Ἡ ἐκκόλαψις λαμβάνει χώραν μετὰ 5 ἢ 6 ἡμέρας. Ὅτε δὲ ὀλόκληρος διέλθῃ δεκαπενθήμερία τὰ νεογνά ἀναπτύσσονται καὶ εἰσὶν εἰς κατάστασιν νὰ τεκνοποιήσωσιν.

Ὁ LeuwenhoeK ὑπελόγιζεν ὅτι δύο θήλειαι

φθειρες ἠδύναντο ἐντὸς δύο μηνῶν νὰ παρᾶξωσι δέκα χιλιάδας μικρῶν. Ἄλλοι φυσιολόγοι διίσχυρίζονται, ὅτι ἡ δευτέρα γενεὰ ἐνὸς μόνου ἐντόμου ἀριθμεῖ δύο χιλιάδας πεντακοσίας φθειρας καὶ ἡ τρίτη ἑκατὸν πενήκοντα πέντε χιλιάδας!

Πρὸς ἐξολόθρευσιν τῶν φθειρῶν τῆς κεφαλῆς μεταχειρίζονται διάφορα μέσα. Ὑπάρχουσι φαρμακευτικαὶ σκευασαίαι ἀληθῶς σωτήριαι καὶ ὡς τοιαύτην ἀναφέρομεν τὴν τοῦ ὑδραργύρου ἀλιφίν, ἥτις ἐν βραχεῖ ἐλευθερῶνει τὴν ἐπιδερμίδα τῶν παρασίτων αὐτῆς. Ἀλλὰ τὸ ἀσφαλέστερον καὶ εὐκολώτερον μέσον συνίσταται εἰς τὴν ἀφθονον διαβροχὴν τῶν τριχῶν δι' ἐλαίου.

Εἶδός τι φθειρὸς, καθιστάμενον ὁσημέραι σπανιώτερον, εἶναι καὶ τὸ παράγον τὴν ἀσθένειαν ἐκείνην, γνωστὴν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν φθειρίασις. Ὁ προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς νόσου αἰσθάνεται ἐν ἀκαρεῖ αὐξάνοντα μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος τὸν ἀριθμὸν τῶν ζωῶν τούτων.

Ἡ ἐπίφοβος αὕτη ἀσθένεια ὑπῆρχε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος, ὁ φιλόσοφος Φερεκύδης ἐκ Σύρου, φίλος καὶ σύγχρονος τοῦ Θάλητος, ὁ δικτάτωρ Σύλλας, ὁ Ἀγρίππας, ὁ Βαλλέριος, ὁ Μάξιμος καὶ ἄλλοι τινὲς προσεβλήθησαν ὑπὸ φθειριάσεως καὶ λέγεται μάλιστα ὅτι ὑπέκυψαν εἰς τὴν ἀσθένειαν ταύτην.

Ὁ Αἰμάτος Λουζιτάνος, Πορτογάλλος ἰατρός τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, διηγεῖται, ὅτι αἱ φθειρες τοσοῦτον ἐπολλαπλασιάζοντο ἐπὶ τοῦ σώματος πλουσίου τινὸς ὑποκειμένου εἰς τὸ πάθος τῆς φθειριάσεως ὥστε οἱ θαλαμηπόλοι αὐτοῦ εἶχον ὡς μόνην ἐνασχόλησιν νὰ πληρῶσιν ὀλόκληρα κἀνίστρα ἐκ τῶν ἐντόμων ἐκείνων, ἅτινα φέροντες ἔρριπτον εἰς τὴν θάλασσαν.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἀσθενείας ταύτης δὲν ἐγνώσθησαν εἰσέτι. Εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης εἶναι λίαν συνήθης τοῖς ἐνδοιαιωμένοις εἰς ἀβλία καὶ ρυπαρὰ οἰκίματα. Ἐν Γαλικίᾳ, ἐν Πολωνίᾳ, ἐν ταῖς Ἀστουρίαις καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ ἡ φθειρίασις ἀριθμεῖ ἱκανὰ θύματα.

(ἀκολουθεῖ)

Μετάφρασις Ν. Κ. ΜΑΚΡΙΔΟΥ.

ΜΑΥΝ ΡΑΪΔ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

(Συνέχεια, ἐκ τῆς σελ. 56 Τεύχους Β'.)

— Εἶνε ὁ Βιλ! ἀνέκραξεν καὶ οἱ τρεῖς ναυαγοὶ συγχρόνως.

— Ναί, εἶμαι ἐγὼ, παιδιά μου! Εἶμαι λίαν κεκμηκῶς καὶ ἔχω ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Περιμείνατε ὀλίγον καὶ θὰ ἔλθω πλησίόν σας.

Οἱ λόγοι οὗτοι, ἐπροξένησαν θαυμασμὸν καὶ χαρὰν ἀπερίγραπτον. Οἱ τρεῖς νέοι ἐνόμιζον ὅτι ἠπατώντο· ἀλλ' ὅλαι αἱ ἀμφιβολίαι των διεσκεδάσθησαν, ὅτε εἶδον τὸν Βιλ ἀναδύοντα αἴφνης ἐκ τῶν ὑδάτων.

« ὦ! ναί, εἶνε ἐκεῖνος, ἀνεφώνησαν.

Καλὰ λοιπόν! καὶ ποῖον περιμένετε νὰ ἴδητε; Τὸν γηραιὸν Ποσειδῶνα, ἢ καμμίαν Σειρῆνα; Ἐμπρὸς, δότε μοι τὴν χεῖρά σας, σύντροφοι. Ἡ εἰμαρμένη δὲν κατεδίκασεν τὸν Βιλ νὰ εὕρῃ τὸν θάνατόν του ἐν τοῖς ὕδασι.

Ἀλλὰ πῶς ἐσώθητε; Ἐνῶ ἡ πλῆμμύρα ἤσανεν ὀλονέν.

Ἄ! ἐννόησα, εἶπεν ὁ Τερέντιος. Ὁ κολπίσκος οὗτος δὲν εἶνε τόσον βαθὺς ὅσον ὑπέθετον. Θὰ ἠδύνασθε ὅθεν νὰ βαδίζητε ἀσφαλῶς.

Ἐχεις μέγα λάθος, φίλε Τερέντιε! Ὑπάρχει ἐκεῖ ἀρκετὸν ὕδωρ διὰ νὰ πνίξῃ καὶ ἓνα γίγαντα.

Ἄ! τότε καὶ ποῖον μέσον μετεχειρίσθητε;

Ἀπλούστατον. Ἐπεβιδάσθην εἰς τὴν γνωστὴν ἐκείνην σχεδίαν, ἥτις ὑπῆρξε σωτὴρ ἡμῶν πάντων.

— Ἄ! ἐπὶ τοῦ ἰστοῦ; εἶπεν ὁ ἕτερος.

— Μάλιστα. Ὅτε πλέον ἐξέπνεον πνιγόμενος ὑπὸ τῶν ὑδάτων, αἴφνης συνεκρούσθη μετὰ τινος βαρέως ἀντικειμένου, τοσοῦτον σφοδρῶς, ὥστε ἐβυθίσθη ἐν ἀκαρεῖ. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, διέκρινον τὸ ἀντικείμενον εἰς ὃ προέκρουσα, καὶ ὅπερ ἦν ὁ σωτηριώδης ἐκεῖνος ἰστός. Ἐν τῷ ἄμα συγκεντρῶν τὰς ἀναπολειπομένας μοι δυνάμεις, ἀνερρυχθήην ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ πῶς, ἀγαπητοὶ μου φίλοι, πῶς ὁ Βιλ ἠδυνήθη νὰ σω-

θῆ. Ἐμπρὸς λοιπόν! βαδίσωμεν καὶ ἴδωμεν ποῖον μέλλον μᾶς ἐπιφυλάττει ἡ τύχη.»

Καὶ συσφίγγαντες τὰς χεῖρας, ὁ ναύτης καὶ οἱ νέοι αὐτοῦ σύντροφοι, διηυθύνθησαν θαρραλέοις βήμασι πρὸς τὴν παραλίαν.

Μετὰ ἑδοιοπορίαν εἴκοσι λεπτῶν, οἱ ναυαγοὶ προσωρμίσθησαν εἰς τὴν ἀκτὴν, εἰς τὴν ἐξηκολούθουν προχωροῦντες ὅπως λυτρωθῶσιν ἐκ παντός κινδύνου ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ θάλασσα θ' ἀνυψοῦτο ἐπὶ πλέον. Διελθόντες λοιπόν ἕκτασιν μεγάλην ἀμμώδη καὶ διάβροχον, ἔφθασαν εἰς ὕψωμά τι ἐνθα ἐστάθμευσαν ὅπως συσκεφθῶσι.

Ἡ νύξ ἦτο λίαν ψυχρά, καὶ ἡ ἔλλειψις πυρὸς καθίστατο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐπαισθητοτέρα. Ὁ Βίλ εἶχε μὲν φώσφορον, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις καυσοξυλίας καθίστα αὐτὰ ἀνωφελῆ. Παρητηθέντες ὅθεν τῆς προθέσεως τοῦ ν' ἀνάψωσι πῦρ ἐξήγαγον τὰ ἐνδύματα αὐτῶν καὶ στραγγίσαντες αὐτὰ τὰ ἐνεδύθησαν ἐκόντες ἄκοντες.

Ἡ ὁμίχλη ἤδη διελύετο, ἡ δὲ σελήνη ἐξεληθούσα αἴφνης ἐκ τῶν νεφῶν, ἐπέτρεψεν αὐτοῖς νὰ διακρίνωσι τὴν ἀκτὴν, ἐφ' ἧς προσωρμίσθησαν. Μέχρι τοῦ σημείου ἐφ' οὗ ἠδύναντο νὰ ἐπεκτείνωσι τὰ ὄμματα αὐτῶν, ἀπανταχοῦ δὲν διέκρινεν εἰμὴ λευκὴν ἄμμον. Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐπεκτείνετο εὐρὺς ἀμμώδης σωρὸς ἀποτελῶν εἶδος λαβυρίνθου, ὅστις ἐφαίνετο, ἀπείρως ἐπεκτεινόμενος. — Οἱ ναυαγοὶ ἀπεφάσισαν ν' ἀνέλθωσιν ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου σημείου, ὅπως λάθωσι γινῶσιν τῆς περὶ αὐτῶν χώρας καὶ δυνηθῶσι ν' ἀνακαλύψωσι κατάλληλον θέσιν ἐν ᾗ νὰ διανυκτερεύσωσι.

Ἄν δὲν ἦσαν καταβεβαρυμένοι ὑπὸ φρικτοῦ κόπου, θὰ ἠδύναντο νὰ βαδίσωσι πρὸς τὰ πρόσω εἴτε διὰ τοῦ ἀμμώδους σωροῦ, εἴτε διὰ τῆς ἀκτῆς, καθότι ἡ ἐμφάνισις τῆς σελήνης εἰδείκνυεν αὐτοῖς τὴν ὁδόν, ἣν ὤφειλον ν' ἀκολουθήσωσι· πλὴν αἱ δυνάμεις καὶ τῶν τεσσάρων, μὴδ' αὐτῶν τῶν τοῦ ἀκαμάτου Βίλ ἐξαιρουμένων εἶχον ἤδη ὀλοσχερῶς ἐξαντληθῆ. Ὁ ὕπνος αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀμμώδους ἄκρας ἦν λίαν παχύς, διὸ ἅμα ἀφίκοντο εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀμμώδους ὄρους, ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου ἦν αὐτοῖς λίαν ἀναπόφευκτος.

ἀκολουθεῖ.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ

ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

(Μετάφρασις ***)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 87 Τεύχους Γ')

Καὶ ἀνοίγει τῆς θύρας εἰσῆλθέ τις κρατῶν ἐπιστολὴν· οὗτος δὲ ἦτο κλητὴρ ταχυδρομικός. Ὁ ταχυδρόμος τῆς Ρώμης ἔφθανε τὸ ἑσπέρας εἰς Βονωνίαν, καὶ συνήθως τὰ γράμματα ἐδίδοντο τὴν πρωΐαν. Ἀλλ' ὁ ἐπιστάτης τοῦ ταχυδρομείου, ἐνῶ ἐχώριζε τὰς ἐπιστολάς εἶδε καὶ τινα ἐπιγραφομένην πρὸς αὐτόν· καὶ ἀνοίξας αὐτὴν εὗρεν ἑτέραν, ἣν παρεκαλεῖτο νὰ διαβιβάσῃ ἀμέσως πρὸς τὸν Γαστάνον Ρωμανώλην.

Ὁ νέος οὗτος ἦτο γνωστός τῷ ἐπιστάτῃ δι' ὃ καὶ ἔσπευσε νὰ διαβιβάσῃ τὴν ἐπιστολὴν ὡς κατεπείγουσαν.

Ὁ Γαστάνος λαβὼν αὐτὴν, ὄλωσ τρέμων ἐπλησίασε πρὸς τὸν λύχνον.

— Τί ἔχεις; τὸν ἠρώτησεν ὁ Ἰωσήφ, ὠχρισῶς!

— Γράμμα τῆς ἀδελφῆς μου, ἐφθύρισε ὁ Γαστάνος ἀπομασσόμενος τὸν ἰδρωτὰ, στάζοντα ἀπὸ τοῦ μετώπου του.

— Καὶ διὰ τοῦτο ὠχρισῶς καὶ τρέμεις;

— Δυστύχημα συνέβη, ἀπεκρίθη ὁ Γαστάνος.

— Καὶ πόθεν τὸ συμπεραίνεις;

— Τόσον καλὰ γνωρίζω τὴν Βεττίαν, ἐπανελάβεν ὁ Γαστάνος, ὥστε ἐκ πρώτης ὄψεως τῆς γραφῆς ἀνακαλύπτω τὸ αἶσθημά της. Δὲν ἔχω ἀνάγκην ν' ἀνοίξω τὸ γράμμα διὰ νὰ πληροφρηθῶ ἂν ᾖ τὴν τελειωμένη, εὐθυμὸς ἢ ἀτάραχος. Ἡ ἐπιγραφή φανερώνει τὰ πάντα.

— Καὶ τώρα ἡ ἐπιγραφή τί λέγει; ἠρώτησεν ὁ Ἰωσήφ ρίψας ἀνήσυχον βλέμμα ἐπὶ τοῦ γράμματος.

— Τώρα ἡ ἐπιγραφή λέγει ὅτι ἡ Βεττίνα μ' ἔγραψε κλαίουσα. Ἴδου, ἰδὲ τὰ δύο πρῶτα στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τῆς οἰκογενείας μας· δάκρυα τὰ διέκοψαν.

— Ἀπατάσαι, εἶπεν ὁ Ἰωσήφ.

— Ἀνάγνωθι σὺ αὐτὸς, ἀπεκρίθη ὁ Γαστάνος, δίδων τὸ γράμμα πρὸς τὸν φίλον του, καὶ καθίσας στενάζων ἀφῆκε τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν χειρῶν του.

Ὁ Ἰωσήφ ἤνοιξε τὸ γράμμα. Ἀλλὰ μόλις ἀνέγνωσε τοὺς πρώτους στίχους, καὶ ἡ χεὶρ του ἤρχισε νὰ τρέμῃ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του θλιβερῶς ἐστράφησαν πρὸς τὸν Γαστάνον, ὅστις, ὡς εὐ-

κάλως έννοσῖτο, ἔκλαιε μεταξύ τῶν χειρῶν του.

— Θάρρος, φίλε, εἶπεν ὁ Ἰωσήφ με πρᾶξιαν φωνὴν καὶ θεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ συντρόφου του.

Ὁ Γαστάνος ἀνέκυψεν, ἀλλὰ δάκρυα ἔρρεον εἰς τὰς παρειάς του.

— Ἐχω, εἶπε, θάρρος· ἀλλὰ τί συνέβη; λέγε.

— Ὁ πατήρ σου ἀσθενεῖ βαρέως καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σὲ ἰδῇ πρὶν ἀποθάνῃ.

— Λοιπὸν δὲν ἀπέθανεν, ἀνέκραξεν ὁ Γαστάνος ἀνασχιρτήσας ὑπὸ χαρᾶς.

— Δὲν ἀπέθανε

— Διατί με ἀπατᾶς;

— Ἀνάγνωθι λοιπὸν.

— Καὶ ὁ Γαστάνος λαβὼν τὸ γράμμα ἀνέγνωσε.

— Πότε ἀναχωροῦμεν; ἠρώτησεν ὁ Ἰωσήφ.

— Ἐρώτησε, φίλε μου, πότε ἀναχωρῶ, διότι σὺ θὰ μείνης.

— Καὶ πῶς θὰ μείνω ἀφοῦ σὺ ἀναχωρεῖς;

— Ἐπειδὴ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν θὰ ὑποβληθῆς εἰς τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις, ἀφοῦ μάλιστα τὸ θέμα ἐτυπώθη, καὶ τὰ δῶρα ἐστάλησάν πρὸς τοὺς καθηγητάς.

— Καὶ τί πειράζει; ἄς ἀναβάλωμεν αὐτὰς εἰς τὴν ἐπάνοδόν μας.

— Ὅχι, διότι ἐὰν εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς, δὲν θέλεις ἐπανέλθει, Ἰωσήφ.

— Λοιπὸν θέλεις νὰ σὲ ἀφήσω ν' ἀπέλθῃς μόνος;

— Ἄμα ὡς τελειώσης τὰς ἐξετάσεις σου ἔρχεσαι καὶ με ἐνταμόνευς. Ἐὰν ὁ Θεὸς θέλῃ νὰ σωθῇ ὁ ταλαίπωρος πατήρ μας, θέλεις μᾶς βοηθήσει νὰ τὸν σώσωμεν, καὶ ὅταν ἀναλάβῃ θὰ σὲ θεωρήσῃ μέλος τῆς οἰκογενείας· ἂν ἀποθάνῃ, εἶσαι ἤδη μέλος. Παρατήρησε τί λέγει ἡ Βεττίνα περὶ τὸ τέλος τοῦ γράμματός της· «Μυρίους ἀσπασμούς πρὸς τὸν ἀγαπητὸν ἀδελφὸν Ἰωσήφ.»

— Θὰ κάμω ὅπως θέλεις, Γαστάνε, ἐν τούτοις σκέφθητι.

— Αἱ σκέψεις μου ἔγειναν· ἐγὼ μὲν ἀναχωρῶ ἀπόψε πάραυτα· σὺ δὲ ἀναχωρεῖς μετὰ τρεῖς ἡμέρας· ἀλλ' ἐλθέ νὰ με βοηθήσης νὰ εὕρω ὄχημα, διὰ νὰ μὴ ἀποχωρισθῶμεν, εἰμὴ ὅσον τὸ δυνατὸν βραδύτερα.

— Ἄς ὑπάγωμεν, εἶπεν ὁ Ἰωσήφ.

Ὁ Γαστάνος ἔθεσεν ὀλίγα φορέματα ἐντὸς σάκκου, ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ὅλα τὰ χρήματά του, ἔχωσεν εἰς τὸ θυλάκιον τὰ πιστόλιά του, καὶ ἐροδιασθεῖς μετὰ τοῦ μαθητοῦ εἰσιτήριον ἀντιδιαβατηρίου, κατέβη εἰς ἀναζήτησιν ὀχήματος.

Τὸ εὗρε δὲ ἀμέσως εἰς τὸ ταχυδρομικὸν κα-

τάστημα, ὑποσχθεὶς νὰ τὸ ἀφήσῃ εἰς τὸν ἐν Ρώμῃ ταχυδρομικὸν ἐπιστάτην συγγενῆ τοῦ τῆς Βονωνίας.

Ἐντὸς δέκα λεπτῶν οἱ ἵπποι ἐξεύχθησαν.

Ὁ Ἰωσήφ βλέπων τὸν φίλον του ἀναβαίνοντα ἐπὶ τοῦ ὀχήματος, ἐπέμεινεν ἐκ νέου ν' ἀναχωρήσῃ μετ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἀμετάτρεπτος ὁ Γαστάνος ἀντέταξε τὰς ἐξετάσεις, καὶ ἐπανέλαβε δεκάκις ὅτι ὁ ἀποχωρισμὸς τῶν ἤθελε διαρκέσει τρεῖς μόνον ἡμέρας, ἐπειδὴ τὸ τρίτον ἑσπέρας ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ καὶ αὐτός. Ὁ Ἰωσήφ ἐνέδωκε.

Τὸ ὄχημα ἐκινήθη, ὁ ταχυδρόμος ἐκρότησε τὴν μᾶστιγα, οἱ ἵπποι ἐτριπόδισαν, καὶ οἱ δύο φίλοι ἀντήλλαξαν καὶ νέον ἀποχαιρετισμὸν. Ὁ δὲ Ἰωσήφ περιέμενεν ἕως οὗ νὰ γείνη τὸ ὄχημα ἀφανές· καὶ ὅταν ὁ κρότος τῶν τροχῶν, ὅστις ἐφαίνετο παρατείνων τὴν παρουσίαν τοῦ Γαστάνου πλησίον αὐτοῦ, ἔπαυσεν ἀκουόμενος ἀφῆκεν ἀναστεναγμὸν καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν κύπτων τὴν κεφαλὴν.

Ἄδυνατῶ νὰ περιγράψω τὴν θλίψιν τὴν ὁποῖαν ἠσθάνθη ὁ Ἰωσήφ εἰσελθὼν εἰς τὸν μονῆρον θάλαμον ἐνθα πάντα ἐμαρτύρουν τὴν πρόσφατον παρουσίαν τοῦ πρὸ ὀλίγου ἀναχωρήσαντος. Ἐκάθησε παρὰ τὴν τράπεζαν ἐπὶ τοῦ θράνου ἐφ' οὗ ἐκάθητο πρὸ μικροῦ ὁ φίλος του, καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὴ κοιμηθῇ· λαβὼν δὲ βιβλία, μελάνην καὶ χάρτην, ἤρχισε νὰ ἐργάζεται.

Παραδόξως ὁμοῦ, ἐν ᾧ ἐνησγολεῖτο τρεῖς ἐσθέσθη ὁ λύχνος, ὅχι διαρκῶς ἢ κατὰ σύμπτωσιν, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ, ὡς στόμα παῦσον νὰ πνέῃ, καὶ ὡς ψυχὴ ἀφιπταμένη.

Τρεῖς τὸν ἠναψεν ὁ Ἰωσήφ ἀφοῦ πρῶτον παρετήρει ὅτι δὲν ἐσθέσθη ἕνεκα ἐλλείψεως ἐλείου. Ἀλλὰ σημειωτέον ὅτι ἦτο δεισιδαίμων, ὡς συμβαίνει εἰς πάσας τὰς μελαγχολικὰς ψυχὰς. Ἡ λύπη του, διότι ἀφῆκε μόνον τὸν Γαστάνον, κατέστη σχεδὸν ἐλεγχος συνειδήσεως, ἡ ὀδύνη του, σχεδὸν ἀπελπισία. Ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, αἱ τρεῖς τοῦ λύχνου ψυχωραγαίαι συνέβησαν ὅτε ὁ Ἰωσήφ, ὅστις, ὡς προείπαμεν, ἀνέλαβε ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν θλιβεράν εἶδησιν, ἔγραφε πρὸς τοὺς συγγενεῖς τοῦ Ἀντωνίου.

Ἡ ἡμέρα εὗρεν ἀγρυπνοῦντα τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἐλπίζοντα νὰ διασκεδάσῃ τὰς ζοφερὰς ἰδέας του ἐν καιρῷ αὐτῆς· ἀλλὰ δυστυχῶς ἦτο σκοτεινὴ ὡς ἡμέρα χειμῶνος, καὶ εἰ καὶ προσεπάθησε νὰ ἐργασθῇ, ἡ ἐργασία δὲν ἔσχυσε νὰ διακόψῃ τὸν διηνεκῆ λογισμὸν του, ὅτι ὁ Γαστάνος διέτρεχε κίνδυνον.

Τῷ ὄντι ἡ μεταξύ τῆς Βονωνίας καὶ Ρώμης

ὁδὸς ἦτο μακροτάτη, καὶ τὴν σήμερον ἔτι δὲν εἶναι τόσον ἀσφαλῆς διὰ τοὺς ὁδοιποροῦντας μὲ τὸ ταχυδρομεῖον ἐν καιρῷ νυκτός· πολλῶν δὲ μᾶλλον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν συνέβαινον τὰ γεγονότα & διηγούμεθα. Μὲ ὅσῃν ταχύτητα καὶ ἂν ἐπροχώρει ὁ Γαετάνος, δὲν ἤλπιζε νὰ διατρέξῃ τὴν ἐκ Βονωνίας εἰς Ρώμην ἄγουσαν εἰς ὀλιγωτέρας τῶν ἐξήκοντα ὥρων. Καὶ ἐπειδὴ ἀνεχώρησεν ἐσπέρας εὐρίσκετο κατὰ τρεῖς νύκτας ἐν μέσῳ κινδύνων.

Ἡ ἡμέρα πρόεβαινε μὲ τὸ πένθος καὶ κατέληξε συντομωτέρα.

Ἡ κηδεῖα τοῦ Ἀντωνίου προσδιωρίσθη τὸ ἐσπέρας· ἐγένετο δὲ μετὰ λαμπάδων, ὡς ἔθος ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἅπαντες οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐν Βονωνίᾳ πανεπιστημίου, ἐκτὸς τοῦ φονέως καὶ τοῦ Ἀντωνίου, συνώδευον τὸν νεκρόν.

Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην, ὁ Ἰωσήφ ἐπανῆλθε τοσούτῳ κεκμηκῶς εἰς τὰ ἴδια, ὥστε οὐ μόνον δὲν ἐπάλασε πρὸς τὴν αὐπνίαν, ἀλλὰ καὶ κατακλιθεὶς ἀπεκοιμήθη σχεδὸν παρευθύς.

Ἀλλὰ μόλις ἔσβησε τὸν λύχνον, μόλις οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐκλείσθησαν, μόλις ἤρχισε νὰ μισοκοιμᾶται, καὶ ἀφίς φωνῆν ἀνεπήδησεν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ψηλαφῶν ἔτρεξε πρὸς τὸ ξίφος του.

Ἡ ἐνδεκάτη ὥρα ἐσήμανε τότε εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Δομηνίου.

Ἐν τούτοις μετὰ τινὰς στιγμὰς σκέψεως, ὁ Ἰωσήφ ἀνάψας τὸν λύχνον, ἐκάθησεν ὠχρὸς καὶ σκεπτικὸς ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἀλλὰ δὲν ἀφῆκε τὸ ξίφος ἐκ τῆς χειρός του.

Ὀνειρεύετο ὅτι ὁ Γαετάνος, ἐμποδισθεὶς περὶ τροπὴν τινα ὁδοῦ ἐπάλασε πρὸς δωδεκάδα ἀνθρώπων ἐχόντων πρόσωπα ἀπαίσια· ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουσε τὴν διπλῆν ἐκπυροσκόρτησιν τῶν δύω του πιστολίων, καὶ ἐν ᾧ ἦτο ἤδη ἐξυπνος, φωνή τις ζητοῦσα βοήθειαν ἤχει εἰς τὰς ἀκοὰς του.

Ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν στιγμῶν τινῶν, ὁ ὀρθὸς λόγος ὑπερίσχυσε τοῦ τρόμου ὃν τίποτε δὲν ἐδικαιολόγει· κατεκλίθη λοιπὸν ἐκ δευτέρου καὶ ἀπεκοιμήθη.

Ἀλλὰ τὸ ὄνειρον ἐξηκολούθησεν, ὡς πρᾶξις ἀρξαμένη ἤδη καὶ βαθμηδὸν ἀποπερατουμένη.

Εἶδε τὸν Γαετάνον κατακείμενον παρὰ τὴν ἄκρην τῆς ἰδοῦ καὶ ἐχόντα τραῦμα περὶ τὴν καρδίαν· εἶδε δὲ καὶ λάκκον ἐν μέσῳ ἐρήμου τοποθεσίας ἐπὶ ὄρεων γιονοσκεπάστων νεωστὶ καλυφθέντα, οὗτινος μόνον τὸ μέλαν ὕψωμα διέκοπτε τὸν λευκὸν μανθῶν τοῦ χειμῶνος.

Ὅτε ὁ Ἰωσήφ ἐξύπνησε μετὰ τὸ τρίτον ὄνειρον ὁ ἥλιος εἶχεν ἀνατεῖλει.

Κατὰ τὴν ἡμέραν δὲ ταύτην ἐμελλε νὰ ὑποστῇ τὰς ἐξετάσεις του, ἀλλ' ἀναβαλὼν ταύτας

πρὸς καιρὸν ἐξηγέρθη, καὶ ἐνδυθεὶς ἐνδύματα ὁδοιπορίας, καὶ λαβὼν καὶ αὐτὸς τὰ ὄπλα καὶ τὸ βαλάντιόν του, καὶ ἀγοράσας ἵππον δυνατὸν καὶ γεννητὸν, ἀνεχώρησεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Γαετάνου, ἢ τοῦλάχιστον ἵνα μάθῃ τὰ περὶ αὐτοῦ. Ἀπεφάσισε δὲ νὰ ὀδεύῃ νυχθημερόν, ἀκολουθῶν τὴν αὐτὴν ὁδόν.

Καὶ ἂν ὁ ἵππος δὲν ἐδύνατο νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ὁρόμον, ν' ἀγοράσῃ ἢ νὰ μισθώσῃ ἕτερον.

Κατὰ τὴν ἀπόφασιν δὲ ταύτην ὤδευσεν ἀπὸ τῆς πρωϊνῆς ἐβδόμης μέχρι τῆς ἐσπερινῆς δεκάτης, ἐκτὸς ἡμισείας ὥρας διακοπῆς εἰς Λογόνον. Ἐπεθύμει δὲ νὰ ὁδοιπορήσῃ καὶ τὴν ἐσπέραν, ἀλλ' ὁ ἵππος ἀπαυδήσας ὡς διατρέξας πεντήκοντα μίλια, εἶχεν ἀνάγκην ὥρων τινῶν ἀναπαύσεως.

Ἦναγκάσθη λοιπὸν νὰ καταλύσῃ, ὡς προεπιπομεν, τὴν δεκάτην ὥραν, εἰς τὸ Μοντεκαρέλιον, μικρὸν χωρίον κείμενον ἐν μέσῳ τῶν Ἀπενίνων. Κατέλυσε δὲ εἰς πενιχρὸν ξενοδοχεῖον, ἐνθα συνήθως καταλύουσιν οἱ ὄρεοκόμοι, καὶ ἐπιμεληθεὶς ἐν πρώτοις τὸν ἵππον του, ἐφρόντισεν ἐπομένως καὶ περὶ ἑαυτοῦ, ζητήσας νὰ δειπνήσῃ.

Ἐπειδὴ δὲ εὐκόλως διέκριναν ὅτι ὁ νέος ἀνῆκεν εἰς τάξιν ὁδοιπόρων ἀνωτέραν τῆς τῶν καταλύοντων συνήθως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ἐρυθρᾶς πόλεως, ἠτοίμασαν τὸν δεῖπνόν του εἰς χωριστὸν δωμάτιον.

Τὸ δωμάτιον τοῦτο ἦτον αἶθουσα χαμηλὴ, μὲν φωτιζομένη παρ' εὐτελοῦς λύχνου, ἐνθα τὸν ὠδήγητέ τις γραῖα, καὶ ὅπου ἠτοιμάζετο ἡ τραπέζα, ἐφ' ἧς ἐμελλον νὰ παρατεθῶσι δύω τεμάχια κρέατος ἐψητοῦ καὶ ὠά.

Ἐν ᾧ δὲ ἐγίνοντο ὄλαι αὐταὶ αἱ προπαρασκευαί, ὁ νέος ἀδημονῶν ἐβάδιζε κατὰ μῆκος καὶ πλάτος ἀκούων τὸν κρότον τοῦ ξίφους του πλήττοντα τὰς κνήμας του. Τέλος τὰ δύω περιμενόμενα φαγητὰ παρετέθησαν. Ἡ γραῖα ἀπετελείωσε τὸ ἔργον τῆς καὶ θέσασα ἐπὶ τῆς τραπέζης ποτήριον καὶ φιάλην, ἠρώτησε τὸν Ἰωσήφ ἐὰν ἔχῃ ἀνάγκην ἄλλου πράγματος· καὶ ἐπὶ τῇ ἀποφατικῇ αὐτοῦ ἀπαντήσει, ἐξῆλθεν, ἀφείσα τὸν ὁδοιπόρον μόνον μετὰ τοῦ δεῖπνου του.

Ὁ Ἰωσήφ ἐπεθύμει νὰ τελειώσῃ μίαν ὥραν προτῆτερα τὸ λιτόν τοῦτο δεῖπνον, οὗτινος διαρκούντος, ἤλπιζεν ὅτι ὁ ἵππος του ὀδηγηθεὶς εἰς φάτην πλῆρη βρώμης, ἤθελεν ἀναλάβει τὰς δυνάμεις του. Ἀπέβαλε λοιπὸν τὸ ξίφος του, καὶ θεὶς αὐτὸ ἐπὶ κιβωτίου, ἐκάθησεν.

Ἀλλὰ μόλις ἐκάθησε, καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι πλευρᾶν τῆς τραπέζης εἶδεν, ἀγνοῶν πόθεν εἰσηλθεν καὶ πῶς εὐρέθη ἐκεῖ, τὸν Γαετάνον καθήμενον μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας, μειδιῶντα αὐτῷ θλιβερώς, καὶ ἀνυψῶντα τὴν κεφαλὴν του.

Ἄν καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου τοῦ φίλου του δὲν ἦτον ἡ συνήθης, ἀναγνώρισας ὁμως αὐτὸν ἀφῆκε φωνὴν χαρᾶς.

— Ἄ! σὺ εἶσαι, φίλτατέ μου Γαετάνε! Καὶ ἐγερθεὶς ἠθέλησε νὰ τὸν ἀναγκαλισθῆ.

Ἄλλ' ἐνηγκαλίσθη ἀέρα. Οἱ βραχίονές του ἀνοιχθέντες ἠνώθησαν καὶ πάλιν χωρὶς νὰ περιλάβωσί τι. Τρὶς ἡ ὀπτασίαι ἐξέφυγεν ὡς ἀτμός ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ τεθλιμμένου νέου. Καὶ ἐν τούτοις τὸ φάντασμα διέμενεν ὄρατόν, καὶ πάντοτε καθήμενον ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως.

Ὁ Ἰωσήφ ἤρχισε νὰ ἐννοῇ ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ σκιάν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἦτο ἡ σκιά τοῦ φιλτάτου τῶν ὄντων, δὲν ἐπτοήθη ἀλλ' ἤρχισε νὰ τὴν ἐρωτᾷ.

Καὶ ὁμως οὐ μόνον δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ σκιά λεπτυνομένη ἠφανίσθη ὀλοτελῶς.

Τὸ φάντασμα λοιπὸν ἐπεβεβαίωσε τὸ ὄνειρον· ὅθεν ἄλλο δὲν ἐσυλλογίζετο εἰμὴ τὸν Γαετάνον· βέβαια θὰ τῷ συνέβη δεινόν τι συνάντημα ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἀπέστειλεν αὐτῷ τὴν διπλῆν ταύτην εἰδοποίησιν. Καλέσας λοιπὸν τὸν ξενοδόχον, ἐπλήρωσε τὸν δεῖπνον καίτοι μὴ γευθεὶς, καὶ δραμῶν εἰς τὸ ἵπποστάσιον ἀνέβη τὸν ἵππον του καὶ ἀνεχώρησεν.

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ὑπερφυσικὴς τὶς δύνამεις ἐνίσχυε τὸν τε ἵππον καὶ τὸν ἵππεά· διότι ὠδύσαν τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτὸς καὶ ὄλην τὴν ἐπομένην ἡμέραν, καὶ τὴν ἐσπέραν, μετὰ τινὰς διακοπὰς ἐπιτηδείως γενομένας χάριν τοῦ ἵππου, ἔφθασε περὶ τὴν ἐβδόμην μετὰ μεσημβρίαν εἰς Ἀσσίσιον. Ἄλλ' ἐκεῖ, ὅσον καὶ ἂν ἐπεθύμει νὰ ἐξακολουθήσῃ, ἠναγκάσθη νὰ καταλύσῃ καθότι ὁ ἵππος οὐδὲν βῆμα ἠδύνατο πλέον νὰ κόμῃ.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωσήφ εἶχεν ἀνάγκην ἀναπαύσεως, διότι μίαν νύκτα καὶ δύο ἡμέρας ἵππευσε σχεδὸν ἀδιακόπως· ἐζήτησε λοιπὸν κατάλυμα, καὶ ἄδειπνος κατεκλίθη.

Ἐν τούτοις ὅσον καὶ ἂν ἦτο κεκημηκὸς τὸ σῶμα, ἡ ταραχὴ τοῦ νοός του ἦτο μεγαλειτέρα· διότι καὶ τοὶ κατακλιθεὶς, καὶ τοὶ σβέσας τὸν λύχνον δὲν ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς. Τὸ παράθυρον τοῦ θαλάμου του δὲν εἶχεν οὔτε παραπέτασμα οὔτε δικτυωτὰ· τὸ φῶς τῆς σελήνης διήρχετο διὰ τῶν ὑέλων, τοσοῦτῳ μᾶλλον διαυγές, καθόσον ἐπηυξάνετο ἐκ τοῦ ἀπαυγάσματος τῆς χιόνος, ἦν ἀπῆντησεν ὀλίγας λεύγας πρὸ τοῦ Ἀσσισίου. Ἐκάθητο δὲ ἐπὶ τῆς κλίνης προσηλωμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ φωτός, ὅτε ἤκουσεν αἴφνης βῆμα ἐπὶ τῆς κλίμακος καὶ ταύτην τρίζουσαν· τὸ βῆμα ἐπλησίαζε πρὸς τὴν θύραν

ἣτις ἐπὶ τέλους ἠνοιχθῆ Ὁ Ἰωσήφ λαβὼν ἐν τῶν πιστολίων του διεύθυνεν αὐτὸ πρὸς τὴν θύραν. Ἐν τοσοῦτῳ ἐφάνη τις σύρων μανδύαν φαῖόν κτεσχισμένον, ὅστις προχωρήσας πρὸς τὴν κλίνην, κατεβίβασε τὸ μέρος τοῦ μανδύου τὸ καλύπτον τὸ πρόσωπον. Ὁ Ἰωσήφ ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὸν φίλον του, καὶ ρίψας τὸ πιστόλιον ἀρῆκε φωνὴν καὶ ἠθέλησε νὰ πηδήσῃ κάτω τῆς κλίνης· ἀλλ' ὁ Γαετάνος τῷ ἔκαμε σημεῖον μὲ τὴν χεῖρα θλιβερὸν ταυτοχρόνως καὶ ὑποτακτικόν.

Ὁ Ἰωσήφ ἔμεινεν ἄφωνος, ἄπνους, ἀκίνητος, τοὺς ὀφθαλμούς ἔχων φρικτῶς ἀνοικτούς, διότι ἐνόει ὅτι ἦτο τὸ αὐτὸ φάσμα ὅπερ εἶδε καὶ εἰς Μοτεκαρέλλον.

Τὸ φάσμα, ἀποβαλὸν ἐν πρώτοις τὸν μανδύαν, ἔπειτα τὰ ἐνδύματα, ἔνευσε τῷ Ἰωσήφ ὅπως τῷ παραχωρήσῃ ἐν τῇ κλίνῃ τὴν συνήθη θέσιν του. Καὶ μετὰ μικρὸν κατεκλίθη παρ' αὐτῷ.

Ὁ Ἰωσήφ ἦτο τοσοῦτῳ ἐντρομος, ὥστε κείμενος ἀκίνητος πρὸς τὸ παρὰ τὸν τοῖχον μέρος τῆς κλίνης, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τῶν χειρῶν του παρετήρει τὸν φίλον του.

Μετὰ μικρὸν δέ,

— Γαετάνε, εἶπε μὲ σιγανὴν φωνὴν, σὺ εἶσαι; ἀλλ' ὁ Γαετάνος ἐσιώπα.

— Ἐὰν ὁ Θεὸς, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰωσήφ, συγχωρῆ ὥστε οἱ συνήθεις νόμοι τῆς φύσεως νὰ διαταράττωνται, ὁ Θεὸς ἔχει τὸν σκοπὸν του. Εἰπέ μοι τί θέλεις, φίλε, καὶ, μὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ φιλίαν μας θέλω τὸ κάμει.

Ἄλλ' οὔτε τῶρα ἀπεκρίθη ὁ Γαετάνος.

— Ἀπέθανες; ἐπανελάβεν ὁ Ἰωσήφ, καὶ ἐπνέρχεσαι κατὰ τὸν ὄρκον οἱ οὐ συνεδῆθημεν, νὰ μὴ ἀποχωρισθῶμεν μήτε μετὰ θάνατον; Ἰσοῦ, βλέπεις ὅτι δὲν σὲ ἀποφεύγω. Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπλησίασε πρὸς τὸν φίλον του μὲ ἀγκάλας ἀνοικτάς· ἀλλ' ἀφῆκε φωνὴν φρίκης νομίσας ὅτι ἤγυισεν ἄγαλμα ἐκ πάγου. Τὸ σῶμα τοῦ Ἰωσήφ κατελήφθη ὑπὸ θανασίμου φρικιάσεως.

Τὸ δὲ φάσμα, ὑπομειδιῶν θλιβερῶς, ἠγέρθη, καὶ λαβὼν τὸ ἐν μετὰ τοῦ ἄλλου τὰ ἐνδύματά του, ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου, τὴν κεφαλὴν ἔχον διαρκῶς ἐστραμμένην πρὸς τὸν φίλον του ὃν ἀπεχαιρέτισε διὰ χειρονομίας· ἐνῶ δὲ διέβαινε τὸ κατώφλιον, ὁ Ἰωσήφ ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε βαθὺν στεναγμόν. Ὁ κρότος τῶν βημάτων ἀπεμακρύνετο τῆς κλίμακος ὅπως καὶ ὅταν τὸ πρῶτον ἤκουσθη.

— ὦ! ἐξάπαντος, ἐφιθύρισε ὁ νέος κύψας τὴν κεφαλὴν, ὁ Γαετάνος ἀπέθανεν!...

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

Κων[πολις, 14]26 Ἀπριλίου 1880.

Ἀπὸ τοῦ παρόντος φυλλαδίου ἀναλαμβάνομεν νὰ παρέχωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις λεπτομερές ἐμπορικὸν τιμολόγιον οὕτινος τὴν σύνταξιν ἀνεθέσαμεν εἰς εἰδικὸν ἐπὶ τούτῳ πρόσωπον· οὕτω σήμερον ἐκπληροῦμεν ὑπόσχεσιν ἣν εἶχομεν παράσχει τοῖς ἀξιοτίμοις ἡμῶν συνδρομηταῖς ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ παρακαλοῦμεν τοὺς φιλομούσους ἀναγνώστας τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ὅπως μᾶς ἐπιτρέψωσι νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἐλπίδα ὅτι μετ' ἱκανοῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦσι τὰς προσπάθειάς ἃς δὲν παύομεν καταβάλλοντες ὅπως ἀναπληρώσωμεν τὰς ἐλλείψεις τοῦ νεαροῦ ἡμῶν περιοδικοῦ καὶ καταστήσωμεν αὐτὸ ἀντάξιον τοῦ προορισμοῦ του.

Καὶ κατὰ τὸ λῆξαν δεκαπενθήμερον ἡ αὐτὴ μαρασμώδης ἀκίνησις ἐξηκολούθει ἐπικρατοῦσα ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν εἰδῶν τῆς ἡμετέρας ἀγορᾶς.

Μικρά τις σχετικῶς ζωηρότης ἐπικρατεῖ ἐπὶ τῶν ἀλεύρων, συνεπείᾳ τῶν σημαντικῶν ἀγορῶν αἰτινες διενεργοῦνται ἐνταῦθα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν κατανάλωσιν· γνωστὸν ὅτι συνεπείᾳ τοῦ ἐλλειποῦς τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰσοδείας ἅπαντα σχεδὸν ἡ Θράκη καὶ ἡ Ἀνατολή περιῆλθον εἰς τὴν ἀνάγκην ὅπως προμηθεύωνται ἐκ τῆς ἡμετέρας πρωτευούσης ἅπαντα τὰ πρὸς διατροφήν τῶν κατοίκων αὐτῶν ἀναγκαιοῦντα ἄλευρα. Ἐντεῦθεν προέκυψεν ἡ ἐξαιρετικὴ ἐκείνη ζωηρότης ἣτις ἐπεκράτησε καὶ ἐπικρατεῖ εἰσέτι ἐν τῷ Μουμχανέ καὶ ἣτις ἐπέφερε σπουδαίαν ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶν τῶν ἀλεύρων, τῶν τε ἐντοπίων καὶ ξένων, ὑπερτίμησιν.

Ἄν κινήται κάπως ὁ Μουμχανές τελεία νάρκη ἐξακολουθεῖ ὅμως κατέχουσα τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀποικιακῶν, οὐδεμίαν δὲ ἐπ' οὐδενὸς τῶν εἰδῶν αὐτῶν ἔχομεν ν' ἀναγράψωμεν κίνησιν. Οὕτω τὰ πετρέλαια στάσιμα πάντοτε εἰς τὰ γρ. 39 τὸ κιβώτιον· αἱ σακχάρεις τῆς Τεργέστης εἰς τὰ γρ. 205 καὶ τὰ λοιπὰ εἶδη παρημαλημένα εἰς τὰς κάτωθι σημειουμένας τιμὰς.

ΑΠΟΙΚΙΑΚΑ.

Καφές Ρίου. 1. 2. 3.	γρ.	920. 1080. 1150
Ζάκχαρις Ὀλλανδ. τὸ καντάρ.		205—210
» Τεργέστης »		195—196
» Ρωσικὴ »		188—190
» Κεφάλια 3. 2 χιλιογρ.		255
Πιπέρι μαῦρον ἡ ὀκὰ	γρ.	7 1]2
Κηρία (σπαρματσέτα Ἀμβέρσ.)		
τὸ χιλιογράμ.	»	6 1]4—6 1]2
» Γαλλίας τοῦ Φουρνιέ 11		
χιλιογράμ. τὸ κιβώτ.	»	91—92
» τῶν 12 χιλιογράμ.	»	105—106
Πετρέλ. Ἀμερ. τὸ κιβώτ.	»	38 1]2—39
Θυμίαμα τὸ καντάρ. μετζιτιέδ.		12—15
Λουλάκι ἡ ὀκὰ	»	95—125
Κριμέζ. λευκὸν καὶ μαῦρ. ἡ ὀκ.	»	55—56
Κανέλλα ἡ ὀκὰ	»	10—11
Μοσκοκάρφια »	»	22
Ἐλαιο παραθύρ. τὸ κιβώτ. φράγκ.		16—18

ΜΕΤΑΛΛΑ.

Χάλυψ Τεργέστ. τὸ κιβώτ.	γρ.	140—145
Σιδηρὸς Ἀγγλ. σορτιμέντ.	»	56—57
Λαμαρίνα ἀπὸ ἀρ. 1—14	»	95—100
Σουηδίας εἰς δέματα	»	105—108
» λάμαις	»	95—100
Χαλκὸς ἡ ὀκὰ	»	14—14 1]2
Μόλυβδ. πλάκα τὸ καντάρ	»	132—135
Σολίνας ἡ ὀκὰ	»	3 1]4—3 1]2
Σκάϊα ἀπὸ ἀρ. 1—12—μία Α		
πέντε Α.	»	150—152
Κασσίτερος (καλαί) τὸ καντ.	»	695—700
Νισαντῆρι ἡ ὀκὰ	»	7 1]4
Λευκοσίδηρος (ζύγγος) αἱ ἑκα-		
τὸν ὀκάδες	φράγκ.	87—88
Τενεκέδες τὰ 2 κιβώτια	γρ.	300—305
Καρφίτζες Παρισίων δύο ἀρ.		
τὸ βαρέλι τῶν 47 Κιλ.		
καὶ 48	φράγκ.	75—76

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τεῖον μαῦρον ἡ ὀκὰ	γρ.	18—28
» ἀνωτὸν »	»	40—100
Κόλλα Γαλλίας ἡ ὀκὰ	»	4 1]2

» Ἀγγλίας τὸ κιβώτ. μετζ.	10 1]4
Ὁρύζια Γένοβας 6 ἀστέρων ὁ σάκκος φράγκ.	43—43 1]2
Ριζόνια 8 ἀστέρων »	48—49
Ὁρύζ. Ἀγγλίας ὁ σάκκος γρ.	158—162
Οἰνοπνεύμ. Ἀμερικ. ὀκάδες στὴ λίρα	21
» Γερμανίας ρωσικά »	20—22
Ρούμια Ἀγγλίας τὸ γαλόνι γρ.	8 1]2
» Τεργέστης »	15 1]2
Βούτυρον Σιβηρίας ἡ ὀκά »	10—10 1]4
Σαπούνια Κρήτης ἡ ὀκά »	5 1]4—5 1]2
» Μιτυλήνης » »	3 1]2—4
Χαβιάρια μαῦρα » »	36—42
» κόκκινα » »	3—3 1]2

Α Λ Ε Γ Ρ Α.

Ὁδησοῦ Α'.	γρ.	150—155
» Β'.	»	143—148
» Γ'.	»	134—138
» 3]4'	»	115—120
» Δ'.	»	105—160
Ἐντόπια (κιρμάδες)	»	126—130
Ἰβραίλας 0000 000 00 1]2 1 1]2	ἑλλειψίς.	
Γαλαζίου Νο. 1, 2, 3, 3 1]2	»	
Μασσαλίας μαλακά γρ.	122	
» σκληρά	ἑλλειψίς.	

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ 17ου αἰῶνος, γυνή τις ἐξήκοντοῦτις ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῶν Συνέδρων τοῦ Ὁξφορδ κατηγορουμένη ἐπὶ μαγείᾳ. Ἐφερε δὲ ἡ πρᾶξις τῆς κατηγορίας οὕτω, ὅτι ἦν κάτοχος ἐνὸς βασκανίου (amulette) καὶ τοῦτο τῇ ἔδιδε τὴν ὑπερφυᾶ δύναμιν τοῦ νὰ θεραπεύῃ ἢ νὰ φέρῃ εἰς ἀσθένειαν κατ' ἀρέσκειαν τὰ κερασφόρα ζῶα καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Πάμπολλοι δὲ μάρτυρες κατέθετον μεθ' ὅρκου ὅτι εἶχον γίνεαι θύματα τῆς μαγείας τῆς.

Οἱ ἑνορκοὶ παρωργισμένοι ἀνυπομόνουσι, ἐωσοῦ κηρύξωσι αὐτὴν ἑνοχον, καὶ οὐδεὶς δικηγόρος ὕψονε τὴν φωνὴν ὑπὲρ τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης γυναικὸς, ἥτις τεταραγμένη ὑπὸ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐκ τοῦ τρόμου

ἡμιθανῆς, δὲν ὑπερασπίζετο εἰμὴ μὲ ἀρνητικὰς φράσεις διακοπτομένης ὑπὸ λυγμοὺς καὶ δάκρυα. Σιωπὴ βαθεῖα ἐπεκράτει εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων, ὅτε ὁ Πρόεδρος ἔλαβε τὸν λόγον ἵν' ἀρχίσῃ τὴν συζήτησιν.

— Ἄς μοὶ δοθῇ, εἶπεν οὗτος, τὸ βατκάνιον τὸ εὔρεθὲν εἰς τὴν κατηγορουμένην.

Καὶ ὑπάλληλός τις τοῦ δικαστηρίου ὑπήκουσε. Μεγάλῃ ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξις καὶ ἡ ἀποστροφὴ τῶν περιεστώτων. Ἠπόρησαν πῶς εἰς ἀρχιδικαστῆς ἐτόλμα νὰ ἐγγίσῃ ἐνώπιον τῶν δικαστῶν καὶ τοῦ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου ἐν ἀντικείμενον ἀνῆκον εἰς τοὺς δαίμονας. Τὸ ἀντικείμενον δὲ τοῦτο ἦτον θυλάκιόν τι ἐκ πανίου, ρερυκωμένον ἐνεκα τῆς πολλῆς χρήσεως· ὁ πρόεδρος ἔσχισε μὲ μαχαιρίδιον τὸ βρωμερὸν ἐκεῖνο περικάλυμμα καὶ εὔρεν ἐντὸς τοῦ θυλακίου τεμάχιον ἀρχαίας περγαμηνῆς ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἦν ἐπιγεγραμμένον ἀρχαῖον ἐλληνικὸν γινωμικόν.

Πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἴσταντο προσηλωμένοι εἰς αὐτὸν καὶ ὁ θαυμασμὸς καὶ ἡ γενικὴ περιέργεια ἠύξησεν, ὅτε εἰς τὴν θέαν τῶν διαβολευμένων καὶ καταχθονίων λέξεων, ἀκτίς χαρᾶς ἐλαμψεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ προέδρου, ὅστις ὕψων πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς του, ἐσπόγγισε μὲ τρέμουσαν χεῖρα δύο δάκρυα ἐπὶ τῶν παρειῶν του ρεύσαντα.

— Κύριοι ἑνορκοὶ, εἶπεν ἐπὶ τέλους μὲ φωνὴν συγκεκινημένην. Ἄς εὐχαριστήσωμεν ἅπαντες τὴν θεῖαν πρόνοιαν, ἥτις μᾶς ἔσωσεν ἀπὸ τὴν αἰσχύνῃν καὶ τὴν τύψιν μιᾶς ἀδίκου ἀποφάσεως· ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι ἀθῶα τοῦ ἐγκλήματος τὸ ὁποῖον τῇ προσάπτεται, καὶ ὀλίγοι λέξεις πρὸς ἐξήγησιν θέλουσιν ἐξαρκέσει ὅπως σᾶς πείσωσιν.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ προσοχὴ ἔγεινεν ἐτι μεγαλητέρα· καὶ αὐτὴ ἡ κατηγορουμένη ἀναλαμβάνουσα ἐκ τῆς ταραχῆς τῆς ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς, ὡς ν' ἀνακαλέσῃ παλαιὰς ἀναμνήσεις καὶ ἴστατο ἀκροαζομένη.

— Πρὸ τεσσαράκοντα καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν, ἐξηκολούθησε μὲ ἥθος σοβαρὸν, νεοὶ τινὲς σπουδασταὶ τοῦ Ὁξφορδ ἔφυγον ἡμέραν τινὰ ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου ὅπως καταναλώσωσι εἰς μωρὰς εὐωχίας, τὰ ὀλίγα χρήματα τὰ ὁποῖα εἶχον.

Ἄφοῦ κατεξόδευσαν ταῦτα, ἀπεχωρίσθησαν ὁμοσπαντες μεταξὺ αὐτῶν τὴν πονηρὰν ἀπόφασιν, τοῦ νὰ ἐξακλουθήτη ἕκαστος τὴν ἀκόλαστον ταύτην ζωὴν δι' ἐξόδιον τοῦ πρώτου τὸν ὁποῖον ἤθελεν ἀπαντήσῃ.

α Τὸ ἑσπέρας τοῦ χωρισμοῦ των, εἰς τῶν νέων ἐκείνων ἔφθασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μικροῦ χωριδίου, καὶ μολοντί δὲν ἦτο κύριος ἐνός λεπτοῦ, ἔλαβε μολοντοῦτο τὴν ἀναίδειαν νὰ συστήσῃ τὸν ἵππον του εἰς τὸν ὑπηρέτην τοῦ σταύλου καὶ νὰ ζητήσῃ δεῖπνον καλόν, καὶ κλίνην ἀναπαυτικὴν. Ἐνῶ οὗτος ἐμηχανεύετο νὰ εὔρη τὸν τρόπον δι' οὗ ν' ἀπαλλαχθῆ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων, εἶδε νεάνιδα μαζευμένην παρὰ τὴν πυρὰν τῆς ἐστίας. Ἦτον αὕτη ἡ κόρη τοῦ ξενοδόχου, ἣτις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν εἶχε καταληφθῆ ἀπὸ σφοδρὸν παραξυσμὸν πυρετοῦ. Ἐρωτήσας ἔμαθε ὅτι πρὸ ἐνός ἔτους ἐτυραννεῖτο ἀπὸ τὴν σκληρὰν ταύτην νόσον καὶ ὅτι ὅλα τῶν ἰατρῶν τὰ θεραπευτικὰ δὲν εἶχον ἐπιφέρει εἰς αὐτὴν οὐδεμίαν βελτίωσιν, ἐνῶ οἱ γονεῖς αὐτῆς μάτην ἐξώδευον ἄπειρα χρήματα εἰς συμβούλια καὶ φάρμακα.

Τοιαύτη διήγησις ἐνέπνευεν εἰς τὸν νέον σπουδαστὴν τοῦ Ὁξφορδ τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ ὠφελθῆ τῆς εὐπιστίας καὶ δυστυχίας τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, καὶ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ λάκκου τὸν ὁποῖον διὰ τῶν χειρῶν του ἀνώρυξε.

— Σὰς ὑπόσχομαι νὰ θεραπεύσω τὴν κόρην σας, τοῖς εἶπε, καὶ σχίσας ἕκ τινος βιβλίου, λωρίδα περγαμηνῆς ἔσυρεν ἐπ' αὐτῆς λέξεις τινάς, ἀνέγραψε μετὰ τοῦτο τὸ φυλακτήριον ἐκεῖνο εἰς πανίον καὶ παρήγγειλε τὴν ἀσθενῆ νὰ φέρῃ αὐτὸ εἰς τὸν κόλπον της, μεχριστοῦ ἰαθῆ. Ἐν τούτοις ἢ ἐκ περιστάσεως, ἢ διότι τὸ τοιοῦτον ἐπενήργησε εἰς τὴν φαντασίαν τῆς νεάνιδος, διαρκούσης τῆς ἐβδομάδος καθ' ἣν ὁ νέος ἔμεινεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὁ πυρετὸς δὲν κατέλαβεν πλέον αὐτήν· ὅτε δὲ οὗτος ἠθέλησε ν' ἀναχωρήσῃ ἐζήτησε μετὰ τόλμης τὸν λογαριασμὸν τοῦ χρέους του· ἀλλ' οἱ ξενοδόχοι του ἀπεποιήθησαν νὰ δεχθῶσί τι παρ' αὐτοῦ, μάλιστα εὐχαριστοῦντες αὐτὸν, τὸν ἐζήτησαν καὶ συγγνώμην ὅτι δῆθεν δὲν ἦσαν εὐποροὶ διὰ νὰ δώσωσι πρὸς

αὐτὸν μικρὸν δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης των.

α Κύριοι ἑνορκοὶ, τὸ θυλάκιον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ μαθητὴς τοῦ Ὁξφορδ ἔδωκε καθ' ὃν εἶπον τρόπον πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν εἰς τὴν ἀσθενῆ νέαν, εἶναι τοῦτο τὸ φυλακτήριον διὰ τὴν κατὰ τὴν τοῦ ὁποῖου κατηγορεῖται ἡ γυνὴ αὕτη, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον οἱ μάρτυρες ἀποδίδουσι δύναμιν ὑπεράνθρωπον, ἡ νέα ἐκείνη εἶναι αὕτη ἡ ἰδίᾳ κατηγορουμένη, καὶ ὁ μαθητὴς τοῦ Ὁξφορδ ὅστις κατεχράσθη τῆς εὐπιστίας της εἴμ' ἐγώ.»

Μετὰ τὴν ὁμολογίαν ταύτην, ἀπελύθη ἄνευ ἀποφάσεως ἡ γυνὴ, καὶ ἔκτοτε οἱ Σύεδροι τῆς Κομητείας τοῦ Ὁξφορδ δὲν ἐδίδαξαν πλέον οὐδένα ἐπὶ μαγείᾳ.

Λ. Δ.

ΠΩΣ ΔΕΝ ΕΓΕΝΕΤΟ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ ΓΥΝΗΤΙΣ ΠΛΥΣΤΡΑ.—

Ἄρα βουλαὶ τῆς Γρενώβλης, συνελθοῦται ἐν τῷ Πύργῳ τῆς Βιζίλης, παρεσκευάζον τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789, ὁ Βερναδότος, ἐπιλοχίας τότε ὢν, εὕρισκετο ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ὑπηρετῶν. Ὀλίγον δὲ τὸ μέλλον ὄνειρευόμενος μεγαλεῖον, ἠνάλωσκε τὸν χρόνον, τοτὲ μὲν στρατιωτικὰ χρέη ἐκτελῶν, τοτὲ δὲ χαρτοπαίζων καὶ πολλαχῶς νεανιευόμενος. Φήμην δὲ παρὰ τοῖς ὁμοταξίαις αὐτοῦ κτησάμενος ἐπὶ ἐργολαβικῆς ἀνδραγαθήματι, περὶ πολλοῦ τὴν διατήρησιν αὐτῆς ἐποιεῖτο. Καὶ δὴ ἀφορμὴ τις περὶ τούτου ἐδόθη τὴν περίφημον ἡμέραν τῶν κεράμων, ὅτε ὡς γνωστὸν αἱ γυναῖκες τῆς Γρενώβλης ἐπὶ τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν ἀναβάσαι, ὠνείδιζον τὰ βασιλικά στρατεύματα, κεραμοβολοῦσαι. Ὁ Βερναδότος ἐν τῷ συντάγματι αὐτοῦ εὕρισκόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν Περτουισιέραν, κεράμῳ τὴν κεφαλὴν βληθεὶς, ἔπεσεν. Ἐντεῦθεν ὑπέλαβον αὐτὸν φονευθέντα, ἀλλὰ σημεῖα τινα ζωῆς δεικνύων, μετηνέχθη εἰς παρακείμενον καφενεῖον, ὅπου ἐξηπλώθη ἐπὶ τροπέζης, σωζομένης ἔτι καὶ δεικνυομένης. Τοῦ Πύρρου δὲ ὢν εὐτυχέστερος, ἤρξατο βαθμηδὸν ν' ἀναλαμβάνη, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίξας, εἶδεν ἐν τῷ πλήθει τῶν συρρευσάντων, ἵνα παράσχωσιν αὐτῷ ἀντίληψιν, εὐειδῆ καὶ γλαυκόφθαλμον νεάνιδα, δακρυροοῦσαν καὶ προφανῶς συγκεκινημένην ἐν τῷ παθήματι. Ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος δὲ ἀνεγερθεὶς, καὶ

ταύτην ἀτενίζων, ἐφαίνετο ὑπὸ τοῦ κάλλους ἐκείνης πιτρωσκόμενος. Μετ' ὀλίγον δὲ εἰς τὸ βέλτιον γεγωνὸς, ἤτησε ρακοθύλιον, καὶ τοῦτο πιών, προσέμιξεν αὐτῆς τῷ συντάγματι αὐτοῦ. Ἐντελῶς δὲ ἐν Γρενώβλῃ ὁ Βερναδόττος ἀναρρωσάμενος, κατεγίνετο παντὶ σθένει εἰς ἀνακάλυψιν τῆς ἀγνώστου ἐκείνης καλλιπαρίου κόρης. Μετὰ τριῶν δὲ ἑβδομάδων ἐρεύνης, εὐτύχησε τέλος, σύνους ἡμέραν τινὰ ἐν τῷ κήπῳ τῆς πόλεως περιδιαβάζων, νὰ ἴδῃ ταύτην προσαπερνῶσαν, ὅτε ἠκολούθησε ταύτην μέχρι τῆς οἰκίας, εἰς ἣν τὴν ἐπαύριον ἐπανελθὼν, ἐμηχανήσατο νὰ εἰσελθῇ παρ' αὐτῆ καὶ ὁμολογήσῃ τὸν πρὸς ταύτην ἔρωτά του. Ἰματιουργὸς δὲ ἦν, ὀκτωκαιδεκαετῆς περίπου τὴν ἡλικίαν, καὶ Ἀμαλία ἐκαλεῖτο ἡ νεανίσκη· ἀλλ' ἦν ἀντίζηλος ἐπὶ τοῦ παιδίου νεανίας ὠρολογοποιὸς τὸ ἐπάγγελμα. Ὁ Βερναδόττος, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποσκελίσῃ τοῦτον καὶ σφοδρῶ ἔρωτι κατεχόμενος, προτείνει γάμον, οὕτω τὰς δυσκολίας βουλόμενος νὰ ὑπερπηδήσῃ, ἀλλὰ διεψεύσθη· διότι ἡ Ἀμαλία ἤρατο κάλλιον τοῦ ὠρολογοποιοῦ, οὕτινος ἐγένετο ἐπὶ τέλους ἡ μνηστή.

Καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ Βερναδόττος, καὶ ἐμμανῆς γενόμενος, ἔδραμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀντιζήλου, καὶ τὸν ἔρωτα καὶ τὰς ἐπὶ τῆς Ἀμαλίας ἀξιώσεις προτείνων, προκαλεῖ τοῦτον εἰς μονομαχίαν. Ὁ ὠρολογοποιὸς δίδει τὴν πρότασιν, ἀλλὰ καλῶς εἰς τὴν ξιφομαχίαν ἠσχημένος, πληγώνεται καὶ ὁ Βερναδόττος ἔρχεται μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐρωμένης. Δὲν ἐστάθη πολλὰς στιγμὰς καὶ τὸ μικρὸν δράμα ἴσως εἶχε λησμονήσῃ, ὅτε σφοδρὸς ἐπὶ τῆς θύρας ἠκούσθη κτύπος. Ἐφέρετο ἐκεῖσε ὁ τραυματίας ἐραστὴς τῆς Ἀμαλίας, πνέων τὰ λείσθια κατὰ τὸ φαινόμενον. Ἡ νεανίσκη, ὑπὸ φρίκης καὶ ἀδημονίας κυριευθεῖσα, ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἀπὸ τὸν Βερναδόττον, καὶ πικρῶς τοῦτον κατατιωμένη ἐξελαύνει τῆς οἰκίας. Καὶ οὗτος μὲν διὰ τελευταίαν τότε φορὰν εἶδεν αὐτὴν, ἐκείνη δὲ μετὰ ἕνα μῆνα ἐγένετο σύζυγος τοῦ ὠρολογοποιοῦ.

Ὁ Βερναδόττος τὸν γάμον ἀκούσας διηυθύνθη νὰ φονεύσῃ πρῶτον μὲν ταύτην, ἔπειτα δὲ τὸν σύζυγον αὐτῆς καὶ τέλος ἑαυτόν. Ἀλλ' εὐτυχῶς

οὐδὲν τούτων ἐξετελέσθη, ἵνα περιέλθῃ τῷ Βερναδόττῳ βραδύτερον τὸ στέμμα.

Ἡ γλαυκῶπις ἡρώς τοῦ δράματος τούτου, πρῶτων ἐτῶν ἀποθανοῦσα, ὑπέργηρος, κεκυριῖα καὶ ρουτιδωμένη διηγείτο ταῦτα ἡ ἰδίᾳ ἐν τινι κοινῷ ξενοδοχείῳ ὅπου διετέλει ὑπηρετρία οὕτα α' Α! κύριε εἶπε, περαινουτα τὴν ἱστορίαν της, πόσον θὰ ἔκαμνα καλλίτερα νὰ ὑπανδρευόμην τὸν Κ. Βερναδόττον. Τώρα θὰ ἤμουν βατίλισσα, νὰ βασιλίτισσα, ἀντὶ νὰ κάμνω ἐδῶ τὴν δούλαν τοῦ καθ' ἑνός. Τώρα θὰ εἶχα διάδημα, ὑπὸ κίονες, καὶ λαμπρὰ φορέματα, θὰ ἤμουν βασίλισσα! Α! πόσον μέγα σφάλμα ἔκαμα, σφάλμα τρομερὸν. Ἐπρεπε νὰ τὸ προῖδω· διότι ὁ Βερναδόττος, σὰς βεβαιῶ κύριε, δὲν ἦτον σὰν κάθε ἄνθρωπον. Εἶχε κάποιον προαίσθημα, ὅτι κάτι ἤθελε συμβῆ εἰς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον. Ἀλλὰ τί τὸ κάνεις, ὅπου, ὅταν ἤμαστε νέαις, δὲν συλλογιζόμεθα, οὔτε κυττάζομεν φιλοδοξίας, ἀπὸ τὴν τρίλλα μας ἀρνούμεθα βασιλεία.» Ταῦτα δὲ λέγουσα ἐδάκρυε τὸ γραῖδιον.

Ἐρωτηθεῖσα δὲ, ἐὰν ἔμαθῆ τι παρ' αὐτοῦ, ἀπεκρίθη. « Πῶποτε, κύριε. Πολλὰς φορὰς τοῦ ἔγραψα, σὰν ἔγεινε βασιλέας, ἀλλὰ ποτὲ ἀπάντησιν δὲν μοῦ ἔκαμε. Ὁ ἄνδρας μου λέγει, ὅτι αἰτία εἶναι ὅπου δὲν ἐπλήρωσα τὰ ταχυδρομικὰ ἔγγραφα τῶν γραμμάτων μου. Ἴσως αὐτὴ νὰ ἦναι ἡ αἰτία, εἰμπορεῖ ὅμως καὶ νὰ αἰσθάνηται ἀποστροφὴν, ὅτι δὲν τὸν ἐπροτίμησα. Ἐὰν ἤμεθα ἐλευθεροὶ καὶ οἱ δύο καὶ εἶχα χρήματα, θὰ ἐπῆγαινα εἰς τὴν Σουηδίαν. Εἰμποροῦσε τάχα τις νὰ μὲ ὑπανδρευθῆ, ἢ τοῦλάχιστον νὰ μοῦ δίδῃ τὰ ἀσπρόρουχά του νὰ τὰ παίνω ἐγὼ· καὶ τοῦτο δὲν εἶναι παιξέγελασε νὰ ἦναι τις πλύστρα ἐνὸς βασιλέως.

Ἀπὸ τὸ διάδημα εἰς τὴν μπουγάδαν! δύνανται τις νὰ φαντασθῆ ρομαντικώτερον ἔρωτα;

ΠΕΡΙ ΤΑΧΥΤΗΤΟΣ.

Λαμβάνοντες ὡς μετρικὴν μονάδα τῆς ταχύτητος ἐν γαλλικόν μέτρον κατὰ δευτερόλεπτον, εὐρίσκομεν τὰς ἐπομένας συγκριτικὰς ταχύτητας.

ΤΑΧΥΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ.

Ταχύτης τοῦ μόλις κινουμένου	μ.
ἀέρος	0,50— 1, 0

Αὔρα ἐλαφρά	1, — 3,35
Αὔρα ζωηρά	1,55— 3,35
Αὔρα θυγατή	3,35— 8.
*Ανεμος σφοδρός	8 —12.
*Ανεμος ὀρηκτικός	12 —17.
*Ανεμος ἀπόγαιος (σαγανάκι)	17 —20.
Τρικυμία	22.
Μεγάλη τρικυμία	27.
Λαίλαψ	36.
Δαίλαψ ἐκρίζωνων δένδρα καὶ κατεδαφίζων οἰκίας	45.

ΤΑΧΥΤΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Ταχύτης τοῦ πορευομένου ἐν βήματι ὁδοιπορικῶ ἐπὶ ὀριζοντίου ἐδάφους	μ. 1,50
Ταχύτης μέση τοῦ 5,000 μέτρα τὴν ὥραν ἐλαύνοντος	1,40
Ταχύτης μέση κατὰ τοὺς δημοστ. περιπάτ.	0,50
Ταχύτης τοῦ ὁδοιπόρου τοῦ φέροντος ἐπ' ὤμων σάκκων ὁδοιπορ.	0,75
Ταχύτης ἀνθρώπου φέροντος φορτίον 65 χιλιογράμμων (51 ὀκάδες)	0,75
Ταχύτης ἐργάτου μετακομίζοντος ὑλικὸν ἐπ' ὤμων	0,50
Ταχύτης ἐργάτου μετακομίζοντος ὑλικὸν διὰ μονοτρόχου ἢ διτρόχου ἀμαξίδος.	0,50
Ταχύτης ἀνθρώπ. ὁρομείως ἐξησκημένου.	7,00
Μέγιστος ὅρος ταχύτητος δρομείως, ἐπὶ τινὰ δευτερόλεπτα	49,00
Ταχύτης τῶν πεζικῶν στρατευμάτων ἐν βήματι ταχεῖ 200 μέτρα εἰς 2 δευτερόλ.	1,67
Ταχύτης τοῦ πεδινοῦ πυροβολικοῦ, 113 βήματα κατὰ λεπτόν, (τοῦ βήματος ἔχοντος μῆκος 0,75 μ.)	1,40
Ταχύτης τοῦ πεδινοῦ πυροβολικοῦ κατὰ τοὺς σχηματισμοὺς, 150 βήματα κατὰ λεπτόν	2,50
Ταχύτης τοῦ πυροβολικοῦ ἐν ταῖς ταχειαῖς κινήσεσι, 260 βήμ. κατὰ λεπτ.	3,25

ΤΑΧΥΤΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΟΔΟΙΠΟΡΙΑΣ ΜΕΣΩΝ.

Αἱ ταχυδρομικαὶ ἐν Γαλλίᾳ ἀμαξαὶ ἐλαύνουσι 12,000 μέτρα τὴν ὥραν.
 Αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπίσης ταχυδρομικαὶ ἀμαξαὶ ἐλαύνουσι 14,000 μέτρα τὴν ὥραν.

Ἡ ταχύτης μεσαία τῶν κοινῶν κομηδῶν εἰς τοὺς σιδηροδρόμους (περιλαμβανομένου καὶ τοῦ χρόνου τῶν σταθμῶν), εἶναι κατὰ δευτερόλ. 10 μ.

Ἡ ταχύτης τῶν εἰδικῶν 15

Ἡ μεγάλη ταχύτης τῶν σιδηραμαξῶν εἶναι 60 μιλίων ἤτοι 96—97 χιλιομέτρων (ἐλλ. σταδίων) τὴν ὥραν· ἤτοι 1609, 3141 μέτρον κατὰ λεπτόν, καὶ 26,80μ. κατὰ δευτερόλεπτον. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1853, σιδηράμαξα ἀφθεῖσα ἐν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῆς, διέτρεξεν 100 μίλια τὴν ὥραν· ὅπερ δίδει 160—161 ἐλλ. στάδια τὴν ὥραν, ἤτοι 2 στάδια καὶ 700μ. κατὰ πᾶν λεπτόν, καὶ 45 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον· τοὔτεστι, ἐν ταχύτητι ἴση πρὸς τὴν τῶν καταστρεπτικῶν λαϊλάπων.

Συγκρίνοντας δὲ τὴν μεγίστην ταύτην ταχύτητα πρὸς γνωστάς τινὰς ἀποστάσεις, εὐρίσκωμεν, ὅτι ἡ σιδηράμαξα διατρέχει τὴν ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ φέρουσαν ὁδόν, (8 στάδια μακράν).

1ον) ἡ τῶν κοινῶν κομηδῶν	εἰς 13 λεπτά
2ον) ἡ τῶν εἰδικῶν	9 "
3ον) ἡ μεγάλη ταχύτητι ὀχουμένη (61 μίλ. τὴν ὥραν),	5 "
4ον) ἡ δὲ ταχυτάτη (100 μίλια τὴν ὥραν),	3 "

Παρατηρητέον ὅμως ὅτι εἰς τοιαύτας σμικρὰς ἀποστάσεις αἱ ταχύτητες αὗται ἐλαττοῦνται κατὰ πολὺ, διὰ τὴν βραδύτητα τῆς κινήσεως κατὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ τὴν ἀφίξιν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον.

Ἐφαρμόζοντες τὰς ταχύτητας ταύτας εἰς τὴν ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας φέρουσαν ὁδόν, ἔχουσιν μῆκος σταδίων 70, εὐρίσκομεν·

ἢ 1η) κομηδὴ, ἀπὸ Ἀθηνῶν φθάνει εἰς Θήβας	εἰς 4 ὥρ. 57 λεπτά
ἢ 2α) " " " 1 " 18 "	
ἢ 3η) " " " 0 " 43 "	
ἢ 4η) " " " 0 " 25 "	

ΤΑΧΥΤΗΤΕΣ ΠΛΟΙΩΝ.

Μέγιστος ὅρος ταχύτητος τῶν πλοίων ἐπὶ τῆς διώρυγος τῆς Λούρκ καὶ τοῦ Λάγγεδοκ, τέσσασaras λεῦγαι τὴν ὥραν.

Τῶν πλοίων ἐπὶ τοῦ Σάμβρα, 2,500 μέτρ. τὴν ὥρ.
 " " ἐπὶ τῆς διώρυγ.

τοῦ Σαρλερουά . . . 4,500 „ „ „
Μέγιστος ὄρος ταχύτητος τῶν ἀτμοκινήτων ἐπὶ τῶν κυρίων ποταμῶν τῆς Ἀμερικῆς, 6 λεῦ-
γαι τὴν ὥραν.

Ταχύτης τῶν ἀτμοκινήτων τῶν διαπλεόντων τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, 7 1/2 μίλια ἢ κόμβους.

Ταχύτης τοῦ ἀτμοκινήτου ἢ Περσία 11 1/2 κόμβ. τὴν ὥρ.

„ τοῦ Μεγάλ. Ἀνα-
τολικοῦ . . . 15 „ „ „

„ τῶν πλωτῶν κανο-
νοστοιχιῶν . . . 4 „ „ „

Μέσος ὄρος ταχύτητος
τῶν φρεγατῶν . . . 8 „ „ „

Ἡ ταχύτης τῶν πτηνῶν εἶναι καταπληκτικῆ. Γνωστὴ δὲ ἡ χρῆσις τῶν περιστερῶν εἰς γραμμα-
τοκομιστικὴν ὑπηρεσίαν. Πρὸ τινος καιροῦ, περι-
στερὰ ἀφειθεῖσα ἐκ κεντρικῆς τινος πόλεως τῆς
Γαλλίας, ἐφθασεν εἰς τὸ κέντρον τοῦ βελγικοῦ
βασιλείου εἰς πέντε μόνας ὥρας.

Ἡ ταχύτης τοῦ ἤχου ὑπερτερεῖ τὰς ἄνω εἰ-
ρημένας κατὰ βαθμὸν μέγιστον.

Εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα καὶ θερμοκρασίαν 80
Ρεωμύρου, ὁ ἤχος διατρέχει κατὰ πᾶν δευτερό-
λεπτον 337 μέτρα.

Ἡχος προερχόμενος ἐκ κρού-
σματος σιδήρου σφυρηλατητοῦ . . . 5,000 „ „

Ἡχος προερχόμενος ἐκ κρού-
σματος κιτρίνου χαλκοῦ . . . 3,597 „ „

Ἡχος προερχόμενος ἐκ κρού-
σματος τοῦ ἀέρος εἰς θερμοκρ. 0ο 330, 74 „ „

Ἡ ταχύτης τοῦ ἤχου αὐξάνει ἢ ἐλαττοῦται
ἀνὰ 40 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον ἕνεκα συνή-
θους ἀνέμου· καὶ ἀνὰ 30 μέτρα εἰς τοὺς λαίλα-
πας.

Ἡ δὲ ἀνωτάτη πασῶν τῶν ταχυτήτων ταχύ-
της εἶναι ἡ τοῦ φωτός.

Ἡ ταχύτης τοῦ φωτός εἶναι περίπου 80,000
λευγῶν ἢ 355.600,000 μέτρων κατὰ δευτερόλε-
πτον. Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δαπανᾷ 7 λεπτά τῆς ὥ-
ρας μέχρι τῆς εἰς ἡμᾶς ἀφίξεως αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν ἀπειρον ταύτην ταχύτητα οὐδεμία
μένει ἄλλη ὑποπίπτουσα εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν.
Ἡ δὲ ταχύτης τοῦ νοός ἢ ἐν ἀκαρεῖ τὰ σύμπαντα
περιτρέχουσα ὑπερβαίνει τὰ ὄρια τῶν φυσικῶν
ἐπιστημῶν. K. A.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

Διὰ τοῦ τελευταίου καταπλεύσαντος Γαλλικοῦ
ἐλάβομεν ἐξ Ἀθηνῶν τὸ κατωτέρω ποίημα, ὅπερ
μετ' εὐχαριστήσεως δημοσιεύομεν.

ΔΕΗΣΙΣ ΥΠΕΡ ΕΚΕΙΝΗΣ.

Πνεῦμα τοῦ ἔρωτος ἀγνόν,
φρούρει αὐτὴν ὅπου πατήση,
μή τι ἐπίγειον κοινόν
τὴν πίστιν της μακρὴν κλονήση.

Φρούρει τοῦ ὕπνου της τὰς ὥρας
καὶ δι' ὀνείρων μαγικῶν
φέρει αὐτὴν εἰς θείας χώρας,
μακρὰν δεινῶν, μακρὰν κακῶν.

Φρούρει τὴν ὄταν φλυαρῆ
παχὺ τῶν ἀδολέτχων χεῖλος,
ὄταν εἰς αἴθουσαν χοροὶ
μεθύσκουν τὰς ψυχὰς ἀδήλωσ.

Καὶ φύλαττέ την, ὡς φυλάττει
τὰ ἄνθη τῶν ἀνθῶν ὁ μῆν.
ὡς λίμνης διαυγοῦς τὰ πλάτη
ἢ ὄχθη μ' ἀνθηρὰν γραμμὴν.

Καὶ φύλαττέ την, ὡς φρουρεῖ
σταυρὸς ἐκεῖ τὴν ἐκκλησίαν,
ὡς τὴν σημαίαν μας τηρεῖ
πίστις καὶ ὄρκος τρισαγίαν.

ΙΩΑΝ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

ΑΙ ΕΞ ΗΜΕΡΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ. Πραγματεία Δ. Σταματιάδου ἰατροῦ.—ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ. (μετάφρ. Ν. Κ. Μακρίδου). — Ο ΡΟΥΒΕΝΣ ΠΑΡΑ ΤΩΙ ΒΕΛΛΑΣΚΕΖ (Μετά-
φρασις Δ. Γ. Μοστράτου). — ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ. Βιογραφία Λέοντος Γαμβέττα. — Περὶ
τῆς Φυσικῆς καὶ Μετεωρολογικῆς συστάσεως τοῦ Ἄρειος. (Μετάφρ. Ν. Κ. Μακάρου). — ΖΩΟΛΟ-
ΓΙΚΑ.—Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν ἐντόμων.—Οἱ νέοι αἰγμάλωτοι. (Συνέχ. ἐκ τοῦ β' Τεύχους). — ΟΙ
ΜΑΘΗΤΑΙ, (Διήγημα Ἀλεξάνδρου Δουμά). — ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.—ΔΙΑΦΟΡΑ.—ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ὁ Βίκτωρ Ζάκεμων.—Ὁ κεραυνοβόλος θάνατος τοῦ Ριχμάνου.—Ὁ Λέων Γαμβέττα